بسم الله الرحمن الرحيم

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناول

اوښکي

لیک
عبدالعلي غورغشتي

15,12,1979

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب د چاپ چاري خوندي دي

- کتاب :: اوښکي
- لیک :: عبدالعلي غورغشتي
- کمپوز :: خلیل الله تصمیم
- سیټینګ :: طاهر ځلاند
- پروف :: نجیب الله زړګی علیخېل
- پوښتۍ :: نجیب الله زړګی علیخېل
- تعداد :: 500
- چاپ ځای :: کراچي
- چاپ کال :: 2018 ع
- بیه :: 160 کالداري

د موندلو درک : کتاب پلورنځی، ریګل پلازه دکان ۷ جناح روډ کوټه

یونیورسټي بک ایجنسي خیبر بازار پېښور

غزنوي کتب خانه قندهاري بازار کوټه

پریمئیر بک هاؤس نزد مسجد صدیق اکبر پښتون آباد منګهوپیر کراچي

عزیز بک ډپو تحصیل روډ ډوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړون

د سهېلي پښتونخوا د مېړني پښتني خاوري نۀ
ستړي کېدونکي مبارزين او د
اروابناد **مولوي رحمت الله مندوخېل** د کور د علمي او
فکري انغري کلک ملګري
مولوي سلطان خروټي، مولوي عبدالرحمن کاکړ او د
حاجي سلطان ناصر په نوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

یو داسي سپېڅلي مبارز ته چي نوم يې
محمدجان لالا
ؤ او خپل هست او نېست يې د دې وطن د
آزادۍ و روښانه قافلې ته ډالۍ کړی ؤ.
روح يې ښاده، پر ګور يې نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبد العلي غورغشتي ناول" اوښکي" کیسه

په ږوب کښې د سکول د زمانې راهیسې دوه کسان، هسې خو نورهم ډېر، څه مې یاد څه مې هېر دي، خدای بخښلی عبد العلي اوخدای بخښلی محمدجان لالا رانه نۀ هېرېږي. دا ژوند له هنګامو ډک د ستړیاؤ نوم دی. په دې اوویا کلني ژوند کښې د هر یوه د ژوند خپلي خپلي کیسې دي. په دې به ستاسي وخت نۀ ضائع کوم. په ږوب کښې ما تر اتم جماعته، جون۱۹۶۲ سکول ویلی او بیا د لورالائ (بوری) او کوټي کښې د تعلیم او روزګار د کړکېچ پسته، هم په ږوب کښې د بېنک د ملازمت په سلسله کښې پنځه واره د وخت په مختلفه دورانیو کښې استوګن پاته شوی یم. او داسې د خپل عمر دېرش کاله مې د ږوب اوبه څښلي دي. عبدالعلي غورغشتي یو وخت د یوې کاپۍ په پاڼو لیکلی کتاب د مطالعې او کتني دپاره راکړی ؤ چې دا غالباً زما په ږوب کښې د استوګن پاته کېدو درېیمه دوره او که دویمه دوره ۱۹۷۳\۱۹۷۷ وه. هم نو نۀ شم ویلی ځکه چې په ۱۹۷۶ کښې ما په ږوب کښې د، پشتو ادبي ملګري، څانګه پرانسته چې صدر یې خدای بخښلی کمال الدین شېرانی او زۀ یې جنرل سکتر وم او موږ خپله اوله غونډه د خدای بخښلي شېرجان مندوخېل په مشرۍ کښې د ږوب په جرګه هال کښې د انفارمېشن سنټر ږوب په مرسته وکړه چې دا وخت یې ښاغلی عمرخان مروت مشر ؤ او عبدالکریم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریالی دا ملازمت پرې ایښی او په نوشکي کښي د کالج لېکچرر لګېدلی ؤ. د درېیمي دورې په دغو کلونو ۱۹۸۲/۱۹۸۵کښي بیا عبدالکریم بریالی هم د ډوب استېنټ پولیټیکل اېجنټ ؤ دا زما د ژوند اهمه دورانیه وه. د ژوند د فکري ارتقائي مرحلو سره مخامخ ولاړ وم، د ملایانو له مخصوصه ډلي سره د خپل اصولي کردار په حواله په جنګ اخته وم، ولي چي د بېنک په ملازمت کښي د دوه او دوه څلور په فارمولاژوند کېږی نۀ چي د سیاست په هره ګهړی د بدلېدونکي لائحه عمل په بنیاد. د عبدالعلي کتاب راسره خوندي پروت ؤ او داسي چي په ګڼ شمېر کتابونو کښي به یې کله کله سر راښکاره کړی چي زۀ هم یو امانت کتاب یم، مګر له ما بیا دا هېر شوي ؤ چي دا د چا کتاب دی خو دا راته یاد ؤ چي دا یو امانت دی. د خپل ژوند د بې کچه اړتیاؤ له کبله مي نۀ ولوستلی او نۀ پرانستلی چي دا خو راته معلوم شوې وای چي دا آخر دی د چا کتاب. و دې ته که څوک زما سستي وایي هم نو ورسره منم یې.

یو وخت په دا نزدې کلونو کښي چي محمد جان لالا په کراچي کښي په هسپتال کښي داخل ؤ نو مي زړۀ کښي راوګرځېدل چي دا کتاب به د دۀ وي نومي د دې تصدیق دپاره هڅي وکړې، نجیب زړګی د دې معاملې ګواه دی معلومه شوه چي دا د دۀ کتاب نۀ دی. بل خوا ته ناجانه عبدالعلي د فېس بک په پاڼه را ښکاره شو، اشنا راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولګېدی خو له یاده مي وتلی ؤ چي دا د کوم وخت شناخته دی. ما په دۀ، د دۀ د مشر ورور ارواښاد مولوي عبدالحی ګمان راتلی چي یو وخت د ایران په سفر کښي سره ملګري وو. هغه یو دینداره مذهبي سړی ؤ او غټه ږیره یې وه او دلته د عبدالعلي کوچنۍ ږیره، نو یو څه شکمن وم، دغه ؤ چي د کراچي په یوه دوره ۲۰۱۶کښي مي ورسره ملاقات وشو او زاړه اشنائي مي بېرته تازه شوه. د دې څه د مخه د دۀ پر یو کتاب ،پشتون خوا، چاپ۲۰۰۴ مي په، پشتو محفل ،کالم کښي تبصره هم کړې وه چي شېر رحمان بونېري راته لېږلی ؤ. بیا مي ورسره نور ملاقاتونه هم په کوټه کښي وشول، زموږ د ملګري لیکوال په یو تنقیدي نشست کښي د خصوصي مېلمه په حېث هم رابلل شوی ؤ او دۀ د خپل راتلونکي کتاب د ملګري لیکوال د پلېټ فارم څخه د چاپولو اعلان یې هم وکړی چي د پشتون خوا ملي عوامي پارټۍ د اهم غړي د شېر جان مندو خېل د ژوند او خدماتو په اړه اوس چاپ دی.

خدای بخښلي عبدالعلي غورغشتي د مرګ خبر یو ډېرغم لړلی خبر ؤ چي موږ په کوټه کښي واورېدی. په ږوب کښي د دۀ د جنازې او فاتحې په دوران د ګران نجیب الله زړګي سره د دۀ د زوی په مجلس کښي داخبره را ښکاره شوه چي بابا یې یو کتاب لیکلی ؤ چي اوس ځني ورک دی. زړګي چي دا خبره و ما ته وکړه نو مي هغه کتاب رایاد شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوخـدای شـته د دۀ د مـرګ پـه شـپه هـم دې کتـاب سـر را ښـکاره کـړی ؤ. زړګـي تـه مـي وويـل زۀ بـه يـې نـن پـه تسـلي وګـورم نـو پـه اولـه پاڼـه دعبـدالعلي نـوم ليـک ؤ. دغـه ؤ چـي کتـاب مـي و نجيـب الله زړګـي تـه حوالـه کـړی او دا دی اوس ستاسـي و لوست ته حاضر دی.

زمـا پـه خيـال چـي دا نـاول لکـه څنګـه چـي لـه مـا سـره لـه ډېـره وختـه پـه خطـي صـورت کښـي موجـود ؤ نـو پـه دې لحـاظ دا د جنـوبي پښـتونخوا ړومبـی نـاول ګرځـولی شـو. پـه دې بـه اوس د نـاول نقـادان خپـل نظـر اچـوي او د معيـار او مقـام ټاکنـه بـه يـې کـوي او دا چـي دا د خـدای بخښـلي د ليـک اولنـی اثر هم دی.

عمر ګل عسکر

نوی کلی کوټه

د جولائي د مياشتي اوولسمه نېټه **۲۰۱۸**

(c) ketabton.com: The Digital Library

د عبدالعلي غورغښتي "اوښکي"

اروابنـــاد محتـــرم عبـــدالعلي غورغښـــتي د ســـهېلي پښـتونخوا د يـوې علمـي کـورنۍ غـړی او پـه خپـل قـام مئـين ؤ. پـه عملـي توګـه د خـان شـهيد د ډلـي تـورزن ؤ او د قلـم لـه لاري يـې تـوري تيـارې رڼـا کـولې. وايـي چـي پـه ږوب کښـي د دوی سـره دکتـابونو يـوه لويـه ذخيـره وه او د دوی نـه پـه دغـه سـيمه کښـي د بـل چاسـره زيـات کتابونـه نـۀ وو. د دوی پـلار هـم يـو لـوی ديني عـالم ؤ. اوويښـت(۲۷)کتابونـه يـې تصـنيف کـړي وو. محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي پخپلـه نهـه(۹) کتابونـه ليکلـي دي چـي تـر اوسـه پکښـي پنځـه چـاپ او نـور ناچاپـه دي. کالمونـه او مقـالې بـه يـې هـم د ورځپـاڼو اونـورو مجلـو لپـاره ليکلې.

ددې ناول افسانه

ددې نـاول کيسـه هـم عجيبـه ده. محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي دا نـاول د کـال ۱۹۷۹ پـه دولسـمه مياشـت کښـي تخليـق کـړی ؤ او بيـا يـې ښـاغلي عمـر ګـل عسـکر تـه د مشـورې يـا تبصـرې لپـاره ورکـړی ؤ چـي خپلـه رايـه پـرې ورکـړي. ولـي ښـاغلي عمـر ګـل عسـکر دغـه کتـاب يـا نـاول داسـي خونـدي کـړو چـي هـډو بيـا ترېنـه هېـر شـو، خوکلـه چـي محتـرم عبـدالعلي غورغښـتي پـه ۸ فـروی کـال ۲۰۱۸ کښـي وفـات شـو- نـو عمـر ګـل عسـکر صـاحب دوه ورځـي وروسـتو يعنـي پـه لسـمه فـروري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال ۲۰۱۸ کښې خپل کتابونه لټول چې د دغه ناول قلمي نسخه په لاس ورغله او هم په هغه ورځ يې ښاغلي نجيب زړګي عليخېل ته ورکړه او کيسه يې ورته اوکړه. چا چې د خدای بخښلي غورغښتي برخوردار طاهر ځلاند ته حواله کړه او داسي يې ورله د چاپ تابيا اوکړه.

ددې ناول اهميت

لکه څنګه چې پښتو وړومبی ترجمه شوی ناول د ميا حسيب ګل کاکا خېل "نقش نګين" دی چې هغوی د کال ۱۸۷۹ خوا شا ترجمه کړی ؤ ولې بيا چاپ ډېر وروستو په کال ۱۹۵۷ کښې شو. د دې نه وروستو ميا محمد يوسف کاکا خېل د اردو ناول "توبة النصوح" هم په دغه نامه په کال ۱۹۰۴ کښې پښتو ته ترجمه کړو چې هم په دغه کال چاپ شو. او دغه د ميا محمد يوسف کاکا خېل پښتو وړومبی ترجمه شوی ناول بللی شي. ولې د قلمي ليک په لحاظ "نقش نګين" اول پښتو ته اړولی شوی ؤ، نو هم دغه حال د محترم عبدالعلي غورغښتي د ناول "اوښکي" دی. چې دا ليکلی شوی خو په کال ۱۹۷۹ کښې دی ولې اولس ته اوس وړاندي شو، نو داسي د قلمي ليک په لحاظ دا د سهېلي پښتونخوا وړومبی ناول دی. ولې چې چاپ اوس شو نو دچاپ په لحاظ ډېر وروستی دی. د دې نه اګاهو په کال ۱۹۸۵ يا ۱۹۸۶ کښې د محترم او مشر محمود خان اچکزي ناول "د اووم اکتوبر رزم" چاپ شوی دی او هم دغه د د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهېلي پښتو نخوا وړومبی پښتو ناول دی چي اولس ته وړاندي شوی دی.

داسي د پښتو ناول په تاریخ کښي د دې ناول د چاپ کېدلو سره یو نوی باب اولیکلی شو چي د سهېلي پښتونخوا وړومبی قلمي لیکلی شوی ناول هم معلوم شو. اوس دا قصور د چا دی په دې باب موږ هیڅ نۀ شو ویلی، ځکه چي داسي کېږي او شوي دي لکه د پښتو د وړومبي ترجمه شوي ناول"نقش نگین" حال ستاسو په وړاندي دی.

پښتو ادب ته ناول د اردو ژبي نه د ترجمې په ډول متعارف شوی دی. ناول د نوي زماني صنف دی چي د حقیقي ژوند عکاسي کوي او ځکه نو په نړیوال ادب کښي یو لوی او جوت مقام لري. د ناول لیکوال په نړیوال کچ ارزولی شي او په نوي دور کښي د بدلون راوستلو دپاره یوه مهمه او موثره ذریعه ګڼلی شي. د یورپي لیکوالو ناولونه د نړۍ په اکثرو ژبو کښي ترجمه کېږي او په ډېر شوق سره لوستلی کېږي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي دا ناول د هغه زماني یعني د نن نه څلوېښت کاله اګاهو حالات ښائي، د هغه وخت ثقافت، دکلي د بې وزله خلګو ژوند او د حکومتي چارواکو ظلمونه او زیاتي، د ملکانو، ملایانو او صاحبزادګانو ظلم، د خپلو مفاداتو دپاره هیلي او سازشونه، ټول پکښي په ډېر خوږه انداز کښي بیان شوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي. د غورغښتي صېب دا ناول د ناول ټول لوازمات لري- په ساده پلاټ کښې يې کيسه وړاندي کړې ده.

دا ناول ټول لوازمات لري او د ليکوال په دغه صنف پوهه څرګندوي. چي عبدالعلي غورغښتي يو لوستلی سړی ؤ او نور ډېر ناولونه به يې خامخا لوستلي وو ځکه خو يې په ټول پوره کتاب وړاندي کړی دی. ليکوال په يوه ساده کيسه کښي د کم علمۍ، غربت، انساني خودغرضۍ، د خپلو مفادو لپاره د مذهب، سياست او خپل حېثيت او اثر رسوخ نه ګټي پورته کولو يو ډېر ښه انځور وړاندي کوي. لکه چي په يوه زمانه کښي فرنګي د خپل غرض لپاره کميونسټ بدنام کړي وو او دغه قسم تورونه به يې په خپلو مخالفينو لګول او د دې دپاره ورته د ملا ،ملک او صاحبزاده مرسته حاصله وه. په هر هغه چا به دغه الزام او تور لګولی شو چي د دوی د مفادو خلاف به وو.

د کيسې شروع، ارتقائي ډول، د کردارونو د لوستونکو سره پېژندګلو، په کيسه کښي مختلف واقعات، سازشونه، تصادم ، تلوسه او انجام د ناول د صنف د غوښتنو سره سم دي.

د محترم عبدالعلي غورغښتي "اوښکي" د پښتو ناولونو په اصلاحي او انقلابي ناولونو کښي موږ شمارلی شو ځکه چي په دې کښي ليکوال که يو اړخ ته د اولس ناپوهي او کم علمي د هغوی د ټولو مسئلو وجه ښودلې ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو بل اړخ ته يې پکښې دعلم حاصلول اود توهم پرستۍ او پير پرستۍ خاتمه د ټولو مصيبتونو ځيله ثابته کړې ده. په دې ناول کښې د ملک، ملا، صاحبزاده او حکومتي چارواکو کردارونه لکه د نور محمد ترکي د ناول "سپين" په شان دي چې د خپل مطلب او مفادو لپاره د بې وزله او غريب اولس استحصال کوي. دوی ټول په يوځای سازشونه کوي او د يو بل د مفاداتو تحفظ کوي.

ليکوال په ناول کښې د معاشري د بې علمه او کمزورو وګړو توهم پرستۍ ته ګوته نيولې ده چې د ناروغۍ په وخت دا تمه کوي چې د ملا په دم او صاحبزاده په تعويذ به ناروغي لاړه شي. بل خالو چې سود ورته ښه نۀ ښکاري نو د ملا نه تپوس کوي. ولې ملا صېب ورته وايي چې ملک صېب سود نۀ دی درکړی بلکې په تاسو يې رحم کړی دی. دلته د ملا او صاحبزاده حيله سازۍ ليکوال څرګندي کړي دي چې څنګه د دغه بې علمه خلګو د ناپوهۍ نه فائده پورته کوي. سود ته سود نۀ وايي بلکې حيلي ورته جوړوي. بل اړخ ته صاحبزاده د خالو د لور مرګ ته حيله جوړه کړي، ملک ته راشي وايي چې په ما کشف شوی دی چې يو لوی ديو ستاسو اينګور تښتولې ده. او داسې د هغې ورکېدلو ته يوه بهانه وتراشي.

په دې ناول کښې د دغه سيمې د غريبو خلګو کار روزګار د يو بل سره مينه، د يو بل په غم ښادۍ کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودرېدل او د يو بل سره مرسته کول ليکوال ډېر په زړۀ پوري انداز کښې بيان کړي دي.

د دې ناول انجام هم يوه لويه المیه ده او د تراجيدي يو ښه مثال دی. انجام يې هم يو خو په منطقي انداز کښې شوی دی. تلوسه تر دې حده لري چې لوستونکی د ځان سره تر اخره ساتي.

د دې ناول ژبه ډېره روانه او ساده ده. ليکوال اګرچې د سهېلي پښتونخوا سره تعلق لري ولې داسې مقامي توري پکښې ډېر کم دي چې لوستونکي ته نا اشنا ښکاره شي او په اکثرو ځايونو کښې ورسره د عام استعمال توري راوړل شوي دي چې لوستونکی پرې پوه شي او مطلب ته اورسي. د پښتو ژبې هر لوستونکی پرې ښه په اسانه پوهېدلی شي.

د دې ناول کردارونه د عام ژوند کردارونه دي چې هر وخت يې موږ په خپلو لاړو کوڅو کښې وينو. اوس هم د پښتنو حالات د نوي دور سره دومره بدل شوي لانۀ دي او د پښتني معاشرې دغه ټول کردارونه په پښتنه ټولنه کښې موجود دي. د نوي دور سره د دوی په کارونو کښې هم جدت راغلی دی.

د پښتو ناول په ارتقائي کړو کښې د عبدالعلي غورغښتي د "اوښکي" خپل مقام او اهميت دی. دا ناول که هر څو د ليک د وخت نه ډېر وروستو لوستونکو ته وړاندي کېږي ولې خپل ارزښت د لاسه نۀ ورکوي. اوس هم هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هـومره ارزښـت او اهميـت لـري څـومره چـې يـې څلوېښـت کالـه اګاهو لرلو.

دا نـاول پښـتو ادب تـه يـوه درنـه پيرزوئينـه ده چـې د ارزولـو حـق لـري. پـه دې کښـې د ليکـوال سـره سـره د ښـاغلي نجيـب زړګـي عليخېـل او ښـاغلي طـاهر ځلانـد کوشـش د ستائيني وړ دی چـې دا کتـاب يـې ستاسـو او زمـوږ لاسـو تـه را اورسولو. الله دې ښاد او اباد لري.

رشيد احمد

بره باندې سوات

۲۸ جون کال ۲۰۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځو خبري

دا څه بېله خبره نۀ ده چي موږ تنقيد په بې ساختګي سره وکړو که څوک لږ ډېر څه د وئيلو توان لري هغه د چا ښه کارونه هم ډېر په مېړانه ستائي، البته دا بېله خبره ده چي کله کله د ټولني رخ (Direction) او نيوکه (Critic) سمون نۀ سره خوري، مګر کم حالات او داستانونه چي د کسې غرۀ په لمن کښي اولس اوري او د يو ځانګړي ډول ژوند (Symbolic life) کښي دننه د ملا، ملک الائنس چي هغه بيا په مرکز کښي له دولت (State) سره تړلي (Allied) وو تر جبر لاندي د اولسونو تکليف ده او پر اشوبه ژندون څنګه تګ کوو ما دا ډېر مخکښي په خپل کور کښي اورېدلي وو چي څنګه به په کلي کښي نېستي وه څنګه به سکاره راوړل کېده او څنګه به بوقت ضرورت د رڼا لپاره د ملک يا خان له کوره لالټين يا ګاسلېټ راوړل کېده. قريباً داسي يو انځور زموږ په خپل کور کښي هم ليدلی شوی ؤ.

ژوند چونکې پخپله يو امانت دی بيا د ژوند تکليف ده داستانونه او د جبر آئينونه څنګه کېدلی شي چي د امانت په توګه تر نورو نسلونو پوري رسېدو څخه بچ پاتي شي.

دا ناول چونکې په هغه وخت کښي د افغان ثور انقلاب د ځانګړي ټولنيز حالاتو په پس منظر کښي ليکلی شوی ؤ او ډېر په هنر يې د خپلي ټولني د بېلا بېلو ستونځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذکر کړی دی. په تېره بیا د تعلیم او صحت په هکله د خلګو پام را اړولو ته یې د ږغاوو (Dialogues) په ذریعه یې ډېر خوندور نقشونه راپارولي دي. د معیاري او غېر معیاري رسمونو او په تېره بیا د بیماریانو په لړ کښې د یو ملا / پیر کردار تر مذهبي پېشوا زیاته د یو ډاکټر په توګه لوبول او بیا د ثواب په نوم د اولس په هغه باندي انحصار کول، د زورور سړي د خپل ضرورت پوره کولو لپاره دستور ماتول، مګر نېستمن او بې وځله سړي د خپل نمو لپاره د رسمونو تابعداري کول او دې ته د ژوند نوم ورکول ددې ناول د قصې هغه ځانګړی عکس دی چې زموږ د ټولنې ډېري برخې اوس هم ترې خلاصې نۀ دي.

هر رواج که هر څومره بېهوده آسوده یا بهبوده وي د هغې شاته یو مقصد او واضحه منشا وي خو په دې ناول کښې ددې خبرې شاته ډېره واضحه اشاره شوې ده چې په کلیو او علاقو کښې د ډېرو رسمونو تر شا سامراجي او قبضه ګر سوچ ولاړ ؤ. او بیا د هغې په ردعمل کښې د مهربان او روشن د ملګرو د لوري بغاوت د رسمونو او رواجونو د یو ښه بهبود په توګه کارولو ته ټولنه اماده کوي.

که څه هم دا ناول غورغښتي صاحب ډېر په ځوانۍ کښې لیکلی ؤ د هغه وخت د سیاسي حالاتو له کبله ټولنیز حالات په دې ناول کښې ډېر ښه بیان شوي دي او دا هم یو ښکاره حقیقت دی چې په اولس کښې دننه هر څوک خپل یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

فکرنظر (School of Thought) لري هيڅ څوک هم د جهان له سستم څخه نۀ ځان بېلولای شي او نۀ ځان ته غېر جانبداره وئيلای شي. هر څوک چي په خپل ژوند کښي يې هست او نېست دواړه تجربه کړي وي هغوی به ارومرو د ټولني د بورژوا او پرولتاريه په هکله خپله مفکوره څرګندوي.

په پای کښي دا خبره ضرور کوم چي د ظالمانه سماجی روش له کبله ځيني داسي مخصوص حالات پېدا شول چي دا ناول په چهاپ کېدو کښي د ځنډ ښکار شو او له منظر څخه پناه شو شاوخوا څلوېښت کاله پس د اروابناد غورغښتي صاحب د مرګ په دويمه ورځ دا کتاب پېدا شو او په کوټه کښي د پښتو ژبي اديب او ستر ليکوال ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب ډېر په پښتني همت او مېړانه دا امانت موږ ته بېرته را وسپارو. خفه په دې هم يم چي کاش که دا کتاب غورغښتي صاحب په خپل ژوند کښي بېرته پېدا کړی وای خو تر هر څه زيات چي خوشاله شوم هغه د عمر ګل عسکر صاحب د امانت پر ځای کولو باندي وم چي د اروابناد عبدالعلي غورغښتي ليکلی ناول "اوښکي" يې بېرته موږ ته را حواله کړ. عسکر صاحب ته دي خدای پاک لوی با شهامته ژوند او عالي مقام په دواړه جهانه ورنصيب کړي. په نزدې راروان وخت کښي ددې قصې و نورو ژبو ته ژباړه ډېره اړينه ده په خاطر ددې چي د نورو ژبو لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګلېسي، پارسي او اردو ژبو ټولني هم ددې ناول د ريښتوني ټولنيز مخ سره بلد شي.

يو ځل بيا د ښاغلي عمر ګل عسکر صاحب د زړۀ له تله مننه کوم چي دا ناول يې ستاسو تر لاسونو پوري در رسولو کښي خپل پښتني رول ولوبوو. د ښاغلي رشيد احمد صاحب هم ډېره مننه چي ددې قصې په مقدمه ليکلو کښي يې خپل توان وخت او نظر راته پيرزو کړو. له دې سره زۀ د ارواښاد غورغښتي صاحب خواږه دوستان او همکاران ښاغلی نجيب زړګي عليخېل او ښاغلي خليل الله تصميم بېخي زښته مننه کوم چي دې ناول ته يې د کمپوز او پروف ريډنګ جامه ور اغوستلو کښي يې ډېر په مېړانه او پښتني همت خپل توان او وخت راته ډالۍ کړو. زۀ د خپل ځان د خپلي ټولي کورنۍ او د ارواښاد غورغښتي صاحب د ټولو دوستانو لخوا دوی ته خپل عقيدت څرګندوم.

طاهر ځلاند کراچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېل

(۱)

نن خو د نورو کلنو په شان د کلا شاوخوا، لوړو ژورو په غرو او رغو واوره پرته وه. په هر خوا چې نظر کړې د واوري يو سپين څادر غوړېدلی دی. سترګې وربانديې برېښې، ماشومان واوره په موټو کښې اخلي او يو بل سره ولي. د واوري له کبله هيڅوک هم خپل کار ته نۀ ځي، هر سړی په کور کښې اور ته ناست چې له ناستې تنګ شي لا بستره کښې پرېوځي يا د بل چا کره لاړ شي.

د چاچي کرونده او مالداري وه هغه د واوري په وريدو ډېر خوشحاله وو چې نوی سپرلی او کرونده به ښه شي.

خالو د پاخه عمر ؤ، په ږيره کښې يې تر سپينو تور وېښته کم وو. يو زوی يې باران نومېدو، او بله لور چې درخانۍ نومېده لرله. درخانۍ پېغله وه. دوی د کنارخېلو د کلي اوسېدونکي وو.

خالو ته د پلار په ميراث کښې لږه مځکه ور پاتې وه، د نور کليوالو غوندې جوار او غنم يې پرې کرل، مګر دا څو کاله کېږي چې درختې يې پرې لګولي دي، ځکه غنم او جوار به يې کم کرل او کله چې سره به يې پيدا کړه بيا به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيـات کـرل. پـه کرونـده بـه د خـالو چندانـه ګـزاره نـۀ کېـده، د مځکي او د نور کاروبار چلاؤ لپاره خالو دوه خرۀ کړي وو.

دې کلـي والـو مشـترکه ځنګـل درلـود او پـه کلـي کښـي چـي چـا مځکـه نـۀ درلـوده يـا يـې څـه نـور کاروبـار نـۀ لرلـو هغـو بـه ځنګـل کښـي لرګـي کـړو او بـازار تـه بـه يـې خرڅولـو لپـاره وړو او ګزران به يې پرې کوو.

خـالو بـه هـم اکثـره لـه غـرۀ څخـه پـه خـرو بـار لرګـي راوړو او د خرڅولو لپاره به يې بازار ته وړو.

هغـه نـن سـهار هـم غـرۀ تـه د بـار لپـاره تلـو، مګـر د واوري لـه کبلـه پـاتې شـو او سـبا سـهار وختـي خـالو پـه خپـل يـوه خـرۀ ځـل واچـوه او يـو پتيـره ډوډۍ يـې ورسـره واخسـته، د نسـوارو ډبـی يـې ورسـره ډک کـړو، بيـا يـې پـه خپـل وادۀ ښـځي چي تور پېکۍ نومېده باندي ږغ وکړ چي؛

نجينـی! بـاکس راکـړه پـه لاره او پـه غـرۀ کښـي بـه اور راتـه بلـوم. تـور پېکـۍ چـي بـاکس تـه لاس کـړو هغـه کښـي صـرف يـوه دانـه تيلـۍ وه، زړۀ کښـي يـې خيـال وکـړ چـي دا مـۀ ورکـوه بـل وار بـه اور پـرې بـل کـړم، مګـر بېرتـه يـې پـام وکـړ چـي زۀ بـه د اور سـکاره پـټ کـړم، لابـه د بـل چـا لـه کـوره اور راوړم او دې بـه پـه غـرۀ کښـي ځـان تـه اور پـرې بـل کـړي او ځـان بـه پـرې تـود کـړي. بـاکس يـې ورکـړ، خـالو بـاکس واخسـت او ځـان يـې پـه ټکـري کښـي سـره ونغښـتی او يـوه لښـته يـې لـه ځـان سـره واخسـته خـر يې په مخه کړو روان شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـر پرونـد نـن يـخ زيـات ؤ، د واوري سـوړ ځـول چلېـدو او د ځـول لـه کبلـه شـا و خـوا غرونـه او غونـډۍ نـۀ ليـدل کېـدې. لـه يخـه د خـالو زنـه کپـا واخسـته. زياتـه يـخ يـې کېـدو او ځـان بـه يـې لـه يخـه پـه امـان کولـو لپـاره د نسـوارو لـوی لـوی کپـې خُلـه تـه اچـولې يـا بـه يـې د پتيـري ثخـه ګولـه ورماتـه کـړه او يـو وار وار بـه کمـر يـا لـوی ګټـې تـه ودرېـدو، بـوټي چـي پـه مـخ ورشـي نـو خيـال ورتـه وکـړي چـي اور ورتـه کـړم بيـا خيـال وکـړي چـي نـۀ پـه غـرۀ کښـي بـه اور راتـه بـل کـړم او لـوی لـوی درګـې بـه کښـېږدم ټوله ورځ به اور راته بل وي او ځان به پرې تودوم.

کلـه چـي غـرۀ تـه ورسـېدو ځـول هغـه شـان ؤ او يـخ يـې تـر لاړي دلتـه زياتـه کېـدو او پـه سرکښـي يـې معمـولي درد پيـدا شـو. آخـر يـې خـر پـه يـوه درختـه پـوري وتړلـو، خـالو يـخ اخسـتی ؤ نـو د لـږ سـاعت لپـاره يـوې ګټـې تـه کښېناسـتو او لاسـونه يـې پـه تخـر کښـي ونيـول. يـخ هغـه شـان ؤ، آخـر ولاړ شـو او واښـۀ بـوټي او لرګـي يـې راټـول کـړو او لـه جېبـه يـې بـاکس راوکـېش، بيـا يـې ټکـری پـه ځـان او بوټـو بانـدي سـره جـار ايسـت چـي د بـاکس دانـه لـه بـاده نـۀ شـي مـړۀ او دانـه يـې ووهلـه او تـر بـوټي يـې لانـدي کـړه. بـوټي لـه واوري ثخـه لانـده وو اور يـې نـۀ واخسـت د خـالو طبيعـت خـراب شـو او وېـره ور پيـدا شـوه چـي لـه يخـه بـه مـي سـکاروی ووهـي او د تسـلي لپـاره يـې پتيـره وخوړلـه چـي پـه ډک نـس بـه يـخ ډېـر زور نـۀ راباندي کړي او په لرګو يې شروع وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ډېر تکليف يې بار وکړ او خر يې بار کړ. د کور په لور روان شو په لاري وار په وار په سر يې درد زياتېدو او ټوخی يې هم شروع شو او هم يې په سينه کښې درد پيدا شو. خالو چې نيمې لار پورې راغلی درد او ټوخی يې زيات شو او تګ ورته ګران شو. وار وار به يو او بل ځای کښېنست او يو وار وار به پرېوتو. خر په خپل تګ روان ؤ او تر خالو ډېر مخته شو. ځای په ځای به يې وابښۀ خوړل. تر نور کله خالو ناوخته شو، تور پېکۍ ته هم پريشاني ور ولوېده او کله په غولي کښې ودرېږي او د غرۀ په لور نظر کړي، بيا په خپل کار لګيا شي، د ماښام له نمانځه وروسته د تور پېکۍ پريشاني نوره هم زياته شوه، هغه په دې پريشاني کښې له کوټې راووته چې ګوري خر بار غولي ته ګډ شو. هغه خوشحاله شوه چې دا دی راغلو او زر يې بار له خرۀ خلاص کړو او خر يې په ځای وتړو او وابښۀ يې ورته واچولې چې کوټې ته راغله خالو نۀ ؤ. زر را ووته مګر د تيارې له کبله هيڅ نۀ ليدل کېدو. ښۀ ساعت د انتظاره پس د تور پېکۍ دا يقين شو چې دی (خالو) له يخه چېري کرنګ شوی دی. ژړا ژړا نزدې د يوه کلي وال ګل کرم اکا کره ورغله، هغو چې تور پېکۍ وليده نو حيران شول او زر يې تپوس ځني وکړی چې؛

تور پېکۍ توړی! خير خو دی چې په دې نيمه شپه راغلې. تور پېکۍ په ژړغوني اواز کښې ورته وويل چې دی(نوم يې نۀ واخستت مراد يې خپل مېړه خالو ؤ) سهار غرۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه تللـی ؤ، خـر يـې ځـان سـره بـوولی ؤ، خـو اوس بـار خـر راغلـو، مګـر دی نشـته، کـه چېـري تاسـو پسـې لاړ شـئ، داسـي نـۀ وي چېري کرنګ شوی او مړ به وي.

د کـور سـپين ږيـری ګـل کـرم پـه ډېـر همـت ورتـه وويـل چـي تـا بـه وختـي ږغ کـړو ځـه خبـر بـه يـې غـواړو. بيـا يـې پـه خپـل زويـانو (زامنـو) او نمسـيو بانـدي ږغ وکـړ چـي؛ هلـه ځـان تيـار کـړئ او کلـي والـو بانـدي هـم ږغ وکـړئ. د ګـل کـرم اکـا نمسـی پـه منـډه د مسـيد (جومـات) دالان تـه راغلـو او پـه زوره يـې درې واره دا ناره وکړه چي؛

او خير دی ځوانان دي مسيد (جومات) ته راشي

ټـول کلـي کښـي د نـاره واورېـدل شـوه، لـه اکثـره کـورو څخـه يـو يـو ځـوان پـه منـډه دالان تـه راغلـو، د ګـل کـرم اکـا دوه زويـان هـم راغلـو او هغـو دا ځوانـان پـه حـال خبـر کـړو، ټولـو ځـان تيـار کـړی ؤ، تيـاره ډېـره زياتـه وه يـو لـه بلـه څخـه پوښـتنه وکـړه چـي ستاسـو کـره بـه لالټـين نـۀ وي، مګـر د يـوه چـا کـره هـم لالټـين نـۀ ؤ، آخـر يـوه ږغ وکـړ چـي د بـل چـا کـره نشـته صـرف د ملـک اکا او ملا صاحب کره شته.

ملـک ډېـر خشـک (غصـه نـاک) سـړی دی هـر څـوک ځنـي وېرېـږي او بخيـل هـم دی، کـه څـوک ورتـه اړ شـوی دی د هغـو کـار يـې نـۀ دی چلـولی. پـه ځوانـانو کښـي داسـي څـوک نـۀ ؤ چـي همـت يـې کـړی وای چـي ملـک کورتـه د لالټـين لپـاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورشي. خو يو جلندر ؤ چي د ملک کره د لاټين د پاره ورتلو ته تيار شو.

جلندر چي د ملک کورته ور نږدې شو د ملک د سپي ورباندي غپا شوه. د ملک نوکر تور د سپي په غپا له کلا دباندي راووت او ږغ يې کړو چي؛ څوک يې ږغ وکړه. کنې ومو ويستې. جلندر ور ږغ کړو چي توره زۀ جلندر يم سپی راڅخه ګوره. سم دستي تور په سپي ږغ وکړ او سپی غلی شو.

بيا تور له جلندر څخه تپوس وکړ چي؛ خير خو دی چي په دې نيمه شپه دي مخه راکړې ده. ستا خو نۀ چا سره مقدمه ده او نۀ بل څه خوابدي (خپګان). چېري ښځه خو دي نۀ ده راويستې. جلندر وويل چي نۀ خير دی هيڅ داسي خبره نۀ ده. لاټين مو په کار دی، خالو اکا دغه شان ورک دی، ټوله کيسه يې ورته وکړه. اوس موږ پسې روان يو. تور او دی لاولاړ دي چي ملک د کوټې له ورۀ څخه ور ږغ کړو چي؛

هلکه توره! څوک دي چي په دې يخ او يخه شپه سپی را غپوي. تور ور ږغ کړو چي؛

صاحبه! جلندر دی، لاټين غواړي، خالو اکا له غرۀ څه کورته نۀ دی راغلی اوس کلي وال پسې ځي.

ملک چي د تور وېنا واورېده ډېر غصه شو او له ورۀ يې ورته وويل چي؛

(c) ketabton.com: The Digital Library

جلنـدری یـې بیـا د چـا دی، مـوږ خـو د دوی لپـاره لالتېینـان نـۀ دي کـړي او دوی څـه نـۀ دي خبـر چـي بـازار لـه لالتېینـانو ډک دی، غورځـه ورتـه وایـه چـي بـل وار چـي را نـۀ شـې. حیـران مـو کـړي چـي خدایـه! بیـا څـوک راغلـو چـي سـپی ورباندي غاپي، له ارامه مو باسي.

جلنـدر چټـک روان شـو او دالان تـه ورغلـی ټولـه پـه پـوه شـو چـي ورتـه انکـار یـې کـړی دی. خیـر جلنـدر سـلام واچـوو بیـا یـې حـال ورکـړی خـو ټولـو پـه دې شـکر وکـېښ چـي نـور څـه یـې نـۀ دي ورته ویلي او روغ ورڅخه راغلی دی.

اوس بـل ځـوان ښـادي ګـل وویـل چـي اوس بـه زۀ د مـلا صـاحب کـره ورشـم، هغـه بـه لالتېـین راکـړي. ښـادي ګـل چـي مـلا صـاحب حجـرې تـه ورننـوت او سـلام یـې ور واچـوه مـلا صـاحب ډېـر پـه مینـه د سـلام جـواب ورکـړ، بیـا یـې تپـوس وکـړ چـي خیـر خـو دی چـي پـه داسـي وخـت دي مخـه راکـړې ده، څـوک خـو مـو پـه کـور کښـي نـاجوړه نـۀ یـي؟ مـاځیګر خـو پـه مسـید (جومـات) کښـي چـا ږغ نـۀ دی کـړی. ښـادي ګـل وویـل چـي نـۀ خیـر دی، څـوک نـاجوړه نـۀ دي، لالتېـین مـو پکـار دی، خـالو اکـا سـهارنی غـرۀ تـه تللـی ؤ مګـر تـر اوسـه نشـته اوس کلـي وال پسـې ځـي تیـاره ده، مـوږ ویـل که ملا صاحب تا لالتېین راکړی وای، بس نور خیر دی.

مـلا صـاحب چـي د ښـادي ګـل وېنـا واورېـده نـو یـې پـه مـات زړۀ وویـل چـي شـکر دی مـا خـو ویـل چـي یـا څـوک نـاجوړه شـوي یاسـت، لالتېـین بـه مـو تـر تاسـو قربـان کـړی ؤ، مګـر د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شـينکي اکـا لـور د پېـري مـرض لـري زۀ اوس يـو تعـويز کـاږم لګيـا يـم او داسـي تعـويز خـو تـل د مياشـتي پـه بـډو کښـي خېـږي، نـن آخـره بـډه ده او کـه نـن راڅخـه پاتـه شـي بيـا خـو نـۀ خېـږي، ټولـه شـپه بـه پـه دې تعـويز تېـروم، تاسـو د بـل مسـلمان کره پوښتنه وکړئ، لالتېين به درکړي له ما خو نۀ دی خلاص.

ښـادي پـه نـا اميـدۍ ورڅخـه را روان شـو او پـه لاري ځـان سـره وايـي کـه مـو چېـري دا ورتـه ويلـي وای چـي فلانکـي پـرون وادۀ راوسـتی دی او نـن يـې نکـاح تـړو يـا فلانکـي کـره خيـرات دی نـو بـه والله پـه داسـي منـډه ولاړ شـوی ؤ چـي د ښـۍ پښـې کپـۍ بـه يـې پـه کينـه پښـه وه او د کينـې پښـې کپـۍ بـه يـې پـه ښـۍ، نـۀ بـه د بـډو تعـويزان ول او نـۀ دروغ، مګـر اوس چـي د خوار سړي کره پېښه شوې ده نو .....

ښـادي ګـل هـم پـه تـش لاس د مسـيد دالان تـه ورغلـی او د سـلام لـه اچولـو پـس يـې ورتـه وويـل چـي مـلا صـاحب د بـډو د تعويزانـو بهانـه وکـړه، پـه لالتېـين بانـدي يـې انکـار وکـړ، د ټولـو پـه دې سـخت طبيعـت خـراب شـو او ټولـو د مـلا او د ملـک پـه وېنـاؤ طبيعـت خـراب شـو، مګـر يـو هـم تـر خُلـه ږغ نـۀ و ايسـت او ټـول پټـه خُلـه ولاړ شـو څـوک يـوه خواتـه ګـوري څـوک مځکـي تـه، آخـر يـوه ږغ وکـړی چـي چـرګ نـۀ ؤ ازان چـا کـړی ؤ؟ پخـوا چـي لالتېينان نۀ ؤ دا خلګو څه ګزاره کړه؟ درځئ ناست په څه يو.

د کلـي دا ټـول ځوانـان د غـرۀ پـه لار لـه کلـي ووت چـي لـږ بېرتـه لاړو هلتـه دوې لاري جـلا کېـدې چـي يـوه پـه هـواره غـرۀ تـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تللې وه او بله په غونډیو کښې. دا ځوانان په دې ځای سره ودرېدل او دایې سره وویل چې نیم به په دې لار او نیم په دې بله د غونډیو په لار، او که مو پیدا کړو بیا په زوره ناره کړو یا به د اور لمبه کړو چې سره پوهه شو او که مو چېرې نۀ کړو پیدا بیا به سرچینې کړې ته سره راځو.

دوی لاپه دې ځائ وو چې د یوه تر غوږ څه سوخول شو، زر یې په نورو ږغ وکړ چې تاسو پټه خُله شئ، څه سوخول دی. ټولو غوږونه سیخ څک ونیوو او ډېر لېري یې د سړي ټوخی واورېدو. ټول په هغه خوا ور روان شو. دا ټوخی د خالو اکا ؤ او یو ځای پروت ؤ. سخته تبه یې وه، ټوخی یې کېدو، ګرولګي (بلغم) کښې یې وینه وه، د یخ له وجې ږغ یې نۀ شو کړای، کپااخستی ؤ، دا ځوانان چې ورته ودرېدل اکثرو ږغ پرې وکړ، مګر دی د جواب نۀ ؤ. بیا یې بوټي سره راټول کړو او اور یې ورته بل کړو، مګر هیڅ فائده نۀ وشوه. خالو د ولاړي او تګ نۀ ؤ. آخر دې ځوانانو خپل پټکي سره ګنډه (غوټه) کړو او د پټکو په سرو یې ښۀ غټي درګې سره وتړل او جنازه یې جوړه کړه او خالو یې پکښې را واخستو او کورته یې راوړو. تور پېکۍ چې جنازه ولیده یوه داسې چیغه یې تر خُله ووته چې ټول کلی او کور یې له خوبه راپورته کړو. تورپېکۍ چې په ژړا شوه نو اولاد یې هم ورسره وژړل، د تور پېکۍ په ژړا د کلي اکثر سپین ږیري او ځوانان د دې کور ته راغلو، تور پېکۍ په چیغو او ژړا کښې داسې متلونه شروع کړو ګوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې مېړه یې مړ شوی دی. هر څومره چې ځوانان ورته وایي چې مړ نۀ دی ناجوړه شوی دی ځکه مو په جنازه را واخست، مګر تورپېکۍ دا خبره کله هم نۀ منله. څه ساعت پس تورپېکۍ د خالو ټوخی واورېدو، بیا یې تسلي وشوه چې مړ نۀ دی ناجوړه شوی دی. سمدلاسه ولاړه شوه او زر زر یې ځای تیار کړو، کلیوالو خالو را واخست او په ځای یې پرې ایستی. تور پېکۍ چټک اور بل کړو چای جوشه یې په اور باندي کړه، د چای پاڼي نۀ وې د ونو پاڼي یې ور وایشولې او څو تودې پیالې خالو وڅښلې. له دې ګرمو پیالو څښلو سره یې یخ کم شو، بدن یې تود شو، مګر ټوخی او دردونه یې هغه شان وو. دا شپه خالو ډېره په تکلیف تېره کړه.

دوې ورځې د خالو بار ناغه شو، له دې وجې په کور کښې نۀ اوړه ؤ او نۀ پاڼي. په دې درېیم سهار خالو خپلې ښځې ته وویل چې تۀ په کلي کښې تپوس وکړه که چېري خرکاران تلو او دا زما بار یې هم ورسره وړی وای او ماښام لپاره به یې څه راوړي وای.

تورپېکۍ چې تپوس وکړ څوک نۀ تلو، مېړه ته یې حال ورکړی چې نن خو هیڅوک نۀ ځي. خالو په دې ډېر پریشان شو او حیران شو چې ماښام به کهول څۀ خوري؟ زۀ د تګ نۀ یم. خدایه! تۀ مو له غیبه امداد وکړې. کهول به څۀ کړي؟ کور کښې هیڅ هم نشته او په ما دي دا قهر نازل کړو بس هر څه تۀ کړې، ستا له لاسه دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ساعت په دې فکر کښې ؤ بیا یې سوکه ځان سره وویل چې زۀ به د تګ نۀ یم تورپېکۍ چې دا واورېدل زر یې وویل موږ به له لوږي نۀ مرو تا دي خدای جوړ کړي، تۀ د تګ نۀ یې، له ځایه مه ښوره. نن شپه که شومتیا تېره کړو هیڅ خبره نۀ ده. کور د اوړو دومره دوړه شته چې غرمه هلکان ګزاره په وکړي، د ماښام لپاره به د چا څخه څه قرض واخلو، پروند له بازار لوی باحیر راغلی ؤ. ګوندي به څوک څه قرض راکړي شپه به پرې تېره کړو.

غرمه چې کور کښې څه وو هغه یې ټول پاخه کړو. د ماښام لپاره په کلي کښې وګرځېده، پروند چې چا ډکې ګونۍ د اوړو راوړي وې هغو کښې دوو کورو والاؤ ورته وویل چې زموږ خپل اوړه نشته، غله مو ختمه ده، واوري له وجه څوک بازار ته نۀ دي تللي، کنې د اوړو تالی به مو تر تاسو جار (ځار) کړی ؤ. آخر چې له دوئ نا امیده ووتله او په دې هم خبره وه چې د اوړو ګونۍ یې په کور کښې ډکې پرتې دي نو دا نور به هم داسې انکار راته وکړي، ولې د سترګو اوبه باسم، توکل په خدای ماښام به هلکانو ته پوسه ور جوړه کړم او په خطا به یې کړم.

ماښام تورپېکۍ پوسه تیاره کړه او د ډوډۍ په ځای پوسه او د غوښې په ځای یې ګوړه ورکړه او هم په دې یې کامله ګزاره وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار چي تورپېکۍ حسب المعمول اودس او نمونځ وکړی مګر خالو د اوداسه نۀ ؤ په تیبانه(تیمم) نمونځ وکړی او نن تر پروند څه په عذاب ؤ، نۀ په کور کښي د خوراک څه ؤ او نۀ د بلي خوا څه هیله وه.

تورپېکۍ مېړه ته وویل که ستا اجازت وي زۀ به خر بار کړم ما څه اګۍ، د مردارو پسو وړۍ او پوست ایښی دی، بازار ته به یي یوسم، هیڅ بلا مي نۀ خوري، سر مي سپین وېښته لري، که چېري څوک تلو خو لاښه دی هغه به هم ملګری شي، بار او دا نور څه به خرڅ کړم اوړه او نور څه لږ ډېر به وکړم چي په کېدو.

خالو په زګېروي کښي ورته وویل چي؛ څۀ وکړم ما خو په تا دا کارونه نۀ کړو، سبا به دا خلګ څۀ وایي چي په ښځه باندي بار خرڅوي؟

خو مجبوري مسلمان تر ایمان تېروي خېر د کهاله (کور) تر شومتیا به څۀ .....

خو ښځي بازاریان ډېر چلبازه دي او ستاسو د ښځو عقل تر پونده لاندي وي، څوک ملګري به دي نۀ شي پیدا، باران زوی درسره کړه او د بازار د بیعه پوښتنه دي وکړي چا چي په ګرانه بیعه غوښتل هغه ته بار او دا نور څه ورکړه او اوړه او نوره سودا چي چېري وړیا (ارزانه) وه هلته یې واخله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ خر تیار کړو بار یې پرې باندي کړو، اګۍ وړۍ او پوست یې په بار کښې کښېښود، باران زوی یې ځان سره ملګری کړو او بازار ته روان شو. باران تر اوسه بازار نۀ ؤ لیدلی، ډېر خوشحاله ؤ چې بازار به وویني او په زړۀ کښې ډول ډول خیالونو ور غبرګوي.

دوی دواړه په یبلو (لڅو) پښو وو، یخ نن کم ؤ، اسمان شین ؤ، مګر مځکه لا لنده وه، ځکه به د دواړو پښې سړې شوې.

باران په لاري مورته وایي چې موري! ماته به ګوټونه را اخلې. او که پیسې وې نو به خوږې هم را اخلې. مور یې د هر څه قول ورسره وکړی.

بازار ته نږدې شول له یوې خوا لاری راغله او هارن یې ووهلو چې خر له مخه ووځي. خرۀ چې غورکۍ (شور) او هارن واورېدو منډه یې کړو، تورپېکۍ زر د خرۀ د مخ له خوا ورسره راغله او خر یې ونیولو او زر یې د اګو کڅوړه وکتله شپږ اګۍ پکښې ماتي شوي وې. طبعیت یې ډېر خراب شو او ماتي اګۍ یې وغورځولې. بېرته یې کڅوړه وتړله. دوی لا ولاړ وو چې په سرۀ سائیکل سپور یو سړی ورته راغلو او وې ویل چې د بار او د نورو بلاؤ محصول راکړئ.

تورپېکۍ د دې سړي په وېنا نۀ شوه پوه، خو په جواب کښې یې ورته وویل: چې دا بار خرڅوم او اول بازار

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښې د بيعې (قيمت) پوښتنه کړم چې نرخ يې ځان ته معلوم کړم بيا به يې بيعه در کړم.

سائيکل واله ته د تور پېکۍ په دې خبره خندا ورله او په خندا خندا کښې يې ورته وويل چې بيعه او نرخونه ستا کار دی ماته محصول راکړه، زۀ محصول واله يم په خبره پوه شوې که نۀ او که يو وار بيا درته ووايم.

تور پېکۍ کله هم د محصول ټکی نۀ ؤ اروېدلی او نۀ مېړه څه ورته ويلي وو خو په زړۀ کښې د مېړه هغه هدايت ور په ياد شو چې بازاري ډېر چلباز دي او پخوانو پخوا ويلي وو چې بازاري زوی نۀ زوی خو سائيکل واله ته يې وويل چې دا څۀ وېنا کړې، سم په پښتو راسره ږغېږه، زۀ دې په بازارۍ نۀ پوهېږم څۀ مقصد لرې.

سائيکل واله او تور پېکۍ سره اخته شو او دواړه يو بل ته بدي او سپکي وېنا کړې. دوی لاسره اخته وو چې باران ورته وويل چې هغه دی سيدو اکا راغلی. تورپېکۍ چې تر شا وکتل سيدو يې وليد ډېره خوشحاله شوه.

سيدو چې و راغلو کيسه يې ځان ته معلومه کړه بيا يې تور پېکۍ ته وويل چې دا محصول غواړي او صرف تا څخه نۀ غواړي هر چا څخه يې غواړي خو بيا هم تور پېکۍ پوه نۀ شوه او د سيدو څخه يې پوښتنه وکړه چې دا محصول يې بيا څۀ دی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیدو ورته وویل چي دا یو کلنګ دی چي څوک بازار ته څۀ راوړي نو سرکار په هغه څه غواړي. تورپېکۍ بیا سیدو ته وویل چي څوني زهر یې دی، زموږ کلي ته تل ګړواره راځي تر اوسه یې کله کلنګ نۀ دی غوښتی او اوس خو هیڅ نشته، مازدیګر چي راځو بیا یې درکوو. محصول وال زر ږغ په وکړی چي زۀ ستا نوکر نۀ یم چي تر مازدیګره به درته ولاړ یم، که چېري پیسې نۀ وي بیا دا اګۍ راکړه.

څو اګۍ درکړم، د اولاد دي مۀ شه دارو. تور پېکۍ ورته وویل.

محصول وال له جیبه قلم او کتاب را وایست، پوښتنه یې ځني وکړه چي څوني(څومره) اګۍ، پوست خو یو دی.

تور پېکۍ؛ څلوېښت اګۍ وې، شپږ ماتي دي پوست یو دی.

محصول وال په کتاب لیک شروع کړی بیا یې له کتابه یوه پرچه ور پرې کړه، تورپېکۍ ته یې په لاس کښې ورکړه او ورته یې وویل، شپږ انې کېږي او دا ستا کلي وال ته معلوم ده چي اګۍ په بازار کښې په دوې انې ده، درې اګۍ راکړه بس ماته به حق ورسېږي او ستا یې په مخه شه.

تور پېکۍ د اګیو په کڅوړه لګیا شوه او محصول وال ته وایي چي یو وار شکوني (شوکه) کړې او بیا وایې چي حق به را ورسېږي. د زورو شکونه ازار هم نۀ دی. دا دي درې اګۍ واخله مخته دي بلا په مخ شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

محصول واله ورڅخه لاړو، تور پېکۍ پرچه د ټکري په څاک پوري وتړله او روانه شوه، باران د خرۀ له يوه څنګه سره ؤ او تورپېکۍ په دا بل څنګ خو تر شا ورپسې روانه وه، سيدو په لاري ورته وويل چي دا څو ورځي خرکاران نۀ دي راغلي، لرګي به ناوده (لامده) وي، پخوا په پنځلس روپۍ بار ؤ او تۀ يې نن د اتلس په کم مۀ ورکوه.

تورپېکۍ چي په دې پوه شوه چي لرګي ناوده دي ډېره خوشحاله شوه او د بازار په کوڅو چي ور ګډه شوه، له يوې بلي خوا ژغونه (غږونه) پرې وشو چي بار په څو دی؟ تور پېکۍ چاته مخ نۀ ورګرځوی او په مخه ځي او ورته وائي چي په اتلس روپۍ دی اتلس. کله چي څوک لږ په زوره ږغ ورته وکړي چي لږ راته ودرې، باران لږ نوک ورته ووهي، هغه د قيمت پوښتنه وکړي، باران هم په اتلس روپۍ يې ور بيعه کړي.

اخر يو سړی چي کور کښي د اور بلولو هيڅ نۀ درلود په منډه د بار مخ ته شو. او ورته يې وويل چي تاسو خو واورئ، څه در شوي دي، کله مو بار خرڅ کړی دی که نۀ په منډه منډه تر کوڅو تېرېږی.

لرګي يې ښه وکتل او په نظر يې لرګي ښه راغلو او بار هم ښه غټ بار ؤ، مګر چي په بيعه ګران ؤ آخر يې ورته وويل چي بس په اوولس يې راکړه، تاسو به هم له تکليفه خلاص کړم زما به هم کار په سم شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران او تورپېکۍ په دواړو ورته وویل چې نۀ که په اوولس مو خرڅولی نوبه مې اول درته ویلې ؤ، تر اتلس یې یوه پیسه کمه نۀ ورکوو. دا سړی لاورته ولاړ ؤ چې په سائیکل سپور یو سړی راغلو او ښه غټ سلام یې ورته واچوو، باران او مور یې دا خیال وکړی چې دا هم بار اخلي او د هغه پخوا یې وکتل، تر هغو سړي ورته وویل چې د بار مالک څوک دی. بیا تورپېکۍ ته مخاطب شو.

یه تورې! دا بار ستا دی؟

هو وروره. تورپېکۍ ورته وویل.

ټیکس مو ورکړی دی؟ سائیکل والا ورته وویل.

تورپېکۍ، هو ورکړی مو دی.

کومه دی پرچه درسره ده؟

تورپېکۍ د ټکري په څاک لګیا شوه خر په مخ روان شو، باران په خرۀ پسې شو، تور پېکۍ هم د ټکري ګنډه خلاصوي او په خرۀ پسې روانه شوه، ټکري ګنډه یې خلاصه کړه، او هغه پرچه چې محصول واله دې ته ورکړې وه، دې سائیکل والاته ورکړه. سائیکل واله چې پرچه وکته زر یې ورته وویل چې؛ دا خو د محصول پرچه ده، زۀ ټیکس والا یم ټیکس غواړم.

تورپېکۍ دې خبري ته څه جواب ورنۀ کړو، باران او خر په دې دوران کښې په یوه کوڅه جار وتي وو، د کوڅې سر ته چې تورپېکۍ ورسېده خر او باران ښکاره نۀ وو، ژر یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ګلۍ وکته، هلته هم نۀ ښکاره کېدو، واپس د هغې ګلۍ سرته راغله او ژر يې پام شو چې پل يې وګوره، مګکه ته يې خيال شو پل نۀ ښکاره کېدو، ولې چې روډ په ډامبرو پوخ ؤ. بيا يې ژر ژر يو بل څخه پوښتنه وکړه چېرې يو هلک له بار خر سره مو نۀ وليد، چا د هو جواب نۀ کړو ور.

سائيکل والا بيا وراغلو او ورته يې وويل چې دا د محصول پرچه ده، زۀ د ځنګلي لرګو ټيکس غواړم. تور پېکۍ ورته وايي چې له ما زوی او بار ورک دی او تۀ مسخرې کړې.

څه سپک خلګ ياست. سائيکل والا ورته وويل.

تور پېکۍ څه جواب ور نۀ کړ او په يوه بله ګوري، په چټکۍ سره يې ټولي ګلۍ سرتر پايه وکتلې او هر چا څخه د زوی او بارخرۀ پوښتنه کړي. آخر په چټک تګ ستړې شوه او له سترګو يې اوښکي شروع شوې.

سائيکل والا بيا ورته راغلو ورته يې وويل، که ټيکس نۀ راکوې زۀ بيا رپورټ کړم.

څه بې مطلبه خلګ ياست، زما په زړۀ څه تېرېږي او تۀ څه کړې. تورپېکۍ ورته وويل. سائيکل والا ورڅخه لاړو صرف دا يې ورته وويل چې ښۀ دی سره ګورو به. او باران په مور پسې ګرځي، د بازار ګلۍ کله هغه نۀ وې ليدلي او کوشش کوي چې ببرته په هغو ګليو لاړ شم په کومو چې راغلی يم. مګر نۀ شي برابرېدی، آخر چې نا اميده شو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـين روډ کښـي د يـو دوکـان تـر مـخ و درېـدی، يـو وار اوش اوش لـري، بيـا پـه ژړا بريـد وکـړي. څـه سـاعت پـس خـرۀ ورايـل، چـا چـي د خـرۀ رايـا واورېـده ټولـو د هلـک ژړا او خـرۀ تـه پـام شـو، او يـو څـو سـپين کـالي (چـي پـه متـو يـې قمـر دسـمالونه اچـولي وو) طالبـانو هـم ورتـه وکتـل. پـه دې طالبـانو کښـي يـو طالـب دی پېژنـدو او د دوی پـه کلـي کښـي څـو کالـه طالـب پاتـه شـوی ؤ او کلـي کښـي يـې وظيفـې (ځيـرې) ټولـولې چـي کلـي والـو بـه مـلا چونـک بللـو. مـلا چونـک پـه بـل طالـب بانـدي ږغ وکـړی چـي مـلا هغـه دی دوی دوه خـو هـم بـازار تـه راغلـي دي او ځـان بانـدي ډېـر غـره دي او داسـي غـره غـره نـارې کـړي لکـه چـي بازار يې په قيمت اخستی دی.

بـل طالـب پـه نـورو ږغ وکـړی چـي ګـوره ګـوره مـلا د هغـه د خـرۀ د لړمانـه پـه برابـر وينـې، لکـه د شـينکي اخونـدزاده بيـت. بيـا يـې کـټ کـټ سـره وخنـدل. د طالبـانو پـه خنـدا ځينـي خلګـو پـه بـد نظـر ورتـه وکتـل. تـورپېکی لـه ډېـري لېـري د خـرۀ رايـا واورېـده او زر پـه دې خـوا روانـه شـوه. هـم دا وخـت د ميونسـپلټی افسـران ګرځېـدو، او د ښـار صـفائي ګـوري. څـو تنـه پـوليس والاهـم پـه يـو بـل څنـګ مـخ او تـر شـا روان دي. ځينـي پـوليس والـو سـره توپـک او ځينـو سـره لـوئ لرګـي دي او يو بل له مخه باسي. کله يې په لرګو باندي ووهي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران په ژړا ژړا کښې دا ټوله تماشه ګوري آخر دا افسران او پولیس والا باران ته ودرېدو او یو افسر په ډېره غصه او کچه ژبه کښې باران ته وایي.

تې چا کول (ته ځه کوې) چه جګ یې (چې ولاړ یې) تاځي خبرونه نه دي (ته خبر نه یې) د تاکي خر روډ کښې ګندګي واخلي (چې دا ستا خر په روډ کښې ګندګي اچوي) بیا دې افسر یو ناظر ته مخ کړو او حکم یې ورته وکړو چې پنځه روپۍ جرمانه ورڅخه واخله.

باران د افسر په وېنا نه پوهېدو خو ناظر ټوله کیسه ورته وکړه او پنځه روپۍ د جرمانې یې ځني وغوښتې.

باران خو له مخه هم ژړل او څه وخت چې دا افسران او پولیس وال ورته ودرېدل هغه نور هم ووېرېدل، ژړا یې ګر سره بنده شوه تر خُله یې ږغ نه شو ایستلی او ناظر ته په جواب کښې وایي چې . ما ، ما سره روپۍ .... نه .... نشته.

څه وخت چې باران تر خُله دا الفاظ باسي له وېري کپنه اخستی ؤ.

دا وخت د بازاریانو یوه غټه مجموعه سره غونډه شوې وه. ناظر افسر ته وویل چې

صاحب! دا وایي چې ما سره روپۍ نشته. افسر په انګرېزي ژبه کښې وویل چې

دا خو ډېر غلې دي، دهوکه باز خلګ دي، په دې خلګو هیڅ باور نشته جیبونه یې وګوره.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يــو پــولیس والا زر زر د بــاران د زړې ســدرۍ جیبونــه وکتــل او ټــول جیبونــه یــې ســوروي وو، تــر هــر جیــب یــې لاس وتــل او هیڅ په لاس نۀ ورغو افسر بیا زر حکم ورکړی چي

نیلام ګهر ته یې یوسه او بار نیلام کړه.

بــاران یــې لــه بــار خــرۀ ســره نــیلام ګهــر تــه روان کــړو او غونډه شــوې مجموعــه ســره خپــره شــوه، خــرۀ بیــا ورایــل. تــور پېکــۍ دلتــه نــږدې ولاړه وه مګــر د غټــې مجمــوعې لــه کبلــه یــې بــاران نــۀ لیــدو اوس چــي یــې د خــرۀ رایــا واورېــده زر یــې شــاته وکتــل او اول یــې خــر بیــا یــې بــاران ولیــدو او پــه ډېــر چټکــي ســره او پــه ډېــره مینــه یــې غېــږ ورباندي وغوړولــه، مــور لاخپــل زوی باندي غوړېدلې وه چــي د شــا لــه خــوا پــولیس والا پــه لاس اشــاره ورتــه وکــړه چــي دا رې مــي درځــې (درېــږئ مــۀ، درځــئ) تــور پېکــۍ حیرانــه شــوه چــي څــۀ چــل دی څلــه دا دونــي (دومــره) ډېــر سړي په باران او خرۀ پسي پسې دي.

د شــا لــه خــوا د یــو ســړي پــه زوره نــارې دي. اوس اوس د تحصــیل تــر مــخ یــو بــار د لرګــو نیلامېــږي چــي د چــا شــوق شــي یــا د چــا کــره چــي لرګــي نــۀ وي هغــه دي راشــي او بــولي د ورکړي.

د تحصــیل تــر مــخ لــه خــرۀ یــې بــار خــلاص کــړو او تــور پېکــۍ تــه یــې ټولــه کیســه وکــړه، مګــر پوهــه نــۀ شــوه خــو صــرف پــه دې پوهــه شــوه چــي پــه خپلــه خوښــه او پــه زوره بــار راڅخــه اخلــي او ډېري چیغي بغاري یې وکړې مګر.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتلس روپۍ د بیعه شوي بار بولۍ له یوې روپۍ څخه شروع شوه یو تور رنګه سړی ناري وهي چي دا و چ لرګي دا غټ بار په یوه روپۍ دا بولۍ جاري وي تر اووه روپو ورسېده، بیا دې تور رنګه سړي ناري کړو چي دا غټ بار دا وچ لرګي په اووه، افسوس چي له ما سره روپۍ کمي دي ګنې په والله که مو په شل ایله (پرې ایښی وای) کړی ؤ، که چا په درېیمه ناره جواب رانۀ کړو نو بس دا بار په اووه روپۍ ولاړو. دې سړي دوې ناري وکړې تر درېیمه لمخه یو بل سړي د اتو روپو بولۍ ورکړه، درې واره بیا د اتو روپو ناري یې وکړې، مګر چا بولۍ ورنۀ کړه.

هغه تور رنګه سړي اته روپۍ واخستې او هغه یې ناظر ته ورکړې، ناظر اجازت نامه ورکړه چي لرګي یوسئ او ناظر دې تور رنګه سړي ته (چي لالا لالابه یې بالو) چي دا درې روپۍ دې ښځي (تورپېکۍ) ته ورکړه. لالا د تورپېکۍ په خوا روان شو چي یو سړي ور ږغ کړو چي دا باقي روپۍ مۀ ورکوئ زۀ یو وار له ناظر سره وینم. دا هغه سائیکل وال ؤ چي تور پېکۍ څخه یې ټیکس غوښتی. دې سړي ناظر ته وویل چي له سهاره په دې ښځه پسې یم، ټیکس ورڅخه غواړم، مګر دې تر اوسه ټیکس نۀ دی راکړی.

ناظر لالاته ناره کړو چي دا درې روپۍ دغه ټیکس وال ته ورکړه، ټیکس یې هم نۀ دی ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران ته خر او کڅوړه وغیره لالا په لاس ورکړو، مور ورته وویل چي زویه چټک درځه او ویل یې چي؛

خدای خر په لاس راکړی دی که یې ور فکر شو نو دا خر به هم راڅخه خرڅ کړي.

دوی دواړه پټه خُله خر راروان کړو، څه ږغ یې نۀ وکړی خو ډېر خفه او پریشانه وو، د تور پېکۍ په لاس کښې د اګیو کڅوړه وه، ښه ډېر په لار ولاړو بیا یې باران ته وویل چي زویه اوس به څۀ کړو.

څه وخت چي تورپېکۍ زوی ته دا وېنا کړه نو دواړه لاسونه یې پورته کړو ګوتي یې سره ازادي کړې او د دې په لاس کښې کڅوړه په مځکه پرېوته او د اګیو کړپ شو، ټولي اګۍ ماتي شوې، تورپېکۍ چي کړپ واروېدو نو هغۀ پښه چي د قدم د مخ ته اخستلو لپاره یې پورته کړې وه په هوا کښې ونیوله او کڅوړه ته یې لاس کړو، راپورته یې کړه، کڅوړه یې خلاصه کړه چي کتل یې ټولي اګۍ ماتي شوي وې له ډېر خفګانه د تورپېکۍ په مخ توري توري چمبې (څپې) راځي او د مخ ګونایې بدله شوه. د سر له مغزو یې څرکي خېږي ښۀ ساعت حیرانه او په پټه خُله ولاړه وه، دې ته د سیف الملوک نقل وریاد شو او ځان سره یې سوکه وویل چي ځم په بلا وځم. کڅوړه یې تر کونج ونیوله او د خُلې خوا یې کوزه کړه ټولي اګۍ یې تسي کړې او بیا یې کڅوړه د خرۀ په ځل پوري وتړله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـور پېکـۍ دومـره پريشـانه وه چـي پوسـت او د وړيـو ورګونه يې هېر شوي وو او دوی د کلي په خوا روان شول.

تر بازار لاوتلي نۀ وو چي زوی ورته وويل چي

مـوري! پوسـت او وړۍ دي ولـي نـۀ کـړې خرڅـي. د مـور يـې چـي دې تـه پـام شـو زر يـې ويـل چـي خـر راوګرځـوه پـه زړۀ مـو داسـي بـلا کښېنسـته چـي هـر څـه مـو هېـر شـو. پـه شـا يـې مـخ کـړو او دا ودرېـده، پـه سـوچ کښـي شـوه، لـږ سـاعت پـس يـې زوی تـه وويـل چـي زويـه درځـه دا بـه پـه کلـي کښـي پـه دکانـدار خـرڅ کـړم داسـي نـۀ چـي نـور غلـۀ پـه را برابـر شـي او دا راڅخـه يوسـي. تـر دې دا ښـه دی چـي تـش لاړ شـو. خـر يـې بېرتـه پرېښـود او پـه مـخ روان شـول. څـه وخـت چـي کلـي تـه ورسـېدو بـاران خـر کـور تـه بـوتلی او مـور يـې پوسـت او وړۍ دوکانـدار تـه ور وړې. څـه اوړه يـې پـه واخسـتل او کورتـه راغلـه. تـور پېکـۍ چـي کـوټې تـه ننوتـه او د مېـړه سـر تـه کښېنسـته او پـه سـر يـې لاس ورکېښـودو او حـال يـې ځنـي وکـړ ورتـه ئـي خپـل حـال ورکـړی. خـالو چـي پـه عذاب ؤ نۀ يې ښۀ او نۀ يې بد وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۲)

اکثـر کلیـوال پـه دې خبـر وو چـي خـالو نـاجوړه دی ځـوک چـي بـه پـه خبرېـدو چـا بـه دعـا ورتـه کـړه چـي خـدای دي جـوړ او اکثـر بـه پوښـتني تـه ورتـه راتلـل او هـر یـوه بـه نسـخې وربښـوولې. او د چـا کـره بـه خـو د هـر مـرض ګـولۍ وې، هغـو بـه ګولۍ هم ورا وړې.

د خـالو ګولیـو تـه زړۀ نـه غوښـت او ښـځي تـه یـې وویـل چـي چـا راتـه وویـل چـي اومـان در و ایشـوه او ویـې څښـه. دارو له خدایه دی، ګوره که مو دا سبب شو.

تـور پېکـۍ زر اومـان و ایشـول او د ایشـېدلو اومـانو یـوه پیالـه یـې ورکـړه. خـالو دا پیالـه و څښـله، لـه دې سـرهیڅ فائـده نـۀ وشـوه. خـالو دا رنګـه ډېـري نسـخې اسـتعمال کـړې مګـر ورځ پـه ورځ مـرض زیاتېـدو. څـو ورځـي پـس چـا مشـوره ورکـړه چـي د دنیـا ټـولي نسـخې او دواوي دي پـه ځـان وکتلـې مګـر څـه فائـده درتـه ونـۀ شـوه، اوس تـۀ صـاحبزاده شـین ګـل اخنـدزاده لـه ورشـه چـي تعـویز او دم در وکـړي ګـوره کـه خـدای مهربانه شو او د دۀ لیاړه (لاڼه) درته دوا شوه.

خـالو تـه تـر دې لمخـه هـم خیـال ؤ چـي صـاحبزاده صـاحب لـه ورشـي مګـر هغـه تـر اوسـه ځکـه ږغ نـۀ شـو کـړلای چـي د شـکرانې لپـاره یـې څـه نـۀ درلـود، مګـر اوس تـور پېکـۍ ډېـر تکـرار کـړو چـي هـر څـه وي د شـین ګـل اخنـدزاده دربـار لـه بـه ځـې، څـه معلومـه چـي څـه بـه دي دارو شـي، امیـد و خـدای تـه چـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب لیاړه (لاڼه) به دي دوا شي. د خالو د شین ګل آغا دربار خوش ؤ، مګر په دې حیران ؤ چې آغا صاحب خو په تش لاس چا سره نۀ وینې، نۀ دم او تعویز ورکوي او که څه لږ په لاس کښې ورهم کړي نو هغه داسې زورور نۀ دی لکه د پوره شکرانې تعویذونه او دمونه چې زورور وي. آخر یې تورپېکۍ ته وویل چې تۀ وګوره کور کښې به داسې څه شی نۀ وي چې خرڅ یې کړو. او د اخوندزاده شکرانه په برابره کړو.

تورپېکۍ ته کور معلوم ؤ چې بل داسې شی نشته چې خرڅ یې کړو بغیر د ګاڼې که ستا اجازه وي دا ګاڼه به خرڅه کړم د شکرانې لپاره به هم او د ګزران لپاره به مو هم لاس په خلاص شي.

خالو ښۀ ساعت پټه خُله شو او نفس یې دا خبره نۀ منله چې زما ښځه دي خپله ګاڼه خرڅه کړي او خپلې مجبورۍ ته یې هم وکتل، نو یې په ډېر مات زړۀ ورته وویل چې څه خرڅ یې کړه بله چاره نشته.

خالو چې اجازه ورکوله سترګې یې پټې وې.

تورپېکۍ چې دوکاندار ته ګاڼه وروړه دوکاندار وکتله او دواړو لاس کښې ونیوله چې څومره وزن لري او ګاڼه په یوه بله خوا واړوي بیا ځای په ځای یې په ګوته ومړي اخر یې ورته وویل چې په څو دي بیعه کړې ده.

تورپېکۍ یو وار پټۀ خُله شوه بیا یې ورته وویل چې پوښتنه د بیعې کړې، تۀ یې هم وینې چې ټول زر دي نن سبا

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو زر ډېر ګران دي څو کاله پخوا يې له ما په درې سله روپو غوښته مګر هغه وخت مې نۀ خرڅوله خيال مو دا ؤ چې د اولاد په وادۀ کښې به يې استعمالوم، مګر د خدائ دا نۀ ده خوښه نن اړ يو بس هر څه چې تۀ مناسب ګڼې هغه راکړه.

دوکاندار چې درو سلو روپۍ واورېد ومسېدو او په خندا يې ورته وويل چې، نۀ درې سله روپۍ خو قيمت نۀ لري او نۀ يې په قيمت اخلم. دواړو چنې سره شروع کړې اخر په ۱۳۰ روپۍ تورپېکۍ له خپلې مجبورۍ څخه ورکړه او په دې روپو کښې يې د ۲۵ روپو د کور لپاره سودا وکړه.

بله ورځ تورپېکۍ د پنځوسو دوه نوټه د ټکري په څاک ګنډه کړو او مېړه يې په خرۀ سپور کړو. د شين ګل اخونذاده د دربار په لور روان شو.

دربار ښۀ ډېر لېري ؤ، خالو ډېر کمزوری شو ؤ په خرۀ نۀ شو تم کېدای، په لاري به تورپېکۍ تر متې نيولی ؤ ځای په ځای به يې له خرۀ کشته کړو، خالو به مځکه پروت او ډېر په تکليف دربار ته ورسېدو.

تورپېکۍ او خالو کله هم دربار ته نۀ ؤ ورغلي، د دربار اداب نۀ وو ورته معلوم، کله چې يې خر د دربار په سرای ور ګډ کړو مخامخ يو سړي ور تاخ کړو او ورته وويل چې نۀ پوهېږې چې دا دربار دی او تا دا مردار خر په ګډ کړو، خر ځباندي (بهر) وتړه او په پښو راشئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ په زړۀ کښې وويل چې واقعې دا خو مو بې ادبي وکړه. چټک يې خر ځباندي و ايست او د سراى يو خوا ته چې غټ ډډ پروت ؤ خر يې پوري وتړلى او مېړه يې سوکه په غېږ کښې راکښته کړ، ښۀ ساعت خالو دلته موتيان تر تندي لاندي کړو او پروت ؤ، تورپېکۍ يوه خواته حيرانه ناسته وه اخر خالو سر راپورته کړو، تورپېکۍ چټکه ور ولاړه شوه او تکيه يې ورکړه او پورته يې کړو. سراى ته ورننوت او دربار ته نږدې له نورو خلګو سره کښېناسته.

تورپېکۍ کله دربار نۀ ؤ ليدلى نن چې يې دربار او سراى وليد ډېره ورته حيرانه وه چې څوني (څومره) ښائسته ځاى دى، څوني پراخ دى، څه ښائسته کوټې دي، څرنګه پخې او ګلداري يې جوړي کړي دي، څه عجبي درختي پکښې دي چې دى يخ کښې زرغونې دي. بيا يې ځان سره وويل چې بېشکه خداى خپل بزرګان په دواړو جهانو خوشحاله ساتي، په دې جهان يې داسې ښائسته ځاى ورکړى دى، په هغه جهان به يې څرنګه ښائسته ځايونه وي. د دنيا يو کار نۀ کړي مګر بيا هم تر ټولو زياته دنيا داره دي. هر عمل يې د هغه جهان توشه ده، ډېر لاثقان دي، خداى دې نور لاثقان کړي.

شين ګل اخونذاده دربار کښې دننه ناست ؤ، زيارت ته څوک ورننوځي او څوک ورڅخه وځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دربار په وره کښې يو سړی ناست ؤ چې هر سړی نۀ ور پرېږدي اکثرو ته وايي چې لږ انتظار وکړئ، قربان دربار ته راځي او چې صفا کالي واله يا شملې واله چې مشهدي لونګۍ يې په سر وي هغه سيخ سيدها ورننوځي او هم ورته ولاړ شي.

ښۀ ساعت پس تورپېکۍ خالو تر لاس ونيولو او دې سړي ته ورغلو او ورته وې ويل چې دا ناجوړه دی که چېري مو ورپرېږدې د اخونزاده صاحب ملاقات وکړو. دې سړي ورته وويل چې صبر وکړئ قربان راوځي د هر چا تقاضې به پوره کړي خو تورپېکۍ بيا ورته وويل چې دا ډېر په عذاب دی کور مو لېري دی. مګر دې سړي بيا انکار ورته وکړی. دلته يو بل سړی ولاړ ؤ چې د درباري خادمانو په جامو کښې ؤ، تورپېکۍ ته يې وويل چې ملنګ ياد کړه څه ورکه بيا به دې خليفه صاحب ته پرېږدي او هغه به اخونزاده صاحب ته ور ولي تورپېکۍ ته خالو سوکه (په ورو) وويل چې دا زما د پټکي څاک در خلاس کړه دا ورکړه تورپېکۍ د پټکي يو څاک پوري ګنډه وه، خلاسه يې کړه يوه نيمه روپۍ پکښې ګنډه وه، هغه دې دربان ته ورکړه، دربان يو سړي ته چې دننه ؤ ور ږغ کړو چې راشه دا سړی د قربان زيارت ته راغلی دی خليفه صاحب ته يې ورولـه هغه سړي چې خادم نوېدو راغلو تورپېکۍ او خالو يې دننه بوتلو درې کوټې چې يوې بلې ته سورۍ وې دوی په دې کوټو کښې روان شو او اخري کوټې ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلتـه پـه کوټـه کښـي ښـې ښائسـته غـالۍ ويـړي وې او ښـۀ ګرمـه وه او يـو خواتـه ښـۀ ښائسـته او پـه صـورت ګـړدی تـوري ږيـري سپين کالي او زرغون پټکی يې په سر ؤ ناست ؤ.

خـادم لاس پـه نامـه ونيـول او سـلام يـې ور واچـاوه مګـر د دې سـړي د سـلام پـه جـواب دوی پـوه نـۀ شـو خـو خـادم ورتـه وويـل چـي صـاحب دا سـړی راغلـی دی څـه تقاضـې لـري او پشـا روان شو ووت او لاس يې هغه نمونه په نامه نيولی ؤ.

د اخـونزاده نـۀ ؤ بلکـې د هغـه خليفـه ؤ.تـل تـل چـي مريضان وغيره راشي او د خليفه صاحب زيارت کړي ورته.

خليفـه صـاحب لـه دواړو سـره د سـر پـه اشـاره روغبـړ (سـتړي مشـي) وکـړ خـالو دا کوشـش وکـړي چـي پـه لاس روغبـړ ورسـره وکـړي مګـر خليفـه پـه لاس اشـاره ورتـه وکـړه چـي بـس کښـېنه. تـورپېکۍ پـه دې حيرانـه وه چـي دا کوټـه ولـي داسـي ګرمـه ده او هيچېـري هـم اور نشـته، اخـري پـه يـو کـونج کښـي يـوه بلـه سـکروټه (هيټر) وليـده چـي تـار پـه سـکوټه پـوري ؤ، بـس دا يـې يقـين شـو چـي دا کوټـه لـه دې سـکروټي ګرمـه ده، مګـر نـۀ پوهېده چي دا بيا څنګه سکروټه ده.

لـږ ساعت پـس خليفـه صـاحب پوښـتنه ځنـي وکـړه چـي خيـر دی څه لپاره راغلي ياست الله پاک مو هر مطلب تر سره کړه.

خـالو کوشـش وکـړو چـي حـال ورکـړي مګـر خليفـه صـاحب يـې پـه وېنـا نـۀ پوهېـدو اخـر تـورپېکۍ ټـول حـال ورکـړی بيـا يـې ورتـه وويـل چـي بـس اوس راغلـي يـو او بلـه هيلـه مـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشته او زړۀ مو غواړي چي اخونزاده دم او تعويز راکړي ګوره که سبب شو.

بيا يې يو ساعت سر ټيټ کړو څه يې نۀ وويل بيا يې سر راپورته کړو او وې ويل چي اوس څه غواړئ يعني تعويز او که د قربان لاښي. د تعويز شکرانه پنځوس روپۍ ده او د لا ښو پنځويشت که دواړه غواړئ بيا اويا روپۍ شکرانه ده. تورپېکۍ ته د تعويز او دم قيمت (شکرانه) معلومه شوه طبيعت يې بل شان شو.

بيا يې خليفه ته وويل چي تۀ څه وايې کم ډېر زورور دی. خليفه صاحب ورته وويل چي دواړه خو تر ټولو ښۀ دي که چېري دم کار نۀ وکړي بيا اميد دی چي تعويز به کار وکړي. په تورپېکۍ د خليفه دې خبري اثر وکړ سل روپۍ يې ورکړې خليفه چي روپۍ ور ونيولې ډېر خوشحاله شو او په پټه خُله شونډانو کښي وخندل او يو کتاب يې چي تر مخ ورته پروت ؤ سره خلاس کړو او يو تعويز يې ځني راواخست او وې نغښته بيا يې دوئ ته ونيولو او ورته وې ويل چي دا په ښي لاس کښي ونيسه او په درو سپينو جامو (کپړو) کښي وګنډه او مريض ته يې ورپه غاړه کړه تورپېکۍ ډېر په ادب سره ونيولو او په سترګو پوري ونيول او کوښل يې کړ.

خليفه بيا پرده پورته کړه او اخونزاده صاحب ته يې وويل چي قربان خدائ دي عمر نور هم زياته کړه که تکليف نۀ وي يو بنده دي ملاقات ته راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخونـدزاده سـره دا وخـت څـو کسـان ناسـت وو او هغـو تـه يـې وويـل چـي زۀ بـه يـو وار دې سـړي تـه ور ښـکاره شـم او پورتـه شـو او دوی تـه راغلـو او لـه دوئ يـې پوښـتنه وکـړه تـورپېکۍ حـال ورکـړی او خبـره يـې لاجـاري وه چـي اخـونزاده صـاحب ورتـه وويـل چـي بـس بـس ډېـري خبـري د قـرآن ښـې دي پـه مطلـب د پـوه يـم تعـويز خـو خليفـه صـاحب درکـړی دی دا ورپـه غـاړه کـړه. زۀ بـه هـم دم پـه وکـړم. اخـونزاده شـونډان ښـورول شـروع کـړو بيـا يـې پـرې چـوف کـړو او پـه خُلـۀ کښـي يـې ور تـو کړو او ځني لاړو.

خليفـه پـاتي پيسـې داسـي ورتـه ونيـولې چـي پـه دې کښـي نـوري هـم راکـړې مګـر تـورپېکۍ پـرې پـوه نـۀ شـوه او نوټـو تـه يـې لاس کـړو بيـا خليفـه ورتـه وويـل چـي بـس ورځـئ. تـورپېکۍ خـالو تـر لاس ونيـوو راووت. دا شـپه خـالو تـر نـورو شـپو پـه تکليـف ؤ او ورځ پـه ورځ مـرض زياتېـدو. دم او تعـويز څه اثر نۀ وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳)

هم په دې ورځو کښې د کالج یو طالب علم چې مهربان نومېده د دې کلي اوسېدونکی ؤ او د ژمي چهټۍ تېرولو لپاره کورته راغی او د خالو په بیماري خبر شو پوښتني ته راغلو هغه چې د خالو حالت ولید طبیعت یې ډېر خراب شو. تپوس ورڅخه وکړ چې تر اوسه دي څه دوائي هم کړې ده که نۀ. خالو په زګیروي کښې څه ورته وویل مګر مهربان په پوه نۀ شو. مهربان له تورپېکۍ څخه پوښتنه وکړه چې څه مو ورکړي دي. تورپېکۍ ورته وویل چې ګرانه! هر څه مو ورکړي دي په کښې څه دي بوټي او که خاوري هغه مو ورکړي دي. د اخوندزاده صاحب تعویز او لاڼې یې هم ورکړې اویا روپۍ شکرانه مو ورکړه، مګر چې لوی خدای نۀ کړي ګرانه څه وکړو. پخوانو ویلي دي چې نۀ کړي لوی حبیب څه به وکړي خوار طبیب.....

د مهربان په دې خبرو سخت طبعیت خراب شو مګر د کلي ماحول داسې ؤ چې ږغ یې نۀ شو کړای. پخوا هم چا په دۀ پسې داسې خبري کړي وې چې ګوا که هغه ولیان او پیران نۀ منې او چا داسې پروپېګنډه هم کړې وه چې هغه له دینه هم منکره دی. د پلار او نیکه مذهب یې پرېښې دی او نوې لاره یې اختیاره کړې ده. ملایان ملکان او ځنې خلګ مهربان ته په بدو سترګو ګوري. مهربان به تل داسې خبري کړې چې هغه د ملایانو او ملکانو د معمول خلاف وې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تورپېکۍ ته يې وويل که چېري ډاکټر ته يې يوسې نو به هغه صرف څو ګولۍ درکړي هغه به ډېر زر ښه شي. نن سبا ډاکټران هم د ملايانو او پيرانو غوندي رشوت (شکرانې) اخلي خو تر ملايانو دوني ښۀ دي چي خلګو ته صحيح نسخه ورکوي. له مهربانه ماسوا يې نور هم ځينو کسانو دا مشوره ورکړې وه.

دوی سره اوس يوه پيسه نۀ وه چي ډاکټر ته يې يوسي خو تورپېکۍ مهربان ته وويل چي ګرانه! اوس موږ هم دا خيال لرو که خدای پاک مو کله سبب برابر کړو نو به ځو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴)

یوه ورځ خالو خپلي ښځي ته وویل چي د ملک کره ورشه (ملک نوم ګوهر خان ؤ او ښۀ هستمند ؤ) که یې څه قرض درکړو او هدایت یې ورکړ چي خپله نیستي ښۀ ورته بیان کړه. که یې زړۀ درته نرم شو که یې څه درکړو بله خو یوه چاره نشته. خدای مهربانه دی وس به راکړي او قرض به یې ادا کړو. تورپېکۍ هم د ملک اکا کره ورغله او د ملک د کور له ښځو سره یې روغبړ وکړ د ملک د کور ښځو د تورپېکۍ له خیرنو جامو څخه ښۀ کرکه کړه او خپل کالي یې ځني کتل یو ساعت وروسته ښځو له تورپېکۍ پوښتنه وکړه چي څرنګه راغلې یې خیر خو دی.

لږ کار له ملک اکا سره لرم . تورپېکۍ ورته وویل.

د ملک ښځي خپل نوکر تور ته غږ کړو چي راشه دا ښځه ملک له ورولـه. بیا یې سوکه ورته وویل چي د غالیو څخه یې ګوره کالي یې ډېر خیرن او سپوژن (سپېڼ) دي.

تور هم تورپېکۍ ته وویل چي راځۀ. تور شه په مخه ؤ تورپېکۍ ورپسې وه، تور له مخه د مېلمنو په کوټه ننوت او زر یې غالۍ سره ټولي کړې.

ملک اکا دا وخت له مېلمنو سره د مېلمنو په کوټه کښي ناست ؤ تورپېکۍ هم ورننوته.

تورپېکۍ اول له ملک بیا یې له دا نورو سړو سره په خُله روغبړ وکړ، اخر ملک ورته وویل چي څه لپاره راغلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې. څه وايې، وايه. تورپېکۍ اول وژړل بيا يې ورته وويل چې خدای دې کور نور هم لوی کړه او خپل حال او غرض يې ورته بيان کړو.

ملک خو اول انکار ورته وکړی تورپېکۍ چې ډېر خواستونه ورته وکړو بيا ملک ورته وويل چې ما سره خو دونې (دومره) پيسې نشته چې ستا کار پرې وچلېږي. ما سره دا وخت صرف خپل چلاؤ لپاره شپږ نيمه سله روپۍ دي دا شپږ نيم سله روپۍ به قرض درکړم، مګر ګټه به وربانديې راکوې. تاسو ډېر غريبان ياست، ګټه به کمه درڅخه وغواړم او معياد به هم اوږد درکړم. يعنې شپږ مياشتې. شپږمه مياشت به اتۀ سله روپۍ راکوئ، که چېرې مو شپږمه مياشت نۀ کړې را، نو به بيا هره مياشت شل شل روپۍ ګټه درنه اخلم.

تورپېکۍ دا شرطونه په خوښه ومنل او له ملک يې روپۍ واخستې. ملک لس روپۍ زياته ورکړې چې دا په زکوة قبولي کړي.

تورپېکۍ چې روپۍ لاس ته کړې، ډېرې دعاوې يې ورته وکړې او ډېره خوشحاله شوه او له ملک څخه يې په خوشحالۍ رخصت واخست. د کور په لور روانه شوه، په لارې له ډېرې خوشالۍ قدمونه وربانديې لږ دي، چټکه چټکه کور ته ورله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خالو سترګي چې په تورپېکۍ وننښتې حیران شو چې ولې داسې خوشحاله ده، د خالو تر پوښتني له مخه تورپېکۍ حال ورکړی.

خالو تر اوسه په روپو د ګټه اخستلو په باره کښې څه نۀ اورېدلي او په دې خبر ؤ چې ملک سود خور دی. خلګو ته په سود پیسې ورکوي. دا وېره (یره) ورپیدا شوه چې دا به سود وي چې ډېر ناروا دی. له دې وېرې یې پیسو ته زړۀ نۀ غوښت او تورپېکۍ ته یې وویل چې دا به یې په سود درکړي وي. دواړه جهانونه به مو خراب شي. تۀلاړه شه له ملا صاحب څخه پوښتنه وکړه چې د سود په پیسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نۀ.

تورپېکۍ ورته وویل چې نا په سود نۀ دي. هغه هم ځان ته مسلمان وایي دا دي څنګه زړۀ ته لوېږي چې هغه به داسې حرام کار کړي، دا خبرو کښې شک مۀ اچوه.

د تورپېکۍ په خبرو د خالو تسلي نۀ وشوه او تورپېکۍ یې مجبوره کړه او ملا صاحب ته ورغله او پوښتنه یې ځنې وکړه چې د سود په پیسو علاج څنګه دی او دا سود دی که نۀ. ملا چې د تورپېکۍ خبري واورېدې په زوره یې کلیمه وویله بیا یې ورته وویل چې د سود په پیسو علاج هیڅکله نۀ دی روا، سود ډېر سخت ناروا دی. په کتاب کښې سود ورکونکي او اخستونکي لپاره سخت عذاب بیان شوی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب ته د خپلو خبرو په دوران کښې خيال ور پيدا شو چې کلي کښې بغير د ملک بل څوک خو دا کاروبار نۀ کوي او که ملک په دې خبر شو لا دې ښځي روپۍ په دې واپس ور وړې چې ملا صاحب وويل چې سود حرام او ګناه ده نو په والله.....

بيا يې تورپېکۍ ته وويل چې ګوره په سود به نۀ وي او تۀ دا راته ووايه چې له چا او څنګه دي ځني واخستې. په جواب کښې تورپېکۍ ورته وويل چې ملا صاحب له ملک صاحب مو اخستي دي، مګر په سود مه نۀ دي غوښتي او نۀ دۀ راته ويلي دي چې په سود دي. ما قرض وغوښتی او دۀ راته وويل چې په ګټه ده.

ملا د تورپېکۍ له خبرو پس وويل چې دا به دي ويل دا خو سود نۀ دی، تۀ لږ انتظار وکړه زۀ کتاب وګورم او يو غټ کتاب يې راواخست او ويړ (خور) يې کړو. سر يې پرې ټيټ کړو ګوتي يې يو بل ځائ پرې ښورولې (تاوهي) او يوه بله ورقه (پاڼه) يوه بله خواته اړوي اخر په يوه مخ ښۀ تر ډېره سر ټيټ کړی وروسته يې تورپېکۍ ته وويل چې غوږ ونيسه او يو عربي عبارت يې ولوست بيا تورپېکۍ څخه سوال وکړي چې پوه شوې که نۀ.

نۀ صاحب، دا خو د خدای د کتاب توري دي. په دې خو مرغان هم نۀ پوهېږي. موږ ګناګاره په دې څه پوهېږو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې خو ستا غوندي لائقان پوهېدای شي. تورپېکۍ ورته وويل.

هو چا چي علم نۀ وي کړی هغه په دې نۀ پوهېږي. ملا ورته وويل. ښه په دې کښي يې ليکلي دي چي ډېر خلک په ګټه او په سود کښي فرق نۀ شي کړای، مګر سود او ګټه يو له بله بېل دي، سود ناروا دی او سود دې ته وايي چي سود پکښي ياد شي او يا يې د اخستونکي لاد ورکونکي په نيت کښي سود وي.

تاسو نۀ سود پکښي ياد کړی او دا هم ښکاره خبره ده چي په ستاسو د يوه هم په نيت کښي سود نۀ ؤ، نو دا سود نۀ دی، دا تا هم په ګټه اخستی دی او هغه هم په ګټه درکړی دی نو دا په ګټه ده، ګټه روا ده، بلکې که څوک مجبوره وي او هغه ته داسي په ګټه څوک څه روپۍ ورکړي دا خو لويه نيکي ده نو بايد ورکونکي ته دعا وکړي.

تورپېکۍ چي د ملا صاحب فتوا واورېده ډېره خوشحاله شوه او ملا صاحب ته يې وويل چي تاسو دي خدای لري په موږ خو داسي توره تياره ده پخوانۍ وېنا ده چي فلانکی د دوو خرو دانه نۀ شي جلا کولای. په موږ هم داسي تياره ده چي په سود او ګټه نۀ پوهېږو، دا رنګي څو خبري تورپېکۍ وکړې او بيا ورڅخه روانه شوه کورته چي ورغله او مېړه ته يې حال ورکړ هغه ډېر خوشحاله شو بيا يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځي ته وويل چي يو دا همت لاوکړه چي سبا لپاره څوک پيدا کړه چي ډاکټر ته مو ورسوي.

تورپېکۍ خيال وکړو چي چا له ورشم اخر يې ځان سره وويل چي د چا کره هم نۀ ځم د خپل تربره او لوره (لېور) چه کالو نومېږي کره به ځم که څه هم دوی دواړه له ډېره وخت د پلار په ميراث او د خور په ولور سره مرور دي نن ورځ داسي ده چي به ورځم او که ور نۀ شمه نو به تربور او لېور راته وايي چي دا خو دي نۀ راته ويل او که بل څوک راسره لاړ شي هم دا کليوال به په کالو خاندي زما د کالو او مېړه مو څه فرق دی. دا خندا په کالو نۀ ده بلکې په موږ ده، ولي چي ټول يو کهول او عزيزان يو، دوی دواړه سره ورونه دي، نۀ بل چا له ځم او کالو که نۀ تلو هم په دې پلا (ځل) به يې مجبوره کوم.

له ډېري اوږدې مودې بعد نن تورپېکۍ د خالو کور ته ورغله ټول کور والو په مينه روغبړ ورسره وکړی او ښۀ عزت يې ورکړی. چای ډوډۍ يې ورکړه ښۀ ساعت په نورو ګپو او خبرو سره لګيا وو، وروسته کالو پوښتنه ځني وکړه چي خير ؤ څنګه راغلې؟ تورپېکۍ هم غرض ورته بيان کړو کالو وويل: چي ښۀ وشو چي تۀ راغلې، زما هم زړۀ غوښت چي درغلی وای، مګر پښې راته درنې وې، خوا مه ډېره بده وه، مګر چي بدبختي ..... (د کالو ږغ ژړا غوندي شو) او تورپېکۍ سره يې قول وکړ چي بس زۀ به درشم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سبا سهار کالو په کلي کښې اس له چا وغوښت او خالو کورته ورغلو، لمر چې ښۀ تود شو خالو يې په اس سپور کړو او کالو د اس زين ونيولو په پښو ورسره روان شو ډېر ارام ارام روان ؤ کله چې هسپتال ته ورسېدو خالو يې له اسه سوړ (کوز) کړو. اس يې په هسپتال کښې په تمبه (ستنه) پوري وتړو.

د ډاکټر د کمرې له مخه د مريضانو ډېر رش وو، څوک ټوخی او څوک زګېروی لري او سرونه مړۀ په ځړېږي. چا مخ پټ کړی پروت دی او هر سړی دا کوشش کوي چې زۀ له مخه ورشم، مګر دروازۀ کښې يو سړی ناست دی يو لښته يې په لاس کښې ده هر څوک نۀ ور پرېږدي دوه درې سړي پرېږدي چې هغه راووځي بيا دا نور سړي ور پرېږدي نور مريضان هم وار په وار راتلو او له مريضانو سره به کښېنستو، مګر د صفا کالو (جامو) د لوی شملې يا ښۀ صورت مند ملايان چې بيت به يې په لاس کښې ؤ چې راتلو سيخ به ورننوتو دا سړی چې په وره کښې ناست ؤ ورته ولاړ به شو او لاس به يې ورته پورته کړو او سلام به يې ورته وکړ چې راوځي ځينې ددې سړي په لاس کښې څه ورکړي، تر غرمې داسې عمل جاري ؤ، کالو څو ځله دې سړي ته فرياد وکړو چې زما مريض ډېر په عذاب دی کور مو هم لېري په کلي کښې دی، تۀ مهرباني وکړه موږ ورپرېږده. مګر دا سړی هر واري کالو ته وايي چې دا ستا غوندي دا ټول خلګ ناست

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي تـۀ هـم کښـېنه چـي تازيلـه (تـادي) دي ده بيـا څلـه راتلـې، اول بـه دي خپـل کـار کـوو چـي لـه کـاره فارغـه شـوی وای بيـا بـه دي مـريض راوسـتو. مريضـان د ور پرېښـولو پـه انتظـار کښـي ؤ چي ډاکټر له خپلي کمرې راووت او موټر ته ودرېد.

دا دروازه کښـي ناسـت سـړي مريضـانو تـه وايـي چـي ډاکټر صـاحب لاړو بيـا نـۀ راځـي چهتۍ شـو، هسـپتال بنـد شـو، کـه څـوک ډېـر پـه عـذاب دی يـا يـې تازيلـه (تـادي) وي هغـه دي مازيګر د ډاکټر صاحب کورته ورشي کنې سبا سهار راشئ.

کـالو چـي دا واورېـد زر ډاکټـر تـه ورغلـو او ورتـه وې ويـل چـي صـاحب زمـا مـريض ډېـر پـه تکليـف دی او کـور مـو هـم لېـري پـه کلـي کښـي دی، تـۀ مهربـاني وکـړه اوس يـې وګـوره ډېري دعا به درته وکړو کور دي ودان شه.

ډاکټـر کـالو تـه څـه جـواب ورنـۀ کـړو او مـوټر کښـي کښېنسـتو، کـالو دا خيـال وکـړو چـي زمـا خبـره يـې نـۀ واورېـده زر لـه بلـه څنګـه ورسـره راجـار ووت او بيـا يـې هغـه وېنـا ورتـه وکـړه. دې وار ډاکټـر صـرف دومـره قـدر تکليـف وکـړو چـي پـه سـترګو يـې کـالو تـه اشـاره وکـړه چـي لېـري شـه او مـوټر يـې روان کـړو. کـالو يـو سـاعت پـه دې ځـای حيـران ولاړ ؤ او ځـان سـره يـې وويـل چـي افسـوس مـوږ سـره څـه نشـته غريبـان يـو کنـې والله کـه ډاکټـر سـترګي داسـي بـدي را اړولـي وې، کـه چېـري مـو هغسـي شـمله وه يـا مـه جـامې صـفا وې خـو بـه ډاکټـر پـه پښـو کورتـه پـه منډه راسره تلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو لاپه دې ځای ؤ یو ځوان ورته ودرېد او ورته یې وویل چې اکا څله داسې پریشانه یې؟

کالو حال ورکړو دې ځوان ورته وویل چې اکا د ټول افسران داسې دي، تۀ ګوره ډاکټر به مریضان په هسپتال کښې کتل مګر صرف د روپو اخستلو لپاره په کور کښې یې ګوري او هسپتال کښې ټوله ورځ په ګپه تېره کړي او موږ خو ټول عمر ددې ناانصافي خلاف نارې وهو، زموږ نارې صحیح دي موږ په حق یو، حکومت زموږ په ضد دی او صرف د دې وجې چې دا خلک غوږ نۀ ونیسي، په خلګو کښې بد نامه کولو لپاره د کرایه دارو ملایانو او ملکانو په ذریعه د کفر پرګنډې (پروپېګنډې) راپسې کړي، کالو ورته وویل چې هو ځوانه ستا خبري صحیح دي، زموږ په کلي کښې دوه ځوانان چې مهربان او روښان نومېږي هغه تل داسې خبري موږ ته کړي، مګر زموږ د ملک کورنۍ او ملا صاحب له دوی ډېر بد وړي. ملا صاحب تل وایي چې د دوی خبري ته غوږ مۀ نیسئ، له روسه (Russia) پیسې ورته راځي، مګر موږ چې د دوی خوی عمل ته وګورو د ملا خبري ټولي غلطي دي، کوم څه چې ملا په دوی پسې وایي هغه موږ تر اوسه نۀ دي پکښې لیدلي او اکثر کلیوال اوس د دوئ خبرو ته غوږ نیسي او هره خبره یې مني.

دې ځوان او کالو ښۀ تر ډېره داسې خبري وکړې اخر دې ځوان کالو ته وویل چې اوس دې زۀ څه خدمت وکړم که

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـريض ډېـر پـه عـذاب دی نـو بـه زۀ.... دې ځـوان لادا خبـره نـۀ وه ختمـه کـړې چـې کـالو ورتـه وويـل ګرانـه مـريض مـه ډېـر پـه عذاب دی که تۀ چا ته څه ويلی شې نو ډېره نيکي به دي وي.

اول دې ځـوان د خـالو حـال وکتـو بيـا يـې د هسـتپال يـو کمپـوډر چـې هغـه ددې ځـوان شـناخته او ملګـری ؤ تـه ور وسـتو هغـه چـې يـې نـبض وکتلـی او يـو د نشـې اينجکشـن يـې ور ولګـوئ او ورتـه وې ويـل چـې د مـريض عـلاج خامخـا وکـړئ د مـرض تـازه شـپې دي، عـلاج بـه يـې زر وشـي او کـه عـلاج اوس نـۀ وکـړئ نـو بـه ډېـر درتـه پـه عـذاب شـي. ډاکټـر تـه ضـرور ورشـه کـالو دې ځـوان او کمپـوډر تـه دعـا وکـړه او رخصـت يـې ځنـي واخسـت. کـالو ځـان سـره سـوچ وکـړ چـې تـر شـپه کړلـو دا ښـۀ ده چـې د ډاکټـر کورتـه ورشـم کـه يـې چېـري مـريض تـه څـه دوائـي راکـړه او خـالو يـې بيـا پـه اس سـپور کـړو او د ډاکټـر د کـور پـه لـور روان شـو. د ډاکټـر د کـور لار د بـازار پـه ميـان (مـنځ) کښـي تېرېـده. کـالو هـم پـه دې لار روان ؤ لـه هسـپتاله لـږ پـه مـخ لاړو پـه چـورنګۍ ولاړ پـوليس وال ور تـاخ کـړو او پـه دهکـه دهکـه يـې لـه روډه کـالو او اس و ايسـتو او کـالو تـه پـه غصـه کښـي وايـي چـې نـۀ پـوهېږې چـې اوس دفتـران چهتـۍ کېـږي او پـه دې روډ صـاحبان تېرېـږي. کـالو مجبـوراً پـه يـوه اوږده لار کورتـه ور ورسـېد ، د څـو ګهنټـو انتظـاره پـس د ډاکټـر د يـوې کـوټې ور خـلاس شـو او يـو سـړی پـه وره (دروازه) کښـي ودرېـد او ږغ يـې کـړو چـې مريضـان دي راشـي خپـل خپـل لمبـر دي واخلـي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخت د بیمارانو شمېر تر پنځلس رسېدلی ؤ، کالو تر ټولو لومړی راغلی ؤ، مګر په اتم لمبر ودرېد او څه وخت چي کالو ته دا معلومه شوه چي ډاکټر له مریضانو شل روپۍ فیس اخلي زر له قطاره ووت او خالو ته یې وویل چي ډاکټر خو په مریض شل روپۍ اخلي او ما سره خو هیڅ نشته خالو هم شل روپۍ ورکړې او کالو بېرته په خپل لمبر ودرېدو، څه وخت چي د کالو لمبر رالو او کالو هم خالو تر لاس ونیوو او د ډاکټر کمرې ته ورننوت او په کرسۍ کښې کښېنستو او کالو پخپله ورته ولاړ ؤ ډاکتر ته یې د مریض حال ورکړ.

ډاکټر ښۀ په تسلي د کالو په سینه دربین کېښو ډاکتر د دۀ معاینه کوله چي خالو وټوخل په ټوخلو ډاکټر هغه ته غصه وکړه او زر یې په سونډه (پوزه) او خُله دسمال ونیوو او ورته وویل چي بل وار خیال کړه دا مي خپل کور دی (د خپل فیس لپاره څۀ نه درته وایم) کنې په زوره زوره به مي ایستلې او زر یې په پرچه نسخه ور ولیکله او کالو ته یې وویل چي خیر اوس هم بچت (بچ) دی، کنې ټي بي کېدو خطره یې وه، دا دوائي له بازاره واخله او دا یو بوتل شربت ما سره پروت دی په بازار کښې یې لس روپۍ قیمت دی خو تۀ اوه روپۍ راکړه بس یوه هفته چي مریض ته دا دوائي ورکړې ښۀ به شي. شل روپۍ خپل فیس او اووه روپۍ د بوتل راکړه، بس ورځئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو لس روپۍ کالو ته نوري ورکړې کالو لس روپۍ ډاکټر ته ورکړې ډاکټر درې روپۍ واپس ورکړې او خالو يې تر لاس ونيولو او ووت.

خالو يې يوه دېوال ته کښېنوو، کالو څه روپۍ نوري ځني واخستې په منډه يې له بازاره دوائي راوړه او خالو يې په اس سپور کړو کورته روان شو.

ماښام دوی ښه ناوخته ورسېدو، تور پېکۍ د کالو د ډوډۍ بندوبست وکړی اول يې چائ ورته پخې کړې وروسته يې ډوډۍ ورکړه، څه وخت چې يې ډوډۍ وخوړله تور پېکۍ ته يې د ګولۍ او شربتو د استعمال طريقه وښوولې او کورته روان شو. تورپېکۍ ډېر ورته وويل چې نيمه شپه ده کهول به ټول ويده وي او دلې ويده شه، مګر کالو خبره نۀ منله او کورته لاړ. خالو دا وخت له سفره ډېر په تکليف ؤ دردونه يې زياته کېدو، هډونه يې خوږېدل تورپېکۍ هم د هدايت مطابق ګولۍ او شربت (دوائي) ورکړه لږ ساعت کښې خالو په ارام شو او ټوله شپه يې په ارام تېره کړه. درې ورځې چې خالو دوائي استعمال کړه پخپله د ناستي او ولاړې قابل شو چې دوائي يې ختمه کړه يو مخ له مرضه جوړ شو مګر ناجوړۍ ډېر کمزوری کړی ؤ او د کار کولو توفيق يې نۀ درلود او کله چې کارته لاس وروړي نو هغه ورځ به په تکليف شو ځکه څه موده کارته لاس نۀ ور وړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مهربـــان چهتيـــاني ختمـــي شـــوې. يـــوه ورځ د کلـــي اکثـرو کـورو تـه د رخصـت لپـاره ورغلـی، د خـالو خـوا تـه هـم راغلـی، د خـالو روغ صـحت چـي يـې وليـد ډېـر خوشـحاله شـو او ورته يې وويل چي

کاکـا اوس بـه پوهېـدلی يـې چـي انسـان نـاجوړه شـي زر دي پـه ډاکټـر عـلاج کـړي، ملايـان او پيرانـو لـه دي نـۀ ځـي. هغـوی پـه قـرآن پـاک اوداسـه او لمانځـه پوهېـدای شـي نـۀ پـه مرضـو. نـۀ ګـورې چـي دوی پخپلـه نـاجوړه شـي زر زر ډاکټـر تـه منـډې وهـي، مګـر خلګـو تـه وايـي چـي ډاکټـر تـه مـۀ ځـۀ. مـوږ لـه راځـۀ. مقصـد يـې صـرف شـکوّنه وي او هـم پـه دې خبـرو دوی پـه مـا او زمـا پـه ملګـرو پسـې ناحقـه خبـري کـړي. اوس زۀ رخصـت تـه راغلـی يـم، مګـر يـوه خبـره د خيـر درتـه کـړم. هغـه دا چـي خپـل ژونـد تـه خيـال وکـړه څـه رنګـه دي پـه بربـادۍ او مسـکينۍ کښـي تېـر کـړو، مګـر د زوی ژونـد مـۀ خرابـوه، هغـه سـکول کښي داخل کړه چي د سبا ژوند يې په سهولت وي.

لـه دې خبـرو بعـد مهربـان رخصـت واخسـت او ولاړ شـو. څـه وخـت چـي مهربـان څپلـۍ پـه پښـو کـولې بيـا يـې خـالو تـه وويـل کـه مـو چېـري څـه وخـت وي لامـو څـه کـار پـه بـازار کښـي وي ماتـه ووايـه. انشـاالله زۀ بـه ستاسـو کـار وکـړم. خـالو ورتـه وويـل چـي نـۀ اوس خـو داسـي کـار نشـته او کـه کلـه اړ شـو نـو بـل څـوک خـو نشـته ضـرور بـه تـا لـه درځـو او سـتا نيکـه مشـوره کلـه بـه هـم زمـوږ نـۀ هېرېـږي. خوشـحاله اوسـې او پـه خپـل مقصـد کښـي بـه تـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کامیـاب یـې. دعـا درتـه کـړو. مهربـان روان شـو خـالو ډېـر ورتـه حیـران ؤ چـي داسـي ښـۀ ځـوان دی، داسـي ښـې خبـري کـړي، خلګـو تـه ښـې مشـورې ورکـوي او چـي وس یـې وي هـر چـا سـره نیکـي کـړي. لـه بـدو ډېـر بـد وړي، دا عقـل یـې ټـول د تعلـیم لـه وجـي دی ملایـان او ملکـان چـي بـد ورتـه وایـي هغـه وجـه هـم دا ده چـي دی ددوی بدو کارو ته بد وایي او هغه یې ښۀ نۀ یسوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵)

شپږ میاشتي تېري شوې یوه ورځ د ملک نوکر تور د خالو کور ته ورغلی او خالو ته یې وویل چې ملک صاحب رالېږلی یم چې زما د روپو معیاد پوره دی او څو ورځې زیاته تېري شوې او زما قرض دي درکړي.

د تور راتګ او خبري د خالو لپاره سخت د پریشاني سبب وګرځېدی او خالو ته معلومه وه چې په مقرر شوي معیاد که څوک د ملک قرض نۀ ورکړي په هغه خیر زیاته حرام دی. ښۀ ساعت په فکر کښې ؤ چې څه وکړم..... اخر یې تور ته وویل چې ګرانه! زۀ خو اوس له مرضه پورته شوی یم او په کار بار مې شروع کړې ده. تۀ ملک صاحب ته ووایه چې انشاالله څو ورځو کښې به د دۀ حق ورکړم. دۀ له موږ سره ډېره نیکي وکړه او موږ یې په ډېره سخته مجبوري کښې وچلولو، نو زۀ به هم زر خپل حق ورکړم. تور چې ملک ته د خالو وېنا وکړه هغه ډېر غصه شو څو کنځلې یې وکړې، بیا یې یو غټ سوټی راواخست او په تور باندي یې ږغ وکړ چې راځه او ډېر له قهره ډک د خالو کورته لاړ.

خالو چې ملک ولید پوه شو او وېري واخست، زر یې ایت الکرسي وویله او په ځان یې چوف کړه او تورپېکۍ ته یې وویل زر کالی راواخله او یوه ښۀ صفا کالی که وي ویړ یې کړه ملک صاحب راغو. تور پېکۍ زر کالی خواره کړو او خالو په ملک ږغ وکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خـدای دي راولـه دې خـوا تـه راځـه دلتـه پـه مـخ کښـي لرګي او مرداري ده.

ملـک ډېـر غصـه ؤ سـترګي يـې غټـي راختلـي وې چـي خـالو تـه ور نـږدې شـو د هـر څـه لـه مخـه يـې تـر خُلـه ووت چـي پـور اخلـې ډېـر خوشـحاله کېـږې چـي ادا کـوې يـې بيـا زور درکـوي، بس نوري خبري پرېږده ماته خپل حق راکوه.

خـالو د ملـک پـه لاس کښـي لرګـی وليـد او غصـه يـې واورېـده سـخت ووېرېـدی او کپنـا واخسـت او ملـک تـه وايـي چـي خير دی تۀ کښېنه تا به نۀ خفه کوو.

ملـک چـي دا الفـاظ واورېـدو نـور غصـه شـو چـي ښـۀ نـۀ مـو خفـه کـوې، زۀ څـه وخـت راغلـی يـم خپـل حق غـواړم چي پـه زوره يـې درڅخـه واخلـم بـس د ځـان خيـر دي پـه دې کښـي دی، نـوري خبري مۀ کړه.

هـم دا وخـت د کلـي مـلا صـاحب يـو خواتـه تېرېـدو هغـه چـي د ملـک د خـالو پـه غـولي کښـي وليـد حيـران شـو چـي ملـک ګـوره او د خـالو کـور بيـا يـې خيـال وکـړ چـي خـالو ډېـر مسـکين دی چېـري ملـک زکـوة يـا خيـرات خـو نـۀ ورکـوي او د خـالو کورتـه مـلا صاحب هم راغلو.

ملـک چـي مـلا صـاحب وليـد او ورتـه يـې وويـل چـي مـلا صـاحب دې نمـک حـرام تـه مـي پـور ورکـړی ؤ اوس خپـل حـق غـواړم مګـر دی ځـان راتـه منجـوي، تـۀ ووايـه څـۀ ورسـره وکـړم. پـه خپل حق وصولولو خو مرګ هم راته روا دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا زر ورته وويل چي بېشکه کتاب کښي دا راغلي دي که څوک چاته په حق انکار وکړي حقدار ته يې مرګ روا دی مګر تۀ وار وکړه، خالو څه وايي:

ملا صاحب ډېر په غصه خالو ته نصيحت وکړی چي ولي ظالمه! دا خو زما په ياد دي چه تورپېکې راغله او ما څخه يې پوښتنه وکړه ډېره خوشحاله وه او که چېري صاحب روپۍ مۀ وايه درکړي اوس به مړ وې، د کفن پيسې به نۀ وې درسره، دۀ ډېر ښۀ درسره وکړو نو نن ولي داسي کړې، حق يې ورکړه. خالو په کپنا کپنا کښي ورته وويل چي زۀ هم مسلمان يم د چا حق مه نۀ دی خوړلی او نۀ دي خدای تعالی توفيق راکوي او نۀ د داسي زورورو حق څوک خوړلی شي، مګر زۀ تر اوسه بيمار وم، تاسو ليدم اوس راپورته شوی يم او په کار مو لاس پوري کړی دی. بېګاه مي هم تور پېکۍ ته دا نقل کړو چي ملک د روپو معياد پوره دی بلکې څو ورځي زياته تېري شوي دي، دۀ په ډېره مجبوري کښي موږ سره مدد وکړ او موږ تر اوسه روپۍ نۀ دي برابري کړي، دا وخت يوه پيسه په کور کښي نۀ لرو.

د ملک دا يقين ؤ چي په کور کښي يو پيسه نشته مګر وې ويل چي دروغ مۀ وايه ماته معلوم دی چي ستا په کور کښي څه شته او څه نشته. بيا يې په زوره تور ته ږغ کړو چي هلکه توره! د کور تلاشي يې واخله بيا يې ملا ته مخ کړو او ورته يې وويل چي وا ملا صاحب اوس يې له کوره روپۍ کاږم که نۀ ؤ د دې سړي دروغ در ښکاره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور يې د کور تلاشي واخسته کونج کونج يې وکتی مګر هيڅ يې نه کړو پيدا، او ملک ته يې وويل چي صاحب ما خو د کور هر کونج (ګوټ) او سوروی (سوري) وکتلو هيڅ مه نۀ کړو پيدا، نۀ پوهېږم چي چېري يې چيخلي (منډلي) دي.

ملک بيا تور ته په غصه کښي وايي چي ګوره زۀ درته وايم چي شته او تۀ وايې چي نشته. د دې مقصد خو دا دی چي زۀ دروغ وايم او تۀ رښتيا. ملک سوټی ورسره پورته کړو او د تور په خوا يې په زوره وڅنډلو تور يوه خوا ته شو او سوټی د خالو په ورانه ولګېدو. د خالو تر خُله لويه چيغه ووته چي مړ دي کړم ظالمه. ملک چي د خالو چيغه واورېده چي ماته يې ظالم وويلو زر يې بل سوټی ورسره کړو او په ملا يې ووهو. بيا يې يوه مضبوطه پلته (لغته) ور وڅنډله او هر څه چي په خُله ورته راځي هغه خالو ته وايي.

تورپېکۍ چي دا وليد زر يې قرآن ملک ته ونيو چي دې قرآن ته وګوره بس که بس که.

ملک د تور پېکۍ خواته سترګي ور واړولې او وې ويل چي دا ټوله مرداري ستا له لاسه ده. تا قرض واخست او اوس راته انکار کړې.

څه وخت چي ملک تورپېکۍ ته غصه کړه ملا صاحب ږغ وکړی چي هو صاحب دا ټولي کيسې خو د ښځو له لاسه خرابي دي، دا ښځه که مۀ وايه نو به دا زړۀ شينی نۀ ؤ.

ښۀ ساعت ملک په غصه غصه کښي ډېري بې پردې خبري وکړې، اخر کښي يې وويل چي اوس ځم که مو په يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوتـه (هفتـه) کښـي ماتـه پيسـې کورتـه نـۀ راوړې نـو بـه لـه تاسـو دا پېغله لور درخانې په خپل کور کښېنوم او ملک ورڅخه ووت.

د ملـک دهمکـې او کـورنۍ نيسـتې ټـول کـور پـه ځـان حيـران کـړو او پـه کـور ژړا فريـاد ګـډ شـو. ټـول کلـي دا ژړا واورېـده هـر سـړي کوشـش کـوی چـي پـه منـډه ورشـي چـي څـه وشـو. څـوک پکښـي مـړۀ شـول او کـه نـوره څـه بـلا پـه ګـډه شـوه. څـوک چـي راځـي پـه حـال خبـر شـي او يـو خواتـه کښـېني او خواخـوږي کـوي او د ملـک د رويـې غندنـه وکـړي. څـه وخـت چـي د عـامي خواخـوږي اظهـار خـتم شـو او روشـن خـان نـومي يـو ځـوان چـي د مهربـان ملګـری ؤ وې ويـل چـي ګـورئ دا بدسـلوکي نـن يـوازي د خـالو اکـا سـره نـۀ کېـږي. زمـوږ د کلـي والـو سـره تـل کېـږي. او دا زمـوږ د ټولـو سـره ګـډه ده. زمـوږ پـه کلـي ډېـره تيـاره ده، ملکـان ظلـم پـه کـړي، ملايـان فتـوې ورکـوي تـر څـو چـي د ملکـانو ملکـي مـو نـۀ وي ختمـه کـړې او ملايـان مـو پـه سـمه لار نـۀ وي روان کـړي دا بـه کېـږي. دا ستاسـو خبـري بـې معنـې دي، تـر څـو چـي مـوږ ملـک ګـوهر تـه يـو مـوټي شـوي نـۀ يـو او د ملـک ملکـي او د خانـانو خـاني مـو نـۀ وي ورکـه کـړې دا ظلـم بـه کېـږي او د دوی ملکـي او خـاني مـوږ پـه اتفـاق زر ختمـولی شـو. دا مـوږ چـي ملايـان او ملکـان بـد او کـافران بـولي د هغـه صـرف دا وجـه ده چـي مـوږ ملکـانو تـه وايـو چـي ظلـم او نـاروا مـۀ کـوئ او ملايـانو تـه وايـو چـي ددې ملاتـړ مـۀ کـړی. دوی دواړه مفـت خـواره او حرامخـواره دي، ځکـه مـو بـد يسـي. کـه چېـري زمـوږ نظـام راشـي بيـا بـه نـۀ ظلـم وي او نـۀ حرامخـوري او مفـت خـواره او ځکـه دوی تاسـو راتـه لمسـوي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپل انجام پوه دي. روشن خان ټولي خبري په زړۀ پوري وې په هر چا ښې لګېدې مګر ملايانو په علاقه کښې په روشن خان او ددۀ په ملګرو پسې ناجائزه توهمتونه لګولي وو او که څوک ددوی خبرو ته ښۀ ووايي يا يې ملګری شي هغه هم د توهمت مالک شي، ځکه دلته د ملګرتيا يا د حق ويلو ږغ چانۀ وکړ او څه وخت خلګ سره ولاړ وو بيا لاړو، هر يوه به بل ته ويل چي خبرې يې صحيح او ښې وکړې افرين شه مګر موږ.....

سبا سهار خالو خپل ورور کالو ته ورغلو هغه ته يې د ملک ټوله کيسه وکړه د هغه تجويز دا ؤ چي مځکه خرڅه کړه مګر خالو دا تجويز نۀ منلو ځکه چي اوس په دې پټي پوري مي ذات قام کلی او هديره معلومه ده، که مځکه نۀ وي نو دنيا به څه راته وايي. بل تجويز هغه دا ورکړو چي دوه خرۀ لرې دا خرڅ کړه مګر دا تجويز يې هم خوښ نۀ ؤ ځکه چي خرۀ که خرڅ کړم د بل کار نۀ يم اوس هم دا خرۀ مي د روزۍ ذريعه ده، تر خرو خو مځکه ښۀ ده چي خرڅه يې کړم، مګر هغه هم نۀ خرڅوم.

اخر خالو پخپله دې ورور ته وويل چي مځکه په ګروه کړم چي کله مي وس پيدا کړو خلاسه به يې کړم، فی الحال به له دې بلا ځان په خلاس کړم. کالو ښۀ ساعت په فکر کښې ؤ اخر يې تر خپلو تجويزو دا تجويز خوښ شو. خالو دا مشوره له تورپېکۍ سره هم وکړه هغې هم ور خوښه کړه خالو اوس سړی غواړي چي روپۍ ورڅخه واخلي او مځکه ګروه کړي، مګر کلي کښې څوک داسې هستمند نۀ ؤ اخر يوه شپه خالو څو کسان ځان سره ملګري کړو او ملک کورته ورغلو چي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مځکه په قرض کښې ګروه کړه یا یې په قیمت واخله مګر هغه ورته انکار وکړي او ډېر په غصه یې ورته وویل چې تر اوسه دي ولي دې ته فکر نۀ ؤ اوس چې په دې پوه شوې چې ملک زوی ته وادۀ غواړي او تۀ ووېرېدې چې له ما لور نۀ بوځي په دې ځان پوه که چې بل چاته یې ور نۀ کړې، ستا لور به زما د زوی وي اوس لور په خوښه راکړه دا روپۍ هم درپاته نوري به هم در کړم زما مځکې ډېري دي هغه نۀ شم ابادولی ستا مځکه به څۀ کوم. البته اوس به دومره نیکي درسره وکړم چې یوه هفته به نور معیاد درکړم د لور په باره کښې یې ورته وویل چې لور دي زوی ته وادۀ غواړم کنې ستا تر کور بل ښۀ ځائ چېري دی او دا به هم ډېره عجبه او ستاسو د شان خلاف به وي چې تۀ لور راکړې او زۀ لور درکړم، خو زما خبره په غوږ کښې ونیسه. خالو ډېر خواستونه ورته وکړو مګر د ملک تر خُله چې یو وار (ځل) الفاظ ووت نو هغه داسي مثال لري لکه چې په پرښه په کاڼي ولیکل شي.

اخر خالو ناامیده ځنې روان شو او په دې یې زړۀ خوشحاله ؤ چې یوه هفته یې نور معیاد راکړ.

بله ورځ سهار وختي یو بل کلي ته لاړ دلته یو ښۀ شتمن سړی دی چې د جمک په نامه مشهور دی. په خپل کلي کښې یې مځکې لږ دي لاکن په شاوخوا کلو کښې یې ډېري مځکې دي. له چا یې په قیمت اخستي دي او له چایې ګروه کړي دي. خالو چې ورغلو او دې سړي سره یې ولید او مجلس یې ورته وکړو دې سړي ته د خالو مځکه له پخوا معلومه وه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې هم خبر ؤ چي اوس يې د بادام او سيب درختي پرې لګولي دي تر نيمي زياته برته رسېدلي دي.

جمک دا خيال ؤ چي يوه درخته چي برابر فصل وکړي ۱۵۰ روپۍ د کال جوړوي خالو ۱۵۰ درختي لګولي دي چي د کال ښۀ پيسه جوړوي، مګر هغه خالو ته وويل چي ستا له مځکي ماته هيڅ فائده نۀ راځي چي زۀ تاته پيسې درکړم نو ستا له پېټي دومره پيسه راځي چي څلور کاله کښي زما روپۍ نۀ شي نغدولی.

خالو ورته ويل چي په قسم درته وايم که دا قرض مۀ وايه که مه دا مځکه ګروه کړی وای، ځکه د يو کال بعد به ددې مځکي امدن تر پنځه زره کم نۀ وي اوس هم چي نيمه مځکه غير اباده ده او درختي برته نۀ دي رسېدلي زما برابره ګزاره په کېږي چېري چي درختي فصل ته ورسېږي.

له ډېري وېنا بعد جمک ورته وويل چي ماته به اجازه وي چي غير اباده مځکه به ابادوم، ولي چي ستا اوبه ډېري دي او اباده مځکه دي کمه ده او کله چي تۀ مځکه خلاسوې نو په غير اباده مځکه چي زما څومره خرڅ راغلی وي هغه به ورسره راکوې، که چېري دا شرط نۀ دی بيا يې زۀ نۀ شم نيولی، ماته چي خدای تعالی دنيا راکړې ده خو ددې لپاره يې راکړې ده چي ماشومان په ارام کړم او که ګټه مي نۀ وي نو به يوه ورځ دا دنيا ختمه شي او ماشومان به مي وږي شي، له لوږي به مړۀ شي، په ورځ د قيامت خدای تعالی ته به په دې باره کښي څه جواب ورکوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو پوه شو چي مځکه ټوله غواړي او مجبور يم له هغې بلا په بل رنګه ځان نۀ شم خلاسولی او شرط يې ورسره ومنلو مګر روپۍ يې څه زياته ځني وغوښتې، جمک نهه سله روپۍ ورکړې او خالو روپۍ واخستې او مځکه يې په جمکه ګروه کړه او کورته لاړ.

په سبا سهار خالو اتۀ سله روپۍ د ملک کور ته ورووړې نن ملک ډېر په مينه روغبړ ورسره وکړ او ښۀ عزت يې ورکړ، د کلي او شا خوا د علاقې په حالاتو يې خبري ورسره وکړې اخر ملک د دهمکۍ اميز خواست په طرز ورته ويل چي خالو لور به چاته ضرور ورکوې بل چاته يې مۀ ورکوه، زما زوی ته يې راکړه، ښۀ به په عزت او په ارامه به وي، ستا به هم لاس راپوري خلاس وي، مګر خالو هيڅ جواب ورنکړ او له جيبه يې روپۍ راوکښې ملک ته يې ورکړې.

ملک چي روپۍ وليدلې طبيعت يې ډېر خراب شو مګر څه يې نۀ وويل او روپۍ يې وشمېرلې پوره وې له څنګ سره تر سروژده (تکيې) لاندي يې کړې.

وروسته يې بيا کيسه ورته وکړه خالو له دې واره دومره قدر ورته وويل چي ستا خبره مي ښه واورېده ستا تر کور بل لوی او د عزت ځای نشته، مګر زۀ زوی ته واده پرې غواړم په دې به له ما طبعيت نۀ خرابوې.

ملک چي دا جواب واورېدو ډېر غصه شو او ورته يې وويل چي زما خواستونه دي په مځکه تس (غوزار) کړو، واقع

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـي نـۀ ښـه سـړی يـې او دا متـل يـې تېـر کـړو..... خيـر اوس بـه درسره زۀ ګورم.

خـالو چـي دهمکـۍ واورېـده سـخت ووېرېـدو ، يـو سـاعت پـس ولاړ شـو او ملـک تـه يـې د رخصـت لپـاره لاس ور وغـزاوه، ملـک هغـه شـان غصـه ؤ او خـالو بغيـر د رخصـته روان شـو. خـالو پـوه شـو چـي ملـک څـه بـد راسـره کـړي، ځـان سـره يـې وويـل چـي دا مـي د ځـان سـره لـوړه (قسـم) ده چـي لـور بـه د زوی پـه واده ورکـوم کـه څـوک ښـۀ راسـره کـړي او کـه بـد ، مګـر دا فيصـله بد بدله نۀ کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۶)

لـه بـده مرغـه يـوه ورځ د خـالو خـر د ملـک پـه کښـت ورګـډ شـو، دا وخـت ملـک پـه کوټـه ناسـت ؤ او پـه دربـين (دوربـين) يـې شـا خـوا مځکـه کتلـه اخـر چـي يـې خپـل پټـي تـه وکتـل او يـو خـر پـه ګـډ شـوی دی هـم پـه کښـت کښـي بزګـر لګيـا ؤ چـي خـر يـې وليـد، زر يـې لـه ملکـه وويسـت، ملـک بـه دربـين کښـي ښـه تـر ډېـره ورتـه کتـل او وې پېژنـدو چـي دا د خـالو خـر دی، خـو د تصـديق لپـاره يـې تـور پسـې ولېږلـو چـي دا خـر وګـوره د چـا دی او دلتـه يـې راولـه. تـور پـه منـډه ورغلـو او خـر يـې د کـور پـه خـوا را ويسـت. ملـک تـر اوسـه پـه کوټـه ناسـت ؤ چـي تـور ورنـږدې شـو ملـک ور ږغ کـړو چـي هلکـه تـوره! خـر د چـا دی؟ تـور جـواب ورکـړ چـي صـاحب دا د خـالو خـر دی. ملـک چـي واورېـدو طبعيـت يـې ډېـر ښـه شـو او د ځـان سـره يـې وويـل چـي دا دی خـدا راکښېباسـو اوس بـې تانګونـه ټينګ کـړم، بيـا يـې تـور تـه وويـل چـي خـر خـالو تـه ورولـه او ورتـه ووايـه چـي خـر دي پـه کښـت ګـډ شـوی دی او زر دي اتـه شلي روپۍ د تاوان راوړي، کنې تر ما به بده بلا نۀ کړي پيدا.

تـور هـم خـالو تـه ورغلـو او خـالو تـه يـې دا وېنـا وکـړه. هغـه پـوه شـو چـي کيسـه د تـاوان نـۀ ده بلکـې هغـه راتـه ويلـي ؤ چـي درسـره ګـورم بـه او اوس خامخـا پلمـه غـواړي او تنګـوي مـي. خـالو تـور تـه ويـل چـي تـۀ درځـه زۀ هـم ملـک تـه درسـره ځـم، خـر تـر اوسـه دلـې ؤ بيـا يـې څنګـه د اتـو شـلو روپـو تـاوان وکـړ، دا ناممکنه ده ملک زورور دی اوبه يې په پېچومي خېژي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو له تور سره ملک ته ورغلو او ورته يې وويل چې صاحب زما خرۀ تاوان کړی دی دومره تاوان واخله چې شوی دی نۀ اتۀ شلي روپۍ. ملک د خالو له وېنا پس ډېر غصه شو او وې ويل چې تاوان خو تر دې هم زياته شوی دی، مګر ما ستا خيال وساتو چې غريب سړی دی نيم تاوان ورڅخه واخله او تۀ په دې هم ناراضه يې بس زياته خبري د قران ښې دي، نوري خبري ۀ کوه، ماته تاوان په منډه راواړوه، کنې په دې ځان ښۀ پوه کړه چې زما نوم ملک ګوهر خان دی او دا ستا غوندي مې ډېر تر خاورو لاندي کړي دي.

خالو د يوې بلې خبري کولو لپاره ځُله سره يووړه، مګر ملک پرې ور راپورته شو چې بس ما درته وويل چې زياتي خبري مۀ کړه، په منډه له دې ځايه وځه او تاوان راوړه.

خالو له ملک څخه روان شو او ځان سره يې وويل چې ملک اوس ځان او موږ په بدۍ کښېباسي، خير تر څو چې ځان مه ورڅخه کتلی شو ګورم بې او دا متل ورپه ياد شو چې ګنډه (غوټه) په لاس خلاسېږي نو غاښو ته څۀ ضرورت دی او داسي يې د ځان سره جوړه کړه چې کلي کښې څو سپين ږيري به د ځان سره ملګري کړم او ماښام به د ملک کورته په خواست ورشو، ماښام يې دکلي څو سپين ږيري او د کلي ملا صاحب د ځان سره ملګری کړو او ملک کور ته ورغلو او خواست يې ورته وکړ چې صاحب موږ د خدای بندګان او ستا سړي يو، تا له په خواست راغلي يو، تۀ به مهربانی کړې تاته خدای ډېره درکړې ده او په دې اتۀ شلو روپو ستا دنيا نۀ لړېږي (کمېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ګوهر خان ورته وويل چي ما تر اوسه چا سره ناجائزه نۀ ده کړې او نۀ ما په چا ناحقه دعوه کړې ده او نۀ چاته خپل حق ورپرېږدم. تاسو وايست چي حق مۀ غواړه دا به ناجائز نۀ وي دا دی ملا صاحب تاسو سره راغلی دی، د شريعت په غاړه دي ووايي چي دا حق لرم که نۀ.

د ملک له دي وېنا پس يو سپين ږيري وويل چي صاحب موږ دا نۀ وايو چي ستا حق نۀ دی او تۀ ناروا کړې، موږ وايو چي لږ مهرباني راسره وکړه په دې به خدای نور مهربانه شي تاته يې ډېره درکړې ده.

ددې پسين ږيري وېنا لاجاري وه چي ملک لږ غصه شو او په غټ ږغ يې وويل چي په خبره ځان پوه کړئ، هغه دا چي زۀ نۀ يوه پيسه خپل حق چاته پرېږدم او نۀ يې له چا غواړم او په دې ټول عمر مي داسي نۀ دي کړي او نۀ مي په خپل حق له چا سره څه فيصله يا شريعت کړی دی. ولي چي خپل حق مي دی. شريعت او فيصله په خپل حق ولي له چا سره وکړم او زۀ چي هر چا سره فيصله او شريعت کړم نو زما په حال او حېثيت به وي. ما سره دومره زور شته چي په خپلو متو يې ځني اخستی شم اوس تاسو راغلي ياست صرف ستاسو لپاره به په دې ملا صاحب شريعت درسره وکړم او ودي وايي چي حق مي کېږي که نۀ. ملا ورته وويل چي صحيح ده ستا حق دی او ماښام په جومات کښي کليوال سره ږغېدو هغو ويل چي تر دې زياته تاوان وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملا صاحب په خبرو دا سړي پوه شول چي د ملک خواته خبره کړي او ملا د ملک د زړۀ خوشحاله کولو لپاره ښکاره دروغ وايي، ملا صاحب چي دروغجنه خبره ختمه کړې نۀ وه چي يو سړي پرې ور ږغ کړو چي ملا صاحب زۀ په جومات کښي ناست وم دا خبره چا نۀ کړې او نۀ څوک په دې خبر دي.

د دې سړي په وېنا ملا سخت وشرمېدو او په غصه کښي يې وويل چي زۀ د ملک لپاره خپل ايمان نۀ خرابوم اوس تۀ په ما ستا په خُله دروغ اړوې، الحمدالله زۀ خدای پاک له دې ډېر پاک ساتلی يم، زۀ نۀ ستاسو او نۀ د ملک لپاره دروغ وايم بيا يې ملک ته وويل چي صاحب دوی هم مني او په شريعت کښي دي حق کېږي اوس يې غواړې که نۀ هغه ستاسو کار دی. ملا صاحب خپله خبره نوره هم داسي جاري وساتله چي ملک صاحب دا سړی ځان ته مسلمان وايي خو تل د کفارو کارونه کړي څو ځله دې سړو ماته ويلي دي چي ملک ظالم دی سود خور او حرام خور دی دا دی او هاغه دی، مګر اوس ستا تر مخ يې خُله مړۀ مړۀ کېږي او مخامخ يې اوس وويل چي نۀ نۀ کله تا په چا ظلم نۀ دی کړی تا د چا حق نۀ قبضه کړی ؤ او نۀ خوړلی.

ملا صاحب د خپلو خبرو په ميان (منځ) کښي غاړي صفا کړې او ملک ته يې وويل چي دا خپل کليوال به يوه ورځ تاته مصيبت وي او تۀ به د دې خلګو له لاسه داسي بې عزته او بې کوره يې لکه چي اوس اوغانستان (افغانستان) کښي ستا نمنه ډېر عزت مند بې عزته شول. په ږمي کښي مهربان راغلی ؤ او دا ټول يې لمسولي دي. مهربان دې خالو ته ويلي ؤ چي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل زوی په سکول کښې داخل کړه، تعلیم په وکړه او سبا به یې تر ملک زیاته عزت وي، تېره ورځ تۀ خپل قرض غوښتلو له خالو ته ورغلی وې له تا وروسته روشن خان چې هغه هم د روسیانو په عقیده دی تا پسې یې تقریر کړی ؤ او کلیوالو ته یې ویلي ؤ چې سره متفق شئ، د ملکانو ملکي د سردارانو سرداري او د ملایانو ملایي ماته کړئ، دا ظالمان دي. ملا صاحب د وېنا په اخر کښې وویل چې په کلي کښې د روشن او مهربان غوندي ناسور وي نو قسم په خدای چې یوه ورځ به ډېر عزت مند او عالمان بې عزته وي. روشن او مهربان دي پوه کړل شي توبه ګار دي شي او که دوی توبه نۀ کاږي شریعت یې مرګ روا کړی دی. باید له منځه دي یوورل شي، هر چا که مړۀ کړو هغه غازي دی او دوی مرتد شوي دي، هیڅ قصاص یې نشته. د ملا صاحب په دې خبرو د ملک سترګي سرې شوې او ملا صاحب ته یې صرف دومره قدر وویل چې ښه دي وکړو په وخت دي خبر کړم، زما هم څه شک ؤ، خو دا دی چې تا یې تصدیق وکړ، اوس زۀ ډېره ښۀ ورسره پوهېږم او زۀ به یې زر علاج وکړم.

ملک دې سړو ته وویل چې ښه ستاسو په خُله یوه ده په زړۀ کښې بله، زما له کوره ولاړېږئ او خالو ته یې وویل چې سبا مازدیګر پوري که تاوان رانۀ وړې نو ماسره دي ښۀ علاج شته.

دا سړي د ملک له کوره ووتل او ملا صاحب له ملک سره پاتي شو، په لاري کلیوال یو بل ته وایي چې کیسه ټوله ملا

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحب مرداره کړه او دا روشن خان او مهربان خو صحیح خبري کړي چي دا دواړه ظالمان او ملګري دي. د ملک سره به هلته ګورو چي لاس راواچوي او روشن خان ته حال ورکړئ چي هغه دي خپل ملګري په دې خبر کړي چي ډېر زر زموږ او د ملک جنګ شروع کېږي. باید په دې جنګ کښي موږ ګټه تر لاسه کړو او د ملک ملکي د تل لپاره ختمه شي او ملا په باره کښي ټول کلي صلاح سره وکړه او جومات څخه به یې باسو او اینده لپاره به داسي عالم غواړو چي هغه د سیاست په خبرو کار نۀ لري او د کلیوالو په میان کښي د شیطانۍ خبري نۀ کړي.

خالو سره د جمک له روپیو سل له قرضه زیاتي وې تر اوسه یې نۀ وې لګولي، دا سل روپۍ یې په دې سهار ملک ته وروړې او ورته یې وویل چي دا نوري روپۍ به بیا در کړم.

ملک دا سل روپۍ ورڅخه ونیولې او ورته یې وویل چي پاته روپۍ به سبا ته پخپله راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

سبا سهار وختي ملک خپل زوی خان زاده بازار ته ولېږو چي په خالو رپورټ وکړه چي خالو له مخه (منځه) ووځي بیا به د زوی وادۀ زر پیدا شي.

خان زاده په خپل موټر کښي بازار ته لاړو او په عرض نویس یې یو رپورټ ولیکلی چي زموږ په کلي کښي ځیني کسان د ملک او اسلام خلاف خبري کړي او خلګ په عذابوي تاوانونه کړي، که څه هم دا یو لوی ګروپ دی چي ټول معلومات یې موږ ته نشته خو د خالو په باره کښي موږ ته معلومات تر لاسه شوی دی. د خالو په ذریعه دا خلګ په کلي کښي بد امني جوړول غواړي، حکومت دي مهرباني وکړي دا سړی دي ګرفتار کړي او سزا دي ورکړي چي په کلي کښي امن برقرار وساتل شي.

د درخواست لیکلو وروسته خانزاده تحصیل ته ورغلو اې سي AC نوی راغلی ؤ، د خان زاده شناخت ورسره نۀ ؤ، د اې سي د دفتر په دروازه کښي چپړاسي چي خان زاده ولید زر ورته ولاړ شو او سلام یې ورته وکړ، وروسته یې دروازه ورته خلاسه کړه، خان زاده ورننوت او چپړاسي ورپسې ننوت. اې سي ته یې سلام وکړ او ورته یې وویل چي صاحب دا د ملک ګوهر خان صاحب زوی دی خانزاده نومېږي. د اې سي او خان زاده چي تعارف سره وشو دواړو ښه په مینه روغبړ سره وکړ، د اې سي په وېنا د نورو خګلو دفتر ته راتګ تر هغه وخته بند شو تر څو چي خان زاده ورسره ناست ؤ. دوه نیم ساعته خانزاده ورسره ؤ اخر اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي ورته وويل چي څنګه راغلی يې، موږ دي څه خدمت وکړو. خان زاده له جيبه درخواست را و ايست ور يې کړ.

اې سي چشمې په سترګو کړې او درخواست يې ولوست بيا يې خان زاده ته وويل چي دا عناصر په دې علاقه کښي ډېر دي، څه وجه ده له دې درخواسته داسي معلومېږي چي دا په کلو کښي هم ممبران لري او د دې خلګو خلاف بر وقت کاروايي نۀ وشي يقيناً دا به ملک ته خطره پېښه کړي. زۀ به په دې باره کښي له بالاافسرانو سره خبره وکړم او في الحال به دا سړی ګرفتاره کړم. او يو درخواست يې هيډ کوارټر ليويز کښي جمعدار ته وليکلو چي فوراً دا سړی ماته حاضر کړه.

اې سي چپړاسي ته اواز وکړ چپړاسي ورته ودرېد او اې سي ورته وويل چي دا رپورټ په ناظر درج کړه او ناظر دي زما خوا ته راشي. چپړاسي هم درخواست ناظر ته يوړ او ورته وويل چي اي سي وايي رپورټ دي درج کړي بيا دي راشي. ناظر هم رپورټ درج کړو او اې سي له ورغلو.

ښۀ داسي وکړه چي زما جيپ تيار کړه ليويز جمعدار ورسره کړه او دا سړی دي ګرفتار کړي. اې سي ناظر ته وويل.

ډېر ښۀ صاحب ناظر په جواب کښي ورته وويل.

ناظر زر جمعدار سره څو تنه ليويز ملګري کړل او جيپ يې ورته تيار کړو او روان شو کله چي جيب کلي ته ورسېدو د خالو د کور پوښتنه يې له يو سړي څخه وکړه. دې سړي د خالو کور ور وښوو، مګر دوی دا سړی له ځان سره په جيپ کښي کښېناوه او د خالو کور ته ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خالو چي د کور په غولي کښي جيپ وليد ډېر و ډار شو چي د ملک کوتک ماران دي، په وېره وېره کښي د موټر لوري ته روان شو چي ورنږدې شو نو ږغ يې پرې وکړ چي خير دی څوک ياست د چا کور غواړئ.

جمعدار ورته وويل چي خير دی تر دې ځايه راتلو، تۀ مو پکار وې يو چا رپورټ کړی ؤ چي تا څه تاوان کړی دی اوس به تۀ راسره ځې، کليوالو چي موټر وليد هغه ټول حيران شو د کلي ټول ماشومان او سړي د خالو کورته راغلو، هر سړی پوښتنه کړي چي خير دی څه کيسه ده او هر سړی سرحاله شي او پوه شي چي ملک رپورټ کړی دی او د ملک خلاف په کلي کښي يو لوی رجحان پيدا شو، خالو سره رټ شو لاس پښې ژبه يې وچه شوه، بدن يې مړ شو، جيپ کښي خالو په ځان نۀ ؤ پوه، ښه ساعت پس په ځان پوه شو سترګي يې روڼي شوې، کتل يې چي يو بل څنګ ته مه توپکچي ناست دي، خالو تر اوسه په جيپ کښي نۀ ؤ کښېنستی ځکه يې سر چکر خوړی او زړۀ يې ډکېږي.

جيپ د تحصيل تر مخ ودرېد، ليويز والا ځني څوړ (کوز) شو. خالو هم له جيپه څوړ شو زړۀ يې ډک ؤ او يو خوا ته کښېناست، قی (باکی) يې ووهلې، يو ليويز وال چي ډېر رحمدله ؤ په منډه يې له نږدې هوټله مالګه پياز ورته راوړو، خالو مالګه وڅټله او پياز يې بوياؤ ښه ساعت پس جمعدار خالو ته وويل چي راځه او د اې سي دفتر ته يې ورننه ايست. جمعدار اې سي ته وويل چي صاحب خانزاده چي په چا رپورټ کړی ؤ هغه مو را ويست او دا دی تاته مو حاضر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي خالو ته وکتل او په ډېره غصه ناکه لهجه يې ورته وويل چي تۀ هم خلګ تنګوې، د ملک او دين خلاف خبري کړې، تۀ د غدارانو په خبرو خطا وتی يې اوس به تاته ددې عمل جزا درکول کېږي.

نۀ نۀ ما څوک نۀ دي تنګ کړي او نۀ مه د ملک او دين خلاف خبري کړي، نۀ ما چا سره څه بد کړي دي، خالو په کپنا کښي ورته وويل اې سي ناظر ور وغوښت او ورته حکم وکړي چي د دې سړي حلفيه بيان واخله مثل مکمل تيار کړه.

ناظر هم د اې سي په حضور کښي له خالو د استغاثې مطابق بيان جوړ کړو، خالو په بيان کښي وويل چي زۀ نۀ د دين او ملک خلاف يم او نۀ مي د دين او ملک خلاف خبري کړي دي او نۀ ماته هغه خلګ معلوم دي چي داسي خبري کړي او نۀ ما څوک تنګ کړی دی.

په ما د ملک زوی ځکه رپورټ کړی دی چي هغه د خپل زوی لپاره له ما لور غواړي مګر ما يې دا خبره نۀ ومنله ځکه هغه داسي غلط الزام په ما لګولی دی.

د خالو بيان ختم شو مګر ناظر داسي ټکي له خپله مخه (ځانه) په بيان کښي وليکل چي خالو مجرم ثابت شي ناظر ليک ختم کړو او د ليک په اخر کښي يې د خالو ګوته ولګوله.

ناظر يو ليويز وال ته خالو په نګراني کښي ورکړی او په کاغذو لګيا شو او دوې ګهنټې بعد يې ټول مثل اې سي ته پېښ کړو اې سي ټول مثل وکتلو، ورسته يې په يوه سپين

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاغذ په لاس ولیکل چي د مجرم په باره کښي خانزاده موږ ته اطلاع راکړې وه، په دې سلسله کښي مکمل تحقیقات وکړل شو او دا ثبوت شوه چي دلته ځیني غیر ملکي ایجنټان شته چي په ملک کښي قومي او طبقاتي نفرت خپروي، مجرم هم له دې ډلي دی او په خپل بیان کښي اقرار کوي چي ما څخه غلطي شوې ده، له دې واره دي معافي راته وشي لهذا موږ مناسب ګڼو چي مجرم ته ۴۰ ایف سي آر FCR تحت درې کاله د قید سزا او تاوان په باره کښي درې سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر درې میاشي نوره سزا دي وي او مثل دي داخل دفتر شي.

اې سي په دې خپل لیک باندي دوباره نظر واچاوه یو ځای حرف پاته ؤ هغه یې ولیکلو او په پای کښي دستخط وکړی. له لیک وروسته خالو یې دفتر ته طلب کړو او ورته یې وویل چي ستا په باره کښي موږ ته کوم رپورټ شوی ؤ هغه تحقیقات مکمل شو او زۀ اوس هم په تا مهرباني کړم او تاته درې کاله جیل درې سله روپۍ جرمانه بصورت دیګر درې میاشتي مزید سزا درکوم. خالو چي حکم واورېد زر د اې سي په پښو کښي پرېووت چي صاحب د خدای لپاره ما هیڅ نۀ دي کړي ماته جیل مۀ راکوه. زما ټول کور به ملک ختم کړي. په ما رحم وکړه او دفتر کښي داسي مظلومانه نارې جوړي شوې چي په ټول تحصیل کښي حاضرین د اې سي په دفتر ور ننووت حال یې وکړ څوک په دې سلسله کښي د ښۀ او بدو رای ورکړي او څوک هیڅ ږغ نۀ ولري او له دفتره ووځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې سي ليويز والاته وويل چي دا به جيل ته يوسئ. ليويز والو خالو تر لاسو ونيو او جيل ته يې يووړ.

تورپېکۍ او کالو ټوله شپه د خالو په انتظار کښي تېره کړه. هره ګهنټه بعد به کالو له کوره راتلو او تور پېکۍ څخه به يې حال وکړ چي لالانۀ دی راغلی.

سهار وختي کالو د روشن خان کور ته لاړ او کيسه يې ورته وکړه. دواړو تياري وکړه او بازار ته لاړو او مهربان پسې وګرځېدو اخر کښي يې هغه پيدا کړو او کيسه يې ورته وکړه. مهربان له کالج څخه چهټۍ واخسته او تحصيل ته لاړو ناظر څخه يې پوښتنه وکړه ناظر او مهربان په داسي ژبه خبري سره کړې چي کالو نۀ پرې پوهېدو. بيا کاغذونه سره وګوري د مهربان په مخ توري چمبې لاړې، مهربان د ناظر له کمرې ووت کالو او روشن ورپسې ووت او ساعت ولاړ ؤ، کالو د مهربان په پريشاني او غصه پوه شو او څو ځله يې تپوس ځني وکړ مګر هيڅ جواب يې ورنۀ کړو.

بل وار مهربان د اې سي په کمره ورننووت، کالو او روشن هم ور پسې ننوتو، مهربان او اې سي ډېر سخت او په غصه خبري سره کړې، له اې سي سره څو تنه د شملو وال ناست وو، هغو مهربان په خواستو او په زوره د اې سي له کمرې وايستو ،کالو نور هم پريشانه شو اخر چي بهر ووتو مهربان کالو ته وويل چي د ملک زوی خان زاده په خالو اکا رپورټ کړی دی. سرکار خالو ته درې کاله جيل ورکړی دی. نن ورځ يې دلې ده سبا به يې سنټرل جيل حيدرابا د ته وړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران هم په کلي کښې دا خبره اورېدلې وه او مور ته يې وويل چې کليوال سره ږغېدو او ويلې چې بابا درې کاله لپاره جيل ته لاړو، تورپېکۍ له مخه پرېشانه وه باران چې دا ورته وويل څه شکي شوه.

مازديګر کالو چې ورغلو او تورپېکۍ ته يې حال ورکړ په کور کښې ژړا او فرياد شروع شو، د دوی په ژړا ټول کلی د خالو په قيد او سزا خبر شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۸)

په سبا هر کليوال تورپېکۍ ته راځي او د همدردي اظهار ورسره کړي او نصيحت ورته کړي چي ډېره افسوس ناکه واقعه ده، تر صبر تېره ده مګر تا له پکار دی چي تۀ ډېره پريشانه مۀ کېږه، دا هلکان به په تا پوري وخت تېروي.

همدردان يو په يو راتلو او څو خبري به يې تورپېکۍ ته وکړې او يو خوا ته به کښېناستو. روشن خان هم راغلو او دې خلګو سره ناست ؤ. دې سړو په دې غور وکړی چي اوس به درې کاله لپاره موږ دا کور ساتو اخر فيصله نۀ وشوه او دا خبره وشوه چي بس هر سړی به د خپل وس مطابق امداد ورسره کړي بيا چي هر کليوال د تورپېکۍ پوښتني ته راتلو ضرور به يې څه ورته راوړو، مګر له څو مياشتو وروسته د خلګو راتګ کم شو. روشن خان يوه ورځ د تورپېکۍ پوښتني ته راغلو او ورته وې ويل چي تۀ په خبره يې که نۀ، تاته به چا څه درکول يا څوک به راتلو، ملک ټول کلي ته اطلاع ورکړې ده که چا له تورپېکۍ سره امداد وکړ نو د هغه به داسي حال کېږي لکه د خالو حال. روشن خان خپل بيان جاري وساتلو چي له ملک څخه به د دې حرکتو حساب اخستل کېږي، خو لږ مو ده بعد، مګر تۀ يوه نيکي وکړه او هم موږ سره په انتقام اخستلو کښي ملګرې شه او هم يو وخت په دې سلسله کښي به درته خبر درکړم او ستاسو به پکښي خير وي. هغه دا چي باران مهربان ته ولېږه د ورځي به د چا سره مزدوري کوي او د شپې به لۀ ده سره اوسېږي او هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه لـه مهربانـه سـبق شـروع کـړي. پـه دوه نـيم کالـه کښـي پنځـه جماعته ويلی شي.

د تـورپېکۍ دا يقـين ؤ چـي بـه کلـي کښـي ايمانـدار څـوک دی او يـا پـه مـا بانـدي اند ېښـمن دی او پـه ريښـتني زمـا پـه غـم راسـره ګـډ دی پـه هغـو کښـي يـو روشـن خـان دی. تـورپېکۍ ورتـه وويـل چـي مهربـان هـم د بـاران پـلار تـه دا خبـره کـړې وه د هغـه دا خوښـه وه چـي بـاران ليـک او لوسـت زده کـړي، مګـر اوس خـو يې پلار نشته، زۀ به د باران له اکا (کالو) سره مشوره وکړم.

روشـن چـي ووت کـالو رالـو او تـورپېکۍ د روشـن خبـره ورتـه وکـړه. کـالو ورتـه وويـل چـي زۀ هـم د بـاران پـه بـاره کښـي راغلـی وم او دې تـه مـي فکـر نـۀ ؤ چـي مهربـان تـه يـې ورولېـږه، زۀ د ملـک لـه لاسـه پـه دې هلـک وېرېـږم، ملـک چاتـه ډېـري خبـري کـړي وې. مهربـان او روشـن بـې شـمېره ملګـري لـري او د ملـک هـم ځنـي وېـره شـي، بايـد چـي پـه دې لـړ کښـي مـوږ سسـتي نـۀ وکـړو او دا کـار تـر سـره کـړو. دويمـه ورځ کـالو روشـن خـان سـره وليـدو او دا فيصـله يـې وکـړه چـي مهربـان تـه بـه حـال ورکـوو. روشـن خـان خپـل کـار پرېښـود او بـازار تـه د مهربـان ليـدو لپـاره لاړ او هغـه تـه يـې ټولـه کيسـه وکـړه. مهربـان پـه دې ډېـر خوشـحال شـو او روشـن تـه يـې وويـل چـي تـۀ بېرتـه لاړ شـه سـبا ورځ زمـا ضـروري او مشـکل سـبق دی، تـۀ تـورپېکۍ او کـالو تـه زمـا سـلامونه وايـه او درېيمـه ورځ دي دا هلـک تيـار کـړي. بلـه ورځ بـه زۀ هـم درشـم، هلـک بـه يې تيار وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

روشن واپس کلي ته راغلو، سبا چي نمر يوه نيزه قدر راپورته شو بيا يې کالو د ځان سره ملګری کړو او تورپېکۍ ته راغلو، د مهربان سلامونه او پېغام يې ورکړ چي سبا به مهربان راځي او باران به له ځان سره بيايي، تاسو د باران کالي (جامعې) تيار کړئ.

نوره څه تياري ده يو جوړه کالي يې دي. هغه مو مينځلي دي. تورپېکۍ ورته وويل. ماښام تورپېکۍ چرګ حلال کړو او د ماښام ډوډۍ ته يې روشن خان او کالو هم را وغوښت.

په دې بله ورځ مهربان چهتۍ اخستې وه او سهار وختي کلي ته په بائيسکل راغلو، اول د تورپېکۍ کورته راغلو روغبړ او چای يې وکړ، وروسته يې اجازه وغوښته چي زۀ به يو وار کورته ورښکاره شم بيا به راشم. تاسو باران ته د ډوډۍ ګوله ورکړئ، زۀ به يې کور وخورم ناوخته کېږو به نۀ.

تورپېکۍ هم باران ته ډوډۍ ورکړه، د کالو د کور ښځي او هلکان هم تورپېکۍ کره راغلو، نږدې کورو واله حيران ؤ چي دا څه کيسه ده چي کالو د کور واله هم دلته راغلي دي، په غولي کښي ډېر پريشانه ناست دي. د دې کورو ښځي هم راغلي د دې ښځو راتګ چي شروع شوه د ټول کلي نر او ښځو مخه ورته را وکړه.

لږ ساعت پس مهربان هم له کوره راغلو او ږغ يې وکړ. چي تورپېکۍ موري موږ بس روانېږو دعا راته کړه چي کامياب شو. زيار مو ضائع نۀ شي او د رخصت لپاره يې لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروغـزاوه. د تـورپېکۍ لـه سـترګو اوښـکي وبهېـدې او سـلګۍ يـې شـروع شـوې. مهربـان تـه لاس پـه لاس کښـي ورکـړی، نـور څـه يـې نـۀ شـو ورتـه ويلـی څـوک چـي مهربـان تـه رخصـت ورکـوي هغـه راځـي بـاران کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه سـر يـې لاس ورتېـر کـړي اخـر چـي بـاران لـه خـوره رخصـت اخسـتو هغـې څـو واره بـاران پـه دواړو زامـو کوښـل کـړو او لاسـونه يـې پـه سـترګو پـوري ونيـول او ښـۀ سـاعت يـې د بـاران لاسـونه پـه خپلـو لاسـو کښـي نيـولي وو او کښيکاږي يې (مروړي يې).

بـاران د کـم عمـر ؤ مګـر پـه دۀ کښـي ډېـر همـت او جذبـه وه. ټـول عزيـزان مـور او خـور يـې ژاړي او دی ټولـو تـه غصـه کښـي وايـي چـي ولـي ژاړئ، کـه چېـري پـه غلـط او نـاروا کـار پسـې ځـم خـو وژاړئ او کـه چېـري پـه علـم پسـې ځـم دا خـو ښـه کـار دی. بايـد مـوږ خوشـحالي وکـړو، د بابـا پـه حـال ژړا پکـار ده، مګـر کـه نـن هـم مـوږ وس پيـدا نـۀ کـړو او مـوږ انتقـام نـۀ واخلـو نـو مـوږ واقـع بـې همتـه يـو او بيـا بـه مـوږ پـه خپلـه بـې همتـي ژاړو. بـس اوس نـوره ژړا بنده ده او رخصت راکوئ.

بـاران چـي دا خبـري ختمـي کـړې مـور تـه يـې لاسـونه د رخصـت ورکـړو. د ښـۀ سـاعت لپـاره دواړو لاسـونه سـره نيـولي وو او تـر سـترګو يـې اوښـکي بهېـدې. د تـورپېکۍ ژړا لـږ پـه زوره شـوه پـه ژړا ژړا کښـي زوی کوشـل (ښـکل) کـړي او پـه غېـږ کښـي يـې ونيسـي اخـر کـالو ږغ پـرې وکـړی چـي ورنـدياري (ورېنـداري) بـس پـه خـدای يـې وسـپاره، کـالو چـي دا ږغ وربانـدي کـوو د هغـه وېنـا هـم ژړغـونې وه او بـل ږغ يـې تـر خُلـه نـۀ شـو وتلـی، خـو کـالو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باران تر لاس ونیوو او د جامو غوټه یې ور واخسته او روان شو. دا وخت ما سوا د روشن خان باقي د ټولو په سترګو کښې اوښکي وې. روشن خان له وخته ډېر کلک زړۀ درلود. روشن خان په حاضرینو ږغ وکړ چې وار وکړئ څه شوي دي وار مو هرلی دی. دعا وغواړئ دعا وکړئ، نن ورځ څخه د باران او ددۀ د کور تقدیر بدل شو. د نن ژړا او دا اوښکي د غم او ناروا نۀ دي دا د خوشحالۍ اوښکي دي، نن د غم اوښکي د هغو په کور کښې په هغه چا وي څوک چې د دې کور دشمن دی. روشن خان چې وکتل ملا صاحب نۀ ؤ راغلی یوه سپین ږیري ته یې د دعا غوښتلو لپاره وویل. سپین ږیري د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او ټولو امین امین کلمه ویله تر څو چې لاسونه ټولو په مخ تېر کړو.

تورپېکۍ د هغې لور درخانۍ او د کلي ډېري ښځي او نارینه په دوئ پسې وو او له کوره ډېر لېري چې دوی په ویاله جار ووت روشن خان ورته وویل چې بس تورپېکۍ موري زیاته مه پسې ځه. دا د درختو مېوه ده ولګېده، څه وخت پس بېرته ورسېږي. بیا به مېوه خورو اوس یې بېشکه غمونه او ستړي ډېري دي، مګر څه وخت چې لویه شي بیا یې ارام او خوندونه ډېر دي. روشن خان په وېنا تورپېکۍ وغېره ودرېدو او په ډکو اوښکو په هغه خوا ګوري مګر د وله له وجي نۀ لیدل کېدو.

کالو تر ډېره ددوی ملګری ؤ، اخر مهربان ورته وویل چې بس نور به نۀ راسره ځې، په لاري مهربان کالو ته هر قسم تسلي ورکوي چې باران متعلق هیڅ فکر مۀ کوئ، کالو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهربـان ځخـه پـه غيـږ رخصـت واخسـت وروسـته بـاران تـه پـه مـلا ورکـوغ شـو او پـه غېږه يـې رخصـت کـړو او پـه لاس کښـي يـې د لسـو روپـو لـوټ (نـوټ) ورکـړ او بـاران تـه يـې وويـل چـي مهربـان هـر څـه درتـه ويـل هغـه کـړه، خبـره يـې منـه، مـوږ چـي بـازار لـه درځـو تـا سـره به وينو، د چهتۍ پر ورځ به مهربان تا ځان سره کور ته راولي.

مهربـان او بـاران پـه سـائيکل سـپاره شـو کـالو پاتـه شـو ښـۀ سـاعت پـه دې ځـای ولاړ ؤ او پـه دوی پسـې ګـوري، ترڅـو بيـا روان شو وار وار به يې په دوی پسې تر شا وکتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۹)

مازدیګر په جومات کښې مجلس کېدو چې باران له مهربان سره لاړ او په سکول کښې داخلېږي. ملا صاحب هم په دې خبر شوی ؤ مازدیګر چې کلیوال ږغېدو ملا صاحب ږغ نۀ دی کړی او نۀ د کلیوالو په مجلس ور ګډېدلو. نن له جوماته هم نۀ راووت او په مصله ناست ؤ.

سبا ماخوستن له جمعې (جماعته) پس یې مقتدیانو ته مخ ور واړو چې نن شپه د جمعې ده، له نمانځه پس مۀ ځئ، زۀ به څه نصیحت وکړم.

هر سړي چې له نمانځه فارغ شي دېواله ته شا وګرځوي او تکیه وکړي. د نصیحت اورېدو په انتظار کښې کښېني.

ملا صاحب چې له نمانځه فارغ شو اول یې دعا وکړه او د نن ورځې دعا تر نورو ورځو اوږده وه، دعا چې یې ختمه کړه ولاړ شو او څو واره یې غاړې صفا کړې او نصیحت یې په دې کلیمه شروع کړو.

نحمده و نصلی علی رسول کریم اما بعد

نن شپه د جمعې شریفې ده او تل مه دا زړۀ غوښت چې تاسو ته د الله او رسول علیه سلام مبارک خبرې وکړم او تاسو ته د کتاب ورکړې لاري بیان کړم، مګر کله مې هم توفیق نۀ وکړ او نن شپه د جمعې ده، ځکه تاسو ته مې تکلیف در کړو، تاسو به یقیناً ارام کړئ، ټوله ورځ په کارو لګیا یاست، مګر دا هم یو جهاد دی، جهاد په هر مسلمان فرض دی، الله دې موږ ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه توفيـق راکـړي چـي الله او د رسـول عليـه سـلام او د کتـاب پـه لاري عمل وکړو.

ټولو حاضرينو امين ثم امين کليمه وويله.

وروسـته لـه دې مـلا صـاحب وويـل چـي؛ د الله پـاک اخـري رسـول عليـه سـلام فرمـائيلي دي چـي طلـب د علـم پـه ټولـو مسـلمانانو فـرض دی هغـه کـه نـر وي او کـه ښـځه. مـوږ لـه پکـار ده چـي د رسـول الله صـلی الله عليـه وسـلم پـه دې حکـم عمـل وکـړو ،د ديـن علـم وکـړو. د الله او د هغـه لار وپېژنـو او عمـل پـرې وکـړو ، مګـر افسـوس چـي نـن ځينـي خلـګ تاسـو تـه د علـم پـه نامـه دهوکـه درکـوي، د فرنګيـانو سـبق تـه مـو بـولي (دعـوت درکـوي) تاسـو وينـئ چـا چـي پـه سـکول کښـي سـبق ويلـی دی هغـه نـن ټـول د الله تبـارک وتعـالی لـه لاري اوښـتي دي، رسـول د خـدائ پـه وارثـانو پسـې خبـري کـوي، تـوهين يـې کـوي، دوی د عزتمنـدو ملکـانو سـردارانو پـه ضـد خلـګ راټـولي، الله تعـالی پـه قـرآن کښـي فرمـائي چـي عـزت ورکـوونکی او اخسـتونکی صـرف زمـا ذات دی، مګـر دوی هغـو تـه بـې عزتـي ور رسـوي چاتـه چـي الله عـزت ورکـړی دی. مـوږ تـه پکـار ده چـي مـوږ پـه خپلـه مسـلماني فخـر وکـړو. انګرېـزي تعلـيم نـۀ حاصـلوو او څـوک چـي انګرېـزي تعلـيم کـړي د علمـاؤ دا فتـویٰ ده چـي هغـه لـه مسـلمانانو نـۀ دی، د مسـلمان سـړي زوی کـه پـه انګرېـزي سـکول کښـي داخـل شـي ددې هلـک اووه تېـر شـوي او اووه راتلـونکي پشـتونه بـه دوزخيـان وي. بـس مـوږ لـه پکـار دی چـي انګرېـزي تعلـيم نـۀ وکـړو او څـوک چـي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا تعلیم کړي تر هغه وخته نفرت ورڅخه کړو تر څو چي توبه وکاږي او کلیمه ووایي.

د ملا صاحب دا خبري په روشن خان ښې نۀ ولګېدې او ولاړ شو ملا صاحب ته یې وویل چي نن له دې کلي د یو غریب سړي زوئ تللی دی او سبق وایي او تۀ وایې چي دا د مسلمانۍ لار نۀ ده او تر اوسه تا دا ږغ نۀ درولود، د کلي څلور تنه له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي چي دوه د ملک زویان یو یې وراره دی هغه له مسلمانۍ نۀ دي وتلي او ستا ورور چي په بازار کښي د جامعه مسجد امام دی د هغه درې زویان او یوه لور چي له ډېره وخته په سکول کښي سبق وایي هغه نۀ دي کافران، د هغو مړۀ نۀ دي دوزخیان او که غریب د ښۀ مستقبل لپاره دې خوا ته پام کړي بیا کفر هم راغلو او دوزخ هم.

د روشن خان په خبرو ملا صاحب سخت وشرمېدو مګر ملا صاحب ډېر زړور ؤ او روشن ته یې وویل چي زۀ تا پېژنم، ته کمیونسټ یې، تۀ چي دا نمونځ کړې د خدای لپاره یې نۀ کړې صرف له مسلمانانو دي وېره شي.

نن جماعت کښي د ملک عزیزان او زوی هم ؤ. د ملک کورنۍ چپ له خاص ورځي جومات ته نۀ راتلو. د روشن په خبرو هغو ته سخته غصه ورغله، د ملا صاحب غصه لا جاري وه چي د ملک زوی ږغ وکړي چي پخپله د روسیانو ملګري یې موږ ته هم نصیحت نۀ راپرېږدی او په عزیزانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي ږغ وکړي چي له جومات څخه يې وباسئ او پکښي وغورزئ، مړ يې کړئ، مرګ يې روا دی.

کليوال د روشن له خبرو سره متفق وو او د ملا صاحب نصيحت خوند نۀ ورکړ، اکثر کليوال د روشن په پارتې کښي ورګډ ؤ مګر څوک په خبر نۀ ؤ. د ملک د زوی له وېنا څخه ټولو کليوالو ته وېره ورپيدا شوه چي روشن وژني.

جومات کښي ګړب جوړ شو ټول له جومات څخ ووتو د ملک عزيزانو په روشن د حملې کوشش کوو بار بار کليوالو کوشش کړی چي د ملک عزيزان به يې ونيول او روشن ته يې نۀ ور پرېښودل، مګر د ملک کورنۍ نۀ تم کېده اخر کليوالو ورته وويل چي موږ بار بار خواستونه درته کړو مګر تاسو نۀ تمکېږئ، په دې واقعه ملا ملامت دی، تاسو ملامت ياست موږ ټول د روشن ملګري يو اوس دا يې ګز دا يې ميدان. تاسو يو هم روشن ته تسه خبره وکړئ بيا به درسره ګورو او که بله ورځ ملا داسي خبري وکړې نو نۀ زموږ ملا دی او نۀ به خير وکړي او اوس به موږ د ملا په ملايي غور کړو. د ملک کورنۍ چي د کليوالو خبري واورېدې هر سړی په خپل خپل ځای ودرېد، تر خُله يې سوخل نۀ ووت، کليوال ټول لاړو د ملک کورنۍ او ملا صاحب په جومات کښي سره پاتي شو. دوی دعا د خير سره وغوښته او خپلو خپلو کورو ته لاړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۰)

یــوه ورځ ملــک ګــوهر خــان د صــاحب زاده شــین ګــل اخونـذاده کورتـه ورغلـی او هغـه تـه یـې وویـل چـي قربـان مـا زوی تـه واده غوښـت مګـر هغـه وایـي چـي مـا تـه بـه ضـرور د خـالو لـور درخـانۍ را غـواړې پـه دي بـاره کښـي څـو ځلـه مـا خـالو سـره خبـري وکـړې مګـر هغـه بـه انکـار راتـه وکـړ، خـالو چـي مـا جیـل تـه کـوو مقصـد مـي دا ؤ چـي لـه مخـه یـې وباسـم او اوس کلـه وایـم چـي نجلـۍ پـه زوره راوړه او کلـه وایـم چـي نـۀ پـه خوشـحالۍ یـوه طریقـه جـوړه کـړم. مګـر طریقـه پـه لاس نـۀ راځـي. زۀ اوس څـه وکـړم پـه دې بـاره کښـي تا سره مشوره کوم.

اخونـدزاده یـو سـاعت خاموشـه ؤ بیـا یـې ورتـه وویـل چـي ښـۀ بـه دا وي چـي پـه خوشـحالۍ یـوه طریقـه جـوړه کـړې. نجلـۍ وغـواړه زور خـو هـر وخـت شـته او پـه اوسـني واقعـات خلـګ ډېـر غصـه دي. کـه چېـري بـل داسـي عمـل وشـي نـو بـه دې خلګـو سـره ګـزران اړ شـي، ځینـي داسـي خلـګ دوی سـره شـته چـي هغـو حکومت نه ټټر وهلی دی.

ملـک تـه لـه پخـوا دا وېـره وه مـلا صـاحب هـم یـو وخـت حـال ورکـړی ؤ او اخنـدزاده صـاحب هـم پـه دې پوهېـدلی ؤ. د ملـک وېـره نـوره هـم زیاتـه شـوه او اخونـدزاده تـه ملـک وویـل چـي خـدای دي سـتا عمـر زیـات کـړي او سـتا قربـان شـم کـه چېـري تاتـه تکلیـف نـۀ وي تـه تـورپېکۍ سـره پـه دې بـاره کښـي خبـري وکـړه. امیـد دی چـي دا کـار بـه وشـي ملـک چـي دا خبـره ورتـه وکـړه زر یـې د اخونـدزاده تـر ګدیلـه لاس لانـدي کـړو. د سـلو سـلو څـو نوټونـه یـې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېښودل، صاحب چې د ملک شورش ولید او د نوټو کشکی یې واورېد په زړه زړۀ کښې یې وخندل او اسمان ته یې نظر کړو او په زوره یې د الحمد الله کلیمه وویله او ملک ته یې وویل چې زۀ به خپل وس وکړم امید لرم چې کار به وشي بیا ښۀ ساعت دواړه سره ناست وو، اخر ملک یې رخصت کړو اخوندزاده په دې فکر کښې ؤ چې تورپېکۍ سره دا خبره کړم که کورته ورشم. هغه راپوهېږي او که دلې یې راوغواړم هم راپوهېږي. اخر یې خلیفګان او څو تنه مریدانو ته وویل چې دا میاشت د روژې میاشت ده په دې مایشت کښې زکاتونه ادا کېږي ځکه دې ته د زکاتو میاشت هم ویل کېږي. په ما چې څومره زکوت دی هغه زۀ پخپله ادا کوم تاسو ماښام د کنارخېلو جومات ته یو کس ورشئ او ږغ به وکړئ چې بله ورځ د جمعې ده په کلي کښې چې څوک غریبان وي هغه دي د جمعې په سهار راشي چې زکات ورکړم او نومان یې ولیکئ.

یو خلیفه ماښام د کنارخېلو جومات ته لاړ پس له نمانځه یې ږغ وکړ چې زۀ اخوندزاده صاحب قربان یې شم رالېږلی یم. د جمعې په ورځ هغه زکوت کاږي (باسي) ټول هغه سړي غواړي په چا چې زکات خېږي او ماته د هغو غریبانو نومان راولیکئ.

خلیفه په نومانو لیکل شروع شو په ټول کلي کښې څلور کوره داسي وو چې د هغو نومان نۀ ولیکل شو، ولي چې په هغو زکوت نۀ ادا کېدو څوک چې حاضر نۀ ؤ د هغو نومان به نورو ورښوو کالو خپل او د تورپېکۍ نوم ور ولیکلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خليفه په دې شپه دربار ته لاړ او اخوندزاده ته يې د غريبانو لستې ورښکاره کړو، اخوندزاده چې نومان وليدو طبعيت يې ډېر خراب شو او خليفه ته يې وويل چې دا دومره مخلوق ته چې پنځه پنځه ورکوم هم نۀ په رسېږم زما دا خيال وو چې لس پنځلس کسان به وي اوس داسې وکړه چې صبا چې دا خلګ راشي ورته ووايه چې زۀ خطا شوی يم. د جمعې په ورځ اخوندزاده قصيده پخوي څوک نۀ پرېږدي. بيا به زۀ سم حال وکړم او تاسو ته به حال درکړم. دا درې کسان يعنې کالو تورپېکۍ او ملا صاحب په چم (چل) راننباسه چې نور څوک درپوه نۀ شي او ملا صاحب ته حال ورکړه چې له خلګو څخه دې جلا (ګوشه) راشي کالو او تورپېکۍ د ځان ملګري کړئ او دربار کښې دې هم له خلګو ځان پټوي.

د جمعې په سهار چې ملا صاحب له نمانځه فارغه شو تر نور کله وختي پورته شو او د قرآن پاک تلاوت يې هم پرېښود کور ته لاړو او صفا کالي يې واغوستو.

د تورپېکۍ د کور هيڅ کار نۀ ؤ مګر ځان يې ناوخته کړو او ځان سره يې ويل چې په شنه سهار که ورشم نو به ډېره حرصمنده ښکاره شم. په کراره به ورشم، څه فرق نۀ لري. ملا صاحب څو ځله حال ور وکړ چې راځي ده، ځان دې نۀ ناوخته کوي. کالو لا پروند ورته ويلې ؤ چې سبا به ګډ سره ځو نو تورپېکۍ ښه ناوخته د لېوره په کور ورله دواړه سره ملګري شول او ملا صاحب په کور ورغو هغه د کور باهر ددوی په

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتظار کښې ناست ؤ څه وخت چې دوی ورغلو درې واړه سره ملګري شول او اخوندزاده دربار ته ورغلو.

خلیفه یو پټ ځای ددوی دریو په انتظار کښې ناست ؤ چې دوی دربار ته ګډ شو خلیفه په ملا صاحب ږغ وکړي چې په دې لار راځئ او په پټه لار یې دوی یوه کوټه کښې چې د اخندزاده د ملاقاتیانو په کوټه پوري وه کښېنول. وروسته خلیفه راغلو په عمومي دروازه زیات شمېر کناخېل ناست دي. خلیفه سلام ور واچوو او ورته وې ویل چې تاسو به اکثر د کنارخیلو له کلي څخه یاست. زۀ افسوس کوم چې تاسو ته مې تکلیف درکړ او زۀ خطا شوی وم د جمعې مبارکي په شپه او ورځ اخوندازده صاحب چا سره نۀ وینې او هغه په دې ورځ قصیده پخوي، تاسو اوس لاړ شئ زۀ به له صاحب څخه صحیح ورځ معلومه کړم بیا به تاسو ته حال درکړم او بیا راشئ.

ټول غریبان چې اخندزاده غوښتي وو واپس کورو ته لاړو، په لاري یو بل ته وایي چې اخوندزاده صاحب خو په ټول عمر نه زکوة ته څوک غوښتی ؤ او نۀ یې داسي مسخرې راباندي وهلي وې. دا څه چم نن جوړ شو.

یو بل دا بل ته وایي چې اخوندزاده په ټول عمر داسي کار نۀ کړی دی او نۀ یې کړي دا ټول د خلیفه شرارت دې. نۀ پوهېږو چې خلیفه ولې داسي راسره وکړو. او یوه سړي ږغ وکړی چې زما دا یقین دی او په والله که بله کیسه هم وي بغیر بې دې چې خلیفه زړۀ غوښت چې زکوة ادا کړم مګر وروسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې سوچ وکړ چې ولې چا ته برناحقه بغير د مزدوري روپۍ ورکړم ماته به خلګو راکولې او نن يې زۀ خلګو ته ور کړم.

په اخر کښې يو وويل چې نۀ تاسو ټول خطا ياست کيسه داسې ده چې د اخوندزاده صاحب دا خيال ؤ چې زۀ غريب نۀ يم او په مفته ډوډۍ موړ يم دا رنګه به ټول ماړه وي او دا ددۀ خيال ؤ که غريبان وي نو به درې يا څلور تنه وي مګر چې خبر شو چې ټول کلی غريب دی په قصيده يې بريد وکړ.

خليفه صاحب چې نور خلګ رخصت کړو ملا صاحب ته ورغلو او دوی درې واړه يې اخندزاده صاحب ته ور وستو اخوندزاده صاحب له ټولو سره په لاس روغبړ وکړ دوی به يې په لاس مچ کړو او په شا به روان شو مخ به يې د اخوندزاده په خوا ؤ او لاسونه به په نامه نيولي وو. ډېر په ادب يې ګوډې تر ځان لاندې کړې. د اتحيات په ډول کښېناستو. اخوندزاده دوباره په تسلي او په ډېره سوکه لهجه پوښتنه وکړه څه وخت چې د تورپېکۍ وار د پوښتني راغلو اخوندزاده له خليفه پوښتنه وکړه چې دا خو ما نۀ وپېژندله. خليفه ورته وويل قربان ما هم کله نۀ ده ليدلې، مګر دومره قدرې خبر يم چې خالو نامي يو سړی چې د کنارخېلو له کلي ؤ اوس نشته. د هغه ښځه ده اخوندزاده چې دا واورېدو له تورپېکۍ سره يې ډېر د مينې او همدردۍ اظهار وکړ، وې ويل چې خالو ډېر مسکين او له بده ماورا سړی دی. وروسته له تورپېکۍ د کور ښۀ پوښتني وکړې له هر پوښتني سره دا دعا ورته کړي چې الله مو پرده ګير شه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخـر يـې کـالو څخـه پوښـتنه وکـړه چـي پـه دې مسـکيني ډېـر تکليفونـه راغلـي دي، کليـوال مسـلمان څـه امـداد ورسـره کـړي کـه نـۀ. زۀ خـو نـۀ وم خبـر تېـره شـپه پـه مراقبـه کښـي ستاسـو کلـي تـه مـو کتـل بيـا پـه حـال خبـر شـوم هـر څـه چـي کېـږي پـه دې کښـي د خـدای خپـل رازونـه دي. بنـده هـيڅ نـۀ شـي کـړی. لـه بنـدګانو چـي الله ناراضـه شـي بنـده څـه تکبـر وکـړي، يـا لـه بنـده امتحان اخلي نو داسي پېښي ورسره وشي بس دعا به کړو.

دوی ټولو د امين کليمه وويله.

کـالو اخونـدزاده تـه جـواب لانـۀ ؤ ورکـړی چـي اخونـدزاده تـورپېکی تـه وويـل؛ چـي خـوري زمـا خيـال ؤ چـي خليفـه بـه درلېـږم خـو تـۀ دا يـې پخپلـه راغلـې او ښـۀ وشـو چـي مـلا صـاحب او کـالو هم ناست دي.

خبـره داسـي ده چـي تېـره شـپه مـو خـوب وليـد چـي مرغـان پـه اسـمان کښـي روان ؤ، يـو مرغـه لـه بلـي خـوا راشـي او دې مرغـانو کښـي يـو مرغـه تـر غـاړه ونيسـي دا نـور مرغـان دا يـو مرغـه تـرې خـلاس کـړي او تپـوس ورڅخـه وکـړي چـي دا ډېـر ښـۀ او ښائسـته مرغـه دی، تـا ولـي تـر غـاړه ونيـوئ، دې مرغـه وويـل چـي دی پـه دې خبـر ؤ بيـا يـې د خـوب معنٰی داسـي بيـان کـړه چـي دا خـوب ډېـر لـوی مطلـب لـري هغـه دا دی چـي بزرګـان او عالمـان پـه دنيـا کښـي هـيڅ بـل کـار نـۀ کـړي تـل پـه عبـادت کښـي مشـغول وي. کـه چېـري لـه چـا د الله لار ورکـه شـي يـا پاتـه شـي نـو هغـو تـه مـوږ دا لاري ورشـوو، مګـر نـن سـبا څـوک دا خبـري نـۀ اوري او بزرګـان او عالمـان هـم پـه دې سلسـله کښـي سسـتي کـړي. دا يـو مرغـه يـې ځکـه تـر غـاړه ونيـو (دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغـان نـۀ ؤ بلکـې ولیـان وو) چـې دا مرغـه (ولـي الله) خلګـو تـه نصیحتونه کـم کـړي او هـم پـه دې مـا نـور څـه ویلـی شـو او زۀ خپلـي غـاړي خلاسـوم او دا درښـایم چـې ستا لـور پېغلـه ده، کـه خطـا نـۀوم پـه خـوب کښـې یـې نـوم درخـانۍ را واخسـت. بیـا یـې لـه تـورپېکۍ پوښـتنه وکـړه چـې درخـانۍ نـومي او کـه زۀ خطـا یـم. هـو هـو قربـان درخانۍ نومي. تورپېکۍ ورته وویل.

چـې تـورپیکۍ یـې تصـدیق وکـړ اخونـدزاده پـه زړۀ کښـې غـره شـو او لـه ځانـه یـې ټیکـری (څـادر) هـم وغورځـاوه او اخونـدزاده دا خیـال شـو چـې د تـورپېکۍ دا یقـین وشـو چـې واقـع په ما پټې ښکاره دي. او هر څه ما په خوب کښې لیدلي دي.

دا لـور پـه تاسـو دا حـق لـري چـې ښـۀ عـزت منـد سـړي تـه یـې واده کـړئ. تـۀ سـپین سـرې یـې ستاسـو لـه مخـه دي حیـا وي چـې ښـځو کښـې تـر نـر زیاتـه شـیطان دی، ځکـه ښـځه پـه کـم عمـر کښـې او نـر پـه زیـات عمـر کښـې بلـوغ تـه رسـېږي، کـه تاسـو پـه دې بـاره کښـې سسـتي وکـړی تـر دې بـه هـم سـخت عـذاب دربانـدي راشـي. پـه ورځ د قیامـت بـه ډېـر داسـي مـور او پـلار وي چـې د هغـو بـه هـیڅ ګنـاه نـۀوي، مګـر د لونـو حـق یـې نـۀ وي ادا کـړی یعنـي لـونې یـې ورکـړي نـۀ وي لا یـې پـه سـم ځـای نـۀ وي ورکـړي، پـه دې بـه دوی خـدای تعـالی دوزخ تـه ولېـږي، مـور د الله د خپـل اولاد پـه حق نۀ ونیسي.

اخونـدزاده صـاحب لـه دې وېنـا وروسـته مـلا صـاحب تـه مـخ راواړوه چـې مولـوي صـاحب داسـي ده کـه نـۀ. هغـه ورتـه وویـل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چـي هـو صـاحب کتـابو کښـي د داسـي خلګـو لپـاره سـخت عذابونه بيان شوي دي.

تـورپېکۍ دا وخـت سـر ټيـټ کـړی ؤ او سـخت پرېشـانه وه اخونذاده صاحب ږغ پرې وکړی چي خوري زما خبري اورې که نۀ.

تـور پېکـۍ پـه جـواب کښـي ورتـه وويـل چـي هـو قربـان دي شـم. ولـي يـې نـۀ اورم، تـۀ خـو زمـوږ لپـاره وايـې. الله دي نـور هـم د داسي ښو خبرو توفيق درکړي.

اخونـدزاده بيـا ورتـه وويـل چـي کتـابو کښـي راغلـي دي چـي لـور پـه مـور پـلار دا حـق لـري چـي هغـې تـه ښـۀ ځـوان او خانداني تـه يـې ورکـړي او دا کوشـش وکـړي چـي د مېـړه کـورنۍ د هسـتمنده وي چـي لـور يـې پـه ارامـه او خوشـحاله وي. دا هـم پـه خـوب کښـي راتـه معلومېـدو چـي خلـګ ستاسـو د دوسـتۍ شـوقين وو دا خيـال تـل سـاتۀ چـي وږي او لغـړ تـه يـې مـۀ ورکـوۀ، خپلـه لـوږه در پـه يـاد کـړۀ، لـور ولـي لـه لـوږي وژنـۀ، سبا بـه د دې لـه لـوږي تاسـو پـه تکليـف ياسـت او هـم بـه پـه ورځ د قيامـت پوښـتنه درڅخـه کېـږي. اخونـذاده صـاحب دويـم ځـل بيـا مـلا صـاحب تـه مـخ ور واړوه او پوښـتنه يـې ځنـي وکـړه چـي څـه رنګـه مولوي صاحب داسي ده که نۀ.

مـلا صـاحب وويـل چـي بېشـکه قربـان دي شـم لکـه چـي تـۀ وايـې هـم دا کتـاب ويلـي دي او د اصـحابه کـرام ذکـر يـې بيـان کـړ او وروسـته يـې وويـل چـي قربـان تاتـه بـه ضـرور معلومـه وي ځکـه چـي تاتـه پټـي معلـومي دي، زمـا تـر مـخ ملـک ګـوهر خـان د دې ښـځي مېـړه خـالو تـه وويـل دا ښـځه دا ده حاضـره ده او هـم پـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې واقعه خبره ده چې لور زما زوی ته راکړه او هر څه و لور چې غواړې هغه به درکړم مګر خالو ورته انکار وکړ، دا خو په دې نۀ پوهېږي چې سبا به یې لور په ارامه وي او له ملک سره چې دوستي وکړي ډېر ډېر کارونه به یې پرې سم شي که اړ (محتاجه) شي لاس به یې په خلاص وي.

په تورپېکۍ د ملا خبري بدي لګېدلې او زر یې دواړه لاسونه ورته ونیول او ورته وویل چې ملا صاحب د خدای د کلام له رویه هر څه وایه مګر د ملک نوم مۀ را اخله. د دنیا کوم بد یې نۀ دي راسره کړي. مخ یې د بلا په مخ لور به مړۀ کړم مګر د ملک زوی ته به یې نۀ کړم ور. د تورپېکۍ وېنا لاجاري وه چې اخوندزاده صاحب ورته وویل چې ګوره خوري! لور ستا ده چاته یې ورکوې هغه ستا کار دی، زموږ مقصد دا دی چې زر یې ورکړه او لویي او خوشحاله کورنۍ ته یې ورکړه. ملک هم زړۀ غواړي تاسو څله خفه او غصه یاست. په ورځ د قیامت به له هر چا سره د خپل عمل حساب کېږي او حدیث شریف کښې راغلي دي چې که څوک له چا سره بد وکړي او هغه یې معاف کړي په ورځ د قیامت به الله تبارک تعالی ورڅخه خوشحاله شي او په دې به الله تعالی تاسو ته جنتونه درکړي. ملسمان ته ځکه مسلمان وایي چې هغه له چا سره ضد نۀ ساتي، هر چا سره مینه لري که څوک ضد او بغض ساتي رسول علیه سلام د خدای وایي چې هغه له موږ څخه نۀ دی. که چېري تاسو ضد چا سره لری دا د کفارو خوی دی تاسو به کافران شئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اخونـدزاده وېنـا جـاري وه چـي تـورپېکۍ د اسـتغفار کليمـې شـروع کـړې، اخونـدزاده صـاحب وېنـا جـاري وسـاتله چـي د داسي عزت مندو کورونه د بختورو ښځو په نصيب وي.

مـلا صـاحب بـې مـوقعې ږغ وکـړی چـي اخونـدزاده صـاحب څـو ځلـه ملـک ګـوهر ماتـه ويلـي دي چـي پـه دې خلګـو مـا ډېـره ملامتيـا کـړې ده، دعـا راتـه کـوه چـي الله تعـالی مـه د دې خلګـو پـه ازار نـې ونيسـي او کـه چېـري دوی لـږ لار راسـره وړي، زۀ بـه يـې کورتـه د خواسـت او معـافي لپـاره ورشـم او خـالو بـه لـه بنـد څخه خوښي کړم.

اخونـدزاده تـورپېکۍ تـه وويـل چـي دا خـو ډېـره ښـه خبـره ده، لـور بـه چاتـه ضـرور ورکـوې توکـل وکـړه د ملـک زوی تـه يـې ورکـړه، لـه دې ټولـو تکليفـو بـه خلاصـه شـې او اسـمان بـه درڅخـه پورتـه شـي، د تـورپېکۍ تـر سـترګو هغـه ټـول ظلمونـه وګرځېـدل چـي ملـک ورسـره کـړي وو او تـر سـترګو يـې اوښـکي شـروع شـوې پـه ژړا کښـي اخونـدزاده صـاحب تـه وويـل چـي سـتا قربـان شـم چـي هـيڅ کلـه بـه مـو د دې ظـالم ظلمونـه هېـر نـۀ شـي او نـۀ مـو د دې سـړي دوسـتي تـه زړۀ غـواړي او نـۀ زمـا پـه دې کښـي څـه واک شـته شـکر دی تـر اوسـه يـې پـلار ژونـدی دی. نـن کـه دې ظـالم پـه مـرګ وژلـی دی او پـه کـور نشـته خـدای مهربانـه دی را بـه يـې ولـي، هغـه سـره دي وېنـا وکـړي پـه اخونـدزاده صـاحب دا خبـري ښـې نـۀ ولګېـدې او د کـالو څخـه تپـوس وکـړي چـي تـۀ څـه وايـې نـن کـه خـالو نشـته پـه ځـای يـې تـۀ ناسـت يـې. د مولـوي صـاحب وېنـا د خوښه ده که نۀ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو یو ساعت خاموشه ؤ بیا یې وویل چې څۀ ووایم ستا قربان شم. مور پلار یې ژوندي دي تر ما دوی ښۀ پوهېږي. زما هیڅ کار او اختیار نشته، دا یوه خبره درته کړم چې دا ملا صاحب د زړۀ ډېر تور دی چې دوه سره خفه کېدې شي دې ملا صاحب سره خفه کړي دي او کلي یې سره خفه کړو اوس تا له موږه خفه کوي. د ملا صاحب د کالو په خبره طبعیت خراب شو او اخوندزاده هم پوه شو چې خبره نۀ منل کېږي او د کالو له خبري وروسته کالو ته غصه شو او وې ویل چې تر تا څوک د زړۀ تور شته، خواستونه زۀ درته کړم او الزام په مولوي صاحب لګوې، تاسو ډېر سپک او بې حیا خلګ یاست، د عالمانو او پیرانو قدر په تاسو نشته، لکه چې الله خوار کړي یاست د بل زکوة ته ناست یاست، دا خو ستاسو نیتونه داسې دي. ښځه ملک ته ورکوې او که چچګرو ته خپل کار مو دی، زما له درباره وځئ چې بیا رانۀ شئ، که زما په ولایت کښې څه وي کپۍ او پښه مو مۀ شه برابره او نۀ دي دا انجلۍ په عزت وادۀ شي. اخندزاده صاحب ډېر سخت ورته غصه شو او ورته ولاړ شو تر لاس یې ونیولو او له درباره یې وویستو.

د تورپېکۍ طبعیت په دې خراب ؤ چې موږ د زکوة لپاره ورته راغلي وو مګر د ملا صاحب د یوه نۀ شي، سم مجلس یې را خراب کړ، د کالو طبعیت په دې خراب ؤ چې دا اخونذاده صاحب ناراضه شو دواړو په لار ملا صاحب ته بد ویل چې مجلس یې سره ګنده کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک ته چا اطلاع ورکړه چي نن اخوندزاده صاحب زکوة ورکوي، د کنارخېلو ټول کلی ورغلی دی. ملک پوه شو چي کیسه هغه ده چي ما ورته کړې وه او امید یې پیدا شو چي اخوندزاده به زما کار کړی وي. په سبا اخوندزاده ته ورغلی او تپوس یې ځني وکړ. اخونذاده صاحب او خلیفه صاحب ټول حال ورکړ ملک ته سخت خار ورغلو او وې ویل چي بس تۀ دعا راته کوه انشا الله زۀ به تر سبا پوري په خپل مقصد کښي کامیاب شم.

ملک کورته لاړو او خپل زوی ته یې وویل چي ما ډېر کوشش وکړ چي تاته ستا د خوښي واده په خوشحالي وغواړم څو ځله مي پخپله ورته وویل، تېرو ورځو کښي مو د اخوندزاده صاحب په ذریعه ورته وویل مګر هغه په انکاري دي. د اخونذاده صاحب له وېنا وروسته دا کار موږ ته ډېر لوی پېغور دی. په هر صورت به دا کار اوس په زوره تر سره رسوو. او ماښام تیاري وکړه په زور به نجلۍ راوړو.

خان زاده دا خبره خوښه وه او نیمه شپه دواړو ځان تیار کړو توپک یې ور واخست له کوره لاوتلي نۀ وو چي خان زاده پلار ته وویل که زۀ او تۀ ایکړ ورشو امکان شته چي موږ په خپل مقصد کښي کامیاب نۀ شو، که دوی سره بل څوک وي یا به دې ښځو سره درسته وي دوی به موږ وشرموي. تر دې دا ښۀ ده چي نن پاته شو سبا به کومکان پیدا کړو راسره لاړ به شي بیا به کوندي کامیاب شو. دوه په دوه ورتګ له خطرې خالي نۀ دی. ښځو سره که بل څوک نۀ وي هم دوی دوې دي په مقابله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښـي برابـر يـو، يـو پـه يـو کـه مقابلـه سـره وکـړو او دوی پـرې را زورور شي خانه به مو خرابه شي.

ملـک چـي د زوی پـه تجـويز غـور وکـړو لـږ پـه سـوچ کښـي شـو بيـا يـې ورتـه وويـل چـي ستا عقـل او تجـويز مـو خـوښ دی سبا به له همسايه ګانو څو ځوانان راسره کړو نن پاته يو.

دا همسـايه ګـان ټـول هغـه خلـګ وو چـي قـاتلان يـا بـل داسـي مجرمـان وو چـي ملـک پنـاه ورکـړې وه او د ملـک لـه وجـي سـرکار هـم څـه نـۀ ورتـه ويـل. د ملـک هـر کـار بـه دې خلګـو کـړو اکثـر بـه يـې د بدمعاشـانو کـار ځنـي اخسـتو، د دوی روزګـار نـۀ ؤ صـرف پـه روپـو بـه يـې خلـګ وژل يـا بـه د لارو شـوکي يـې کـړې، ناتارونـه بـه يـې بوتلـل پـه دې کښـي نيمـه بـه د ملـک وه او نيمـه بـه د دوی وه.

سـهار خـان زاده خپـل مـزدور تـه وويـل چـي همسـايه ګـانو ته ورشه او شپې له څلور تنه راوله.

تـور چـي ورغلـو او څلـور تنـه يـې وغوښـتو د ټولـو دا خيـال وو چـي شـوکي تـه مـو غـواړي، هـر يـو بـه ويـل چـي زۀ ځـم او پـه دې پخپلـه سـره اختـه شـو. يـوه بـه ويـل چـي فلانکـی تېـره ورځ تللـی ؤ، ډېـر څـه پـه لاس ورغلـو اوس هـيڅ حق نـۀ لـري اوس زمـا وار دی، بـل ږغ وکـړ چـي زۀ تـر اوسـه نـۀ يـم تللـی پـه والله زۀ بـه ضـرور ځـم، يـو بـل وويـل چـي تـر اوسـه يـو وار تللـی يـم هغـه هـم پـه خـالي لاس راغلـم اخـر يـو سـپين ږيـري وويـل چـي تاسـو مـۀ ګنـده کېـږئ، تـر اوسـه دا نـۀ ده معلومـه چـي څـه لپـاره مـو غـواړي، چېـري اسـماني روزي تـه مـو غـواړي کـه بـل څـه کـار يـې وي. زۀ فيصـله کـړم پـه دې بـه د ټولـو

(c) ketabton.com: The Digital Library

امـين وي. بـس ږغ بـه نـۀ لـري. فيصـله پـه دې ده کـه اسـماني روزي وه څلـور کسـان بـه ځـي او هـر څـه کـه راوړي د ټـول کلـي بـه سـره ګـډ وي. دا فيصـله د دې موقـع لپـاره نـۀ ده بلکـې تـل لپـاره ده او کـه د ملک صاحب نور څه کار ؤ هغه به کار وکړي.

د سـپين ږيـري دا وېنـا د ټولـو خوښـه شـوه او ټولـو وويـل چـي بـس دا سـتا فيصـله مـو منلـې ده او تـر ټولـو دا ښـۀ ده هـر سـړي ته به خپل نصيب ورسېږي.

سـپين ږيـري څلـور کسـان سـپين خـړ چـراغ او خپـل ورور قلـم وټاکـل دا څلـور تنـه تـور سـره روان شـو، خـان زاده د دوی پـه انتظـار کښـي ؤ، ټولـو لـه خـان زاده سـره ښـۀ پـه مينـه او ادب روغبـړو وکـړ، اخـر خـان زاده ورتـه وويـل چـي زمـوږ پروګـرام دا دی چي ماښام به يوه نجلۍ راتښتوو.

ډېـر ښـۀ دا نجلـۍ تـۀ د ځـان لپـاره راوړې کـه زمـوږ بـه هـم څه ونډه وي چراغ پوښتنه ځني وکړه.

پـه خنـدا خنـدا خـان زاده وويـل چـي نـۀ نـۀ، دا مـا خوښـه کـړې وه، مګـر مـور او پـلار يـې نـۀ راکـوي اوس يـې پـه تېښـته راوړم، که چېري ستاسو شوق وي نوري نجوني ډېري دي.

د خـان زاده پـه جـواب چـراغ لـږ شـرمنده شـو او وې ويـل چـي نـۀ نـۀ مـا ګپـه کـړه، مـوږ تـه بـه خـدای تعـالی خپـل نصـيب راکړي.

خـان زاده دې سـړو تـه د ماښـام ډوډۍ ورکـړه، ښـۀ ناوختـه پـلار تـه يـې وويـل چـي بـس مـوږ ځانونـه تيـار کـړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روانېږو، توپک کارتوس او چړې مو را اخستي دي، تۀ راسره ځې که نۀ.

هو هو زۀ به ضرور ځم ملک توپک واخست او دوی سره روان شو. په لاري ملک ورته وايي چي دا کليوال اکثر زما مخالف دي او دا يو سکولي (طالب علم) ټول کلی راته پورته کړی دی او ټول يې سره ملګري دي. ږغ مۀ لرئ چي څوک راپوه نۀ شي. که راپوه شي ټول به ګډه مقابله راسره کړي، کله چي کلي ته ګډ شو داسي په احتياط روان وو چي د پښو سوخل او کړپ يې چانۀ اروېدو.

د تورپېکۍ غولي ته چي نږدې شو ټول سره ودرېدو ملک ورته وويل چي اوس ډېر خيال کړئ، په يوه وار داسي حمله وکړئ چي خپل کار زر تر سره کړو کلی په راپوه نۀ شي او که ښځو سره څه درسته وه ډېر خيال کړئ چي خوږ نۀ شي دا تورپېکۍ ډېره بده ښځه ده، ټولو خپلو توپکو ته کار توس ورويست.

قلم يې د کوټې وره ته ولېږو چي ته ګوره وينې دي که ويده. قلم چي ورته نږدې شو وليد چي چراغ بل دی، ږغ نشته په دروازه کښي سوروی ؤ په دې کښي چي قلم ورته وکتل وې ليدو چي ټول ويده دي. قلم دې نورو ته ورغلو او ورته يې وويل چي دوی ويده دي. څراغ يې بل پرې ينبی دی، ليدل کېږي نه چي څو کسان دي. بل څوک شته که نۀ. چراغ وويل چي چراغ يې په کست بل پرې ينبی دی. بس داسي به وکړو ټول به په يوه وار دروازې ته زور ورکوو چي ور مات شي ټول به پرې ورننوزو

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مور به یې تر غاړه نیسو د لور په خُله به یې لاس ور ونیسو او روانه ؤ به یې.

د چراغ تجویز د ټولو خوښ شو او په یوه وار یې دروازې ته زور ورکړ. دروازه ډېره کمزورې وه، بلوټ یې نۀ ؤ صرف تر شا یې ډېره ورته ایښې وه، دوی چې خپل ټول زور ورته ورکړی مګر دروازه ډېره په اساني خلاسه شوه او ټول په وره کښې پرېوتل. د قلم د ټوپک له ماشې یو څیز ولګېدلو، ډز یې شو کارتوس تر ووت د سپین په ورانه ولګېده.

تورپېکۍ چې دا کړپ او ډز واورېد سر یې لیا نۀ ؤ پورته کړی چې ږغ یې وکړ چې لالکه سړي دي، وله یې د تورپېکۍ لور په مور ږغ وکړي چې موري سړي دي، ستا په توپنچه یې وله.

ملک او ملګرو یوه بله خواته وکتل چې لالک چېري پروت دی، هیڅ یې نۀ ولید خړ په کونج کښې یو تور کالی ولید زر یې خیال وکړ چې دا دی توپک یې پرې ونیوو او ورته وویل چې بس ږغ مۀ لره خیر او سلامتي دي په دې کښې ده لږ شک ورولوېد چې دا خو سړی نۀ دی لاس یې ور وړو، کالی یې پورته کړو چې ګوري هیڅ هم نشته. زړۀ کښې سخت شرمنده شو او وې ویل چې صحیح یې ویلي دي چې د غلۀ له خپله سوري وېره شي.

درخانۍ زر څراغ مړ کړو کوټه کښې تیاره جوړه شوه په مور یې ږغ وکړ چې ولې یې نۀ ولې، بیا یې له ځان سره سوکه وویل چې زما چاړه څه شوه او زر یو کونج ته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک خیال وکړ چي واقعي مور سره یې توپنچه ده مګر کوټه کښي تیاره شوه هیڅ نۀ لیدل کېدو، لاکن په هغه خوا یې ټک وکړ په کوم طرف چي یې په تورپېکۍ اول وار سترګي نښتي وې خو تورپېکۍ دا وخت بله خوا ته تللې وه، ګولۍ په قلم ولګېده ږغ یې کړو چي زۀ مو مړ کړم.

خان زاده زر د باکس تیلۍ ووهله، ټولو درخانۍ او مور یې صحیح کړه قلم یې هم ولید چي پروت ؤ خان زاده زر په وره کښي ودرېد چي راڅخه لاړ نۀ شي.

ملک ږغ وکړی چي بس بل ټک مۀ کړئ، خپل سړي مو وویستل، بیا ورپه یاد شو چي ما سره د لاس بتۍ هم شته او بله یې کړه. ملک او خړ په تورپېکۍ برید وکړی، خان زاده او چراغ په درخانۍ برید وکړی، درخانۍ یې لا اول وار بهر وا ایستله، چراغ په ملا ورکښېناستو او په خُله یې لاس ور ونیوو مګر تورپېکۍ ښۀ مقابله وکړه، درې واره ځني خلاسه شوه ملک ته وېره ورپیدا شوه چي راڅخه وځي. کلی به په راخبر کړي. د زوی خوا ته یې بتۍ ور واچوله ورته یې وویل چي دا نجلۍ چراغ ته پرېږده، دا ښځه راسره ونیسه، اخري وار یې تورپېکۍ په درو پړې باسله او ملک په غاړه چاړه ورتېره کړه او د لاس بتۍ یې مړه کړه چراغ ته وویل چي ته ولاړېږه مۀ تر څو چي خُله مو د نجلۍ نۀ وي ور تړلې.

ملک له جیبه دسمال راوکېښ، د درخانۍ په خُله یې ورچخ کړی، وروسته خان زاده یې خُله ور وتړله او خړ په خپل پټکي لاسونه ور وتړل او نجلۍ یې په غېږ کښي له کوټې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويستله. ملک بېرته کوټې ته راغلو قلم يې وکاتو چې مړ شوی ؤ او تورپېکۍ ته يې بجلۍ ور واچوله وې ليده غاړې يې پرې دې معمولي کپنا پکښې شته او سپين يې په شا و ايستو.

ملک او خان زاده درخانۍ تر متهو ونيوله روانه يې کړه چراغ سپين په شا واخست او خړ يوه لښته په لاس کښې ونيوله چې درخانۍ به په تلو انکار وکړ په شا به يې ووهله. په ډېر تکليف يې درخانۍ تر کور ورسوله، لاس او خُله تړلې يې په کوټه کښې بنده کړه، ملک په خپله پاته شو او د ځان په ځای يې تور ورسره ولېږلو. قلم يې په جنازه تر خپله کور راوړ، ورسره يې د قلم عزيزان خبر کړو او هغوی په شپه شپه د قلم خدمت وکړ او خاورو ته يې وسپارلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

ملک چي درخانۍ کور ته ورسوله ډېر خوشحاله ؤ او په بار بار به يې شکرونه ادا کول سهار يې خپلي ښځي نورجهاني ته وويل چي دې نجلۍ سره داسي طريقه جوړه که چي خپل ضد پرېږدي که په ښو خبرو يې راضي کولی شي او که په ترخو خبرو او په دې يې پوه کړه چي اوس دي هيڅ بله لار نشته بغير د دې که مو ستړي نۀ کړې ژوند به يې په ارام وي کنې تل به يې خپل ژوند تريخ وي.

نور جهانه له درخانۍ سره کښېناسته او نصيحت يې ورته شروع کړو چي تۀ خو ډېره بختوره يې، ښۀ د ملک زوی ته هر چا لوني ورکولې مګر هغه په تا مئين ؤ، ډېرو نجونو حالونه ورته راکړي وو مګر دا ستا مېړه قسم اخستی ؤ چي بله نجلۍ به نۀ وغواړم، ستا مور پلار سره په دې باره کښې څو ځله خبري وشوې مګر هغو ته شپنو او غويانو ته ورکولې، تۀ به تل وږې او لڅه وې، مګر خدای ته دا نۀ وه منظوره. خان زاده ته خدای هر څه ورکړي دي ګوره چي څوني (څومره) ښکلې مکان لري څوني جائيداد او مځکي لري اوس به دا ټول ستا ورسره وي ملک سپين ږيری دی وخت يې تېر دی نور زامن يې په نورو ملکو کښې دي، د هغو خپلي کارخانې او کاروبار دی بس هر چا چي تاته څه ويلي دي د هغو خبري له زړۀ وباسه دا به ښۀ وه چي مور پلار به دي دا خبره په خوشحالۍ ترسره کوله، مګر هغه نۀ وشوه هيڅ خبره نۀ ده اوس به يې خوشحاله کړي. تۀ فکر مۀ کړه، تۀ به دلته تل په ارامه يې، په کور کښې مزدوري شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ کار ته به نۀ يې ايساره. ټول کار به مزدوري کوي، له هره کاره به خلاسه يې.

درخانۍ ته چې نور جهاني نصيحت شروع کړ هغې ژړا شروع کړه او څه وخت چې نور جهاني نصيحت ختم کړو درخانۍ په ژړا کښې وويل:

چې دا درسره منم چې زما مور پلار ډېر غريبان دي او هغه د زورور د زور توفيق نۀ لري مګر په دې ځان پوه کړه غريبان دي لاکن بې غيرته نۀ دي او زۀ هم د هغو غيرتمندو لور يم چې زما د پلار به نۀ وي خوښه او زما مور لا سرې غاړې پرته ده دا خيال چې نۀ وکړې چې زۀ به ملا ته وايم چې قبول مې ؤ او قبول مې دی، زما پلار ستاسو له لاسه په جيل کښې دی او نن به مې مور د دۀ بغيره ښخېږي او زۀ بې موره د بل په کور کښې د ناوي په نامه ناسته يم او تۀ راته وايې چې تۀ بختوره يې. نن زۀ د مور او پلار په ډول مظلومه يم هر څه چې راسره کړئ هر څه راته وايې زۀ هيڅ نۀ شم کړی او کله چې يوه ورځ په لاس راشي بيا به.....

نور جهاني چې دا خبري واورېدې ډېره غصه شوه او څو لښتي يې ووهله، بيا يې ورته وويل چې زما دا خيال ؤ چې نوی کور نابلده ځای دی او څوک ورسره نشته او تا ته مې څو د مسلمانۍ خبري وکړې، مګر تا کښې هيڅ مسلماني نشته او ماته داسې بې خُلې خبري کړې.

درخانۍ په ژړا کښې ورته وايې چې قسم مه په هغه خدای چا چې پيدا کړې يم که زما له خُلې بل لفظ وباسې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولي سزا او تکليفونه به برداشت کړم مګر زما خدای يو دی زبان مه يو دی.

درخانۍ ته هر قسم تکليفونه او سزا يې ورکړې، يوه ورځ نورجهانه په وهلو ستړې شوه اخر يې درخانۍ ته وويل چې ګوره دې کور کښې به ستا عزت خوندي وي تاته معلومه ده که نۀ چې د کلي نجوني تل له خان زاده او ددۀ له مېلمنو سره شپه تېروي. کومي نجوني چې انکار وکړي هغه په زوره هم راولي او تۀ يې ځکه نۀ راوستې چې له ډېره وخته د خان زاده د وادۀ خيال درسره ؤ. که چېري تۀ دا خبره نۀ منې نن ورته ګوره چې د کلي ټولي نجوني او ښائسته ښځي راغواړو او د ملک د کور ښځو ته څوک په اوچته سترګو نۀ شي کتلی.

د نورجهاني په دې خبره درخانۍ ته سخته غصه ورغله او ژړا يې بنده کړه په اوچت ږغ او غصه کښې درخانۍ ورته وويل چې زۀ په دروغو نۀ غولېږم. ماته معلومه ده چې ستاسو زامنو د کلي د نجونو په عزت حملې کړي دي، مګر کله هم کامياب شوي نۀ دي او تۀ دا خبره څنګه پټوې چې ستا مشر زوی له درو کالو دلې نشته، مګر څلور مياشتي له مخه د هغه لور پيدا شوه بل د فاطو چې ستا د بني لور ده تر اوسه مو چاته نۀ ده ورکړې، مګر دا وخت هم حملداره ده، ماته دا خبري مۀ کړه زۀ په هر څه خبره يم، ستاسو ناوي او پېغلي تل د اوسرانو سره ورکي وي، په والله که اوسران (افسران) زما په ښائست خبر شي که مي يوه ورځ هم دلته پرېږدي، دا کور نۀ دی او نۀ دلته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا عـزت خونـدي دی، دا چکلـه ده کـور نـۀ دی، تاسـو د اوسـرانو دا کار کړئ او هغه ستاسو د ظلمونو مدد کړي.

نـور جهـاني چـي دا پېغورونـه واورېـدل لـه ډېـره قهـره يـې سـترګي راووتـې، سـيخان يـې پـه اور کښـي تـاوده کـړو او د درخانۍ په نوکانو او غاښو يې کښېښول.

درخـانۍ تـر ډېـره دا تکليفونـه برداشـت کـړل مګـر دا داسـي تکليفونـه ول چـي تـر برداشـت تېـر وو، کـه درخـانۍ هـر څـوني خواسـتونه او نـارې وکـړې مګـر نـور جهـاني تـه هـيڅ رحـم نـۀ رازي او نـۀ مـزدوري او خـادمي همـت کـړی شـي چـي خلاسـه يـې کـړي. اخـر درخـانۍ ورتـه وويـل چـي تـر سـبا سـهاره مـي پرېـږده سـبا به زۀ جواب درکړم.

نورجهـاني ښـۀ سـاعت د درخـانۍ خبـري تـه غـوږ نـۀ نيولـو، درخـانۍ چـي بـار بـار دا خبـره او خواسـت ورتـه وکـړ د نورجهـاني د درخـانۍ ونرمـي لهجـې تـه اميـد پيـدا شـو، خيـال يـې وکـړ چـي بـس اوس بـه کـار سـم شـي او درخـانۍ يـې پرېښـودله او لاس پښـې يـې ور خلاسـي کـړې بيـا يـې پـه مينـه او غصـه کښـي ورتـه وويـل چـي ولـي ځـان پـه تکليـف کـوې او هـم زمـوږ زړۀ را شـين کـوې، مـوږ خـو سـړي خـواره نـۀ يـو چـي د انسـانانو غوښـي پخـوو. خيـر هـر څـه وشـو هغـه خـو وشـول د بيـا لپـاره خيـال کـوه او پـه دې پـوه يـې چـي خلاسـه مـه نشـته. بيـا ولـي ځـان او مـوږ او ځـان پـه ازار وهـې اوس دي تـر سـبا سـهاره پرېـږدم کـه چېـري سـبا بيـا پـه خپـل ضـد وې او داسـي بـې ځُلـې خبـري کـړې د شـيطانانو خبـري دي لـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـوږو نـۀ وې ایسـتلي مـا سـره تـر دې سـخت عـلاج شـته بیـا کـه خواستونه کړې هم خلاسه به نۀ شې.

نورجهـاني چـې نصـیحت او دهمکـۍ ختمـي کـړې یـو ساعت پټه خُلـه شـوه بیـا یـې پـه مـزدوري (خـادمي) ږغ کـړو چـې مـا لـه او دې لـه اوبـه راوړه تـرې یـو خـو بیـا یـې بـل ږغ ور وکـړ چـې اوبه مۀ راوړه د انارو شربت راوړه.

مـزدوري زر د انـارو شـربت تیـار کـړو او ورتـه رایـې وړو. نورجهـاني جـګ لاس کښـې ونیـو او ګـلاس یـې ډک کـړو اول ګـلاس یـې درخـانۍ تـه ورکـړ درخـانۍ تـر اوسـه د انـارو شـربت نـۀ وو لیـدلی او نـۀ یـې څښـلی ؤ او نـن یـې شـربت ولیـدلو هـم یـې وڅښـلی کـه څـه هـم شـربت ډېـر خـوږ او خوندمنـد ؤ مګـر درخـانۍ تـه داسـي ور ولګېـدو لکـه چـې د زهـرو پیالـه پـه غـاړه واړوي. پـه یـوه ګـلاس د درخـانۍ غـاړي لنـدې او سـړې شـوې مګـر پـرې اوبـه نـۀ شـوه. زړۀ یـې غوښـت چـې یـو بـل ګـلاس هـم وڅښـي مګـر تـر خُلـه یـې ږغ نـۀ وکـړ ځکـه درخـانۍ پـه زړۀ کښـې وویـل چـې داسـي نـۀ چـې نورجهانـه دا خیـال وکـړي چـې پـه شـربتو مـي خطـا کـړه او اوس بـه د کـور نعمتونـه ښـۀ پـه ولګېـږي او متـاثره شـوه. نـور جهـاني بـل ګـلاس ډک کـړو او ورتـه ونیـوو، د درخـانۍ ښـۀ شـوق ورتـه کېـدو او هغـه خیـال یـې زړۀ کښـې وګرځېـدی او ورتـه یـې وویـل چـې نـۀ نـې څښـم، ښـۀ نـۀ پـه رالګېـږي، مګـر د نـور جهـاني پـه ډېـر اثـرار یـې دا ګـلاس بیـا وڅښـلو اوبـه شـوه. نـور جهـاني د درېـیم ګـلاس سـت ورته وکړ لیکن درخانۍ وچ انکار وکړی.

نور جهاني په خپله درې ګلاسه وڅښل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مابنام نورجهاني درخانۍ ته دوې ګولۍ (چې د نشې وې) ورکړې او ورته يې وويل چې ګولۍ وخوره ارامه به شې ټول بدن دې شين کوټل شوی دی، شپه به په ارامه تېره کړې.

درخانۍ په خُله څه نۀ وويل مګر څه وخت چې نورجهانه ووته دې هم ګولۍ تسې (غوزاري) کړې او وې ويل چې يوه خواته مې د عزت او وينو تږې دې بله خوا مې په ګولۍ خطا کوي او راته وايي چې دربانـدي غمجن يو او بيا يې دا شعر وويلو:

وار مې وژني وار راباندې ژړا کړې

.....

سبا سهار نور جهانه بيا ورته راغله او ډېره په مينه يې پوښتنه ورڅخه وکړه چې شپه دې څنګه تېره کړه، ارام او خوب دې وکړ که نۀ. درخانۍ ورته وويل چې هو بس شپه وه په خير او ارامه تېره شوه.

نورجهانه يې په جواب پوه شوه چې تر اوسه يې له موږ سره هيڅ مينه نشته ځکه جواب يې داسې نۀ ؤ مګر نور جهاني ږغ نۀ وکړی لږ ساعت پس يې له درخانۍ پوښتنه وکړه چې ددې لپاره را ښکاره شوم چې څه خيال دې دی او دا خواست درته کړم چې زياته مو مۀ زړۀ شيني کوه او مۀ ځان په تکليف کوه.

درخانۍ سر ټيټ نيولی ؤ او په ژړګوني اواز کښې يې ورته وويل چې له ډېره سوچه بعد په دې نتيجې ورسېدم چې زما خلاسه نشته او نۀ څوک داسې شته چې هغه مو درڅخه خلاسه کړي. پلار خو مې په جيل کښې دی او هغه هم ستاسو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقابلې توفيق نۀ لري. ورور مه وړوکی دی او دا وخت په سکول کښې دی. هغه چې زما په سر خېږي وخت به ډېر په تېر شوی وي. بس زما د قسمت کنجۍ اوس زما په خپل لاس کښې ده او زۀ ستاسو په قبضه کښې يم. هيڅ هم نۀ شم کړی. بس دا لنډي څو خبري يې وکړې او پټه خُله شوه، نورجهانه په دې خبرو حيرانه شوه چې څنګه جواب دی مګر په داسې چم او چالاکي يې درخانۍ ته وويل چې کور دې ودان شه. دواړې دې سمې شه موږ دې هم او ځان دې هم له اند ېښنو خلاس کړو. بس له نن ورځې بعد تۀ د دې کور مالکه يې هر څه واک او اختيار ستا دی او ستا يو ارمان دی يعنې پلار دې بندي دی ملک به هغه هم په دې څو ورځو کښې را خلاس کړي.

نورجهاني ډېرې داسې خبري ورته وکړې چې درخانۍ پرې خوشحاله شي او ورڅخه ووته.

ملک ته نورجهاني حال ورکړی ملک ډېر خوشحاله شو او تور ته يې وويل چې منډه دې همسائيګانو ته ورشه.

لس تنه ځوانان د خوشې لپاره راوله پسونه دې حلال کړي او پختن دې هم وکړي.

تور همسائيګان را وستو پسونه يې حلال کړو، پختن يې شروع کړ، ملک د ماښام ډوډۍ ته شا خوا کلي ته حال ورکړی چې ماښام دې له هر کور څخه يو تن ډوډۍ ته راشي خپل کلی کنارخېلو ته حال ورکړی صاحب زاده شين ګل اخونزاده او ملا صاحب ته پخپله ورغلو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ماښام له لمانځه بعد د خلګو راتګ شروع شو د خپل کلي څخه څلور تنه راغلو او له نورو کلو څخه هم کم سړي راغلو. اخوندزاده صاحب او ملا صاحب راغلو دواړه په جلا جلا کوټو کښې کښېناستو په کومه کوټه کښې چې اخوندزاده صاحب ناست ؤ ټولو د دۀ خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دۀ ورته ویلې چې الله تعالی ویلي دي چې زۀ عزت ورکونکی او اخستونکی یم تاسو ګورئ چې الله په دې کښې څومره لوی حکمت دی او که چېري عزت بندګانو یو بل ته ورکولی اوس به دا ټول خلګ په عزت سره اخته وو، مګر په چا چې د الله نظرونه شي هغه ته عزت ورکوي، بس د نورو بندګانو ما سوای ملک ته هم خدای تعالی عزت ورکړی دی. الله هم عزت مندو ته عزت ورکوي ګوري ملک د څوني (څومره) خلګو بندوبست کړی دی، هر څوک خوشی (د واده ډوډی) کړي مګر چا تر اوسه داسي خوشی نۀ دی کړی مقصد مو دا دی چې ملک دې ټولو ته عزت نن ورکړ الله دي دۀ ته نور عزت ورکړي.

نن سبا ډېر خلګ خپل ځان ته عزت ورکوي او ځان ته د قام لیډران (مشران) وایي دا خلګ در اصل په هغو خلګو نیت بدوي چاته چې الله د عزت نعمت ورکړی دی او دا د نن سبا لیډران ټول کافران دي. هغه د قرآن له دې ایتو په ښکاره منکر دي او دې عزت مندو ته په سپک او بد نظر ګوري. هم ددې خلګو عزت نۀ کوي، بلکې نور خلګو کښې د داسي خلګ لکه عالمان، ملکان، سرداران، افسران چې ټولو ته الله عزت ورکړی دی په ضد تبلیغات کوي. بهر حال له داسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلګو ځان ګورئ، ناسته ولاړه مۀ پخپله ورسره کوئ او مۀ خپل عزیز قریب اولاد ورپرېږدئ. دا خلګ د کفارو خبري کړي، د کفارو خبري خوږې دي، خلګ ژر ددوی په خبرو خطاوځي او تل له داسي خلګو ځان ګورئ.

په کومه کوټه کښي چي ملا صاحب ناست ؤ دلته خلګو د ملا صاحب خبرو ته غوږ نیولی ؤ او دۀ ورته ویل چي زموږ د خلګو ډېر عادتونه داسي دي چي هغه په عباداتو کښي شمېرل کېږي. تاسو ګورئ چي دا خوشی (د واده ډوډۍ) عادت او رواج دی مګر حقیقت کښي دا خیرات دی. ډېر خوران پرې ماړه شي څومره ډېر ثواب دی.

څوک چي د خوشي ډوډۍ ته راتلو هغه راغلو د خلګو راتګ ختم شو تیاري شروع شوه دسترخوانونه خواره شول ډوډۍ پرې کښېښول شوه، شوروا وړه مړۍ (ماته ډوډۍ) غوښه او پلاؤ په دسترخوانو کښېښودل شول په خوراک بسم الله وشوه.

د ملا صاحب خپل بیان جاري ؤ تر خوراک له مخه یې وویل چي ګورئ د خدای تعالی عجب شان دی یو ځای کښي فرمایي چي : "په ورځ د قیامت به د هري ګولې (نوړۍ) حساب غوښتل کېږي." د دې حکم په رڼا کښي علما وایي چي مسلمان دي کم خوراک کوي چي په ورځ د قیامت به یې حساب کم وي، مګر بل ځای بیا خدای تعالی فرمایلي دي که څوک د چا ته یوه ګوله ډوډۍ ورکړي په دې به یې ثوابونه ډېر شي. د دې حکم په رڼا کښي علما وایي چي که څوک د چا کور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورشي لامبلمه شي نو پکار ده چي ډېر خوراک وکړي، ځکه چي د کور وال ثوابونه پرې ډېرېږي.

کله چي ملا صاحب دا وېنا ختمه کړه نو يې مخ ته پرته غوښه (چي روغه شولګۍ وه) په دواړو لاسو يې ور پورته کړه او خُلې ته يې يوړه او په غاښو يې دا غټې غټې خاشې ور پرېکړې او له هډه (هډوکي) يې تر هغه وخته خُله نۀ کړه پورته چي صفا يې وشکولو.

بندوبست د ډېرو سړو شوی ؤ مګر خلګ ډېر کم راغلو، ځکه هر څه ډېر ؤ ملک به د کوټې په وره کښې ودرېدو او مېلمانو ته بې ويل چي غاړي مو بندي دي که به شرم کوئ هر سړی يې داسي خورئ لکه خپل کور، هر څه ډېر دي. يو وار ملک په ملا صاحب نظر شو چي وکتل د ملا صاحب تر مخ غوښه نشته ملک په خپله له خادمه تال واخست او د ملا صاحب تر مخ يې لويه غټه غوښه کښېښودله، ملا صاحب سوکه د ملک لاسونه ونيول چي غوښه مۀ ږده.

ملک ورته وويل چي غوښه خو ډېره ده ګورې نۀ چي د ټولو تر مخ پرته ده، لږ ساعت پس دۀ دا غوښه هم هغه شان پورته کړه او هغه شان يې وخوړله مګر په دې وار به يې يو وار وار سر ځني پورته کړ.

څه وخت چي ډوډۍ فارغه شوه اخونذاده صاحب په خپله او ملا صاحب په خپله کوټه کښې د دعا لپاره لاسونه پورته کړو او اوږدې دعاګاني وشوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له دعاګانو ملک مېلمنو ته د تلو اجازه ورکړه. ملا صاحب ته يې وويل چې که تکليف نۀ وي تۀ لږ ساعت کښېنه چې دا خلګ ووځي نکاح به تړې.

نۀ نۀ ملک صاحب، دا خو هيڅ تکليف نۀ دی. موږ عالمان يو الله تعالی علم راکړی د داسې ورځې لپاره دی. دا خو زموږ فرض دی. ملا صاحب ورته وويل. ملک صاحب د سرای په وره کښې ولاړ ؤ هر څوک چې وتو اول به يې ملک ته مبارکي ورکړه بيا به يې اجازه وغوښته او د کور ودانۍ دعا بې ورته وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۳)

ټول خلک ووتو ملا صاحب یوازي پاتي شو، د نکاح شروع کولو له مخه یې وویل چي نجلۍ چېري ده چي وکالت ورڅخه واخلو.

هلک خو دا دی ناست دی او نجلۍ په کوټه کښي ده ملک ورته وویل. ملا صاحب له ملک څخه تپوس وکړی چي چاته یې وکالت ورکړی نۀ دی. نۀ صاحب موږ په دې وکالتو څه پوهېږو. ملک جواب ورکړی. ملا صاحب وویل ښۀ داسي وکړئ چي نوري زنانه له کوټې وباسئ او ما سره یو سړی شئ چي کوټې له مي ورولي.

یو سړی په منډه لاړو او نوري ښځي له کوټې وایستلې او بیا یې اطلاع راوړه چي لاړ خلاسه ده ملا صاحب هم ولاړ شو او یو سړی یې تر لاس ونیولو او د کوټې خواته روان شو.

درخانۍ چي موقع خالي پیدا کړه چي څوک نشته او ملا به راځي نکاح مي ترې سبا به خلک وائي چي مور یې پخپله مړۀ کړه او پلار یې دا دی په خوښه بندي کړی دی او د ملک زوی یې خوښ ؤ تر داسي پېغورو او خبرو زما لپاره مرګ ښۀ دی، زر یې د ټیکري (څادر) په څاک په ناستي خپله غاړه ټینګه کړه او ګنډه یې ورکړه.

ملا صاحب چي د کوټې وره (دروازې) ته رالو ورسره سړي ته یې وویل چي دلته بهر ودرېږه دننه مۀ راځه په داسي موقع نجلۍ له نرګانو ډېره شرمېږي، دا سړی بهر ورته ودرېد او ملا صاحب کوټې ته ننوت ور یې پوري (بند) کړو. درخانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره نږدې يو خوا ته کښېناستو او غاړې يې دوه درې واره په زوره صفا کړې بيا يې ورته وويل:

چې؛ زويه دا خو ډېره ښۀ خبره ده چې تۀ ډېره د غريب سړي له کوره وې او نن دې په داسې ماړه کور کښې نصيب وشو او ناسته يې او د دې کور مالکه يې داسې ښۀ نصيب ما تر اوسه د بل غريب د لور نۀ دی ليدلی. داسې بخت دې نصيب شه اوس زۀ نکاح ترم تۀ به مې ډېر نۀ ستړی کوې، بس وکالت راکړه چې تۀ هم ارام وکړې او زۀ هم.

مګر نجلۍ هيڅ جواب ورنۀ کړو. ملا صاحب بيا ورته وويل او په سر يې د مينې لاس ور تېر کړو مګر نجلۍ نۀ جواب ورکړو او نۀ وښورېده. ملا صاحب حيران شو چې نجلۍ نۀ ښوري او نۀ په لاس بد خوري، مګر درېيم ځل ملا صاحب په وېره وېره د نجلۍ په بدن يو بل ځای لاس تېر کړو، مګر نجلۍ هغه شان پټه خُله او بې حرکته وه. اخر ملا صاحب پرې زړور شو او په مخ يې لاس ورتېر کړو او له مخه يې ټيکری ځنې پورته کړو او وې ليده چې نجلۍ د ټيکرې په څاک غاړه تړلې ده او خودکشي يې کړې ده.

ملا صاحب چې وليده نجلۍ مړۀ ده تر خُله يې چيغه ووته او په وره کښې ولاړ سړي ته يې ږغ کړو چې راشه نجلۍ څۀ کړې دي. هغه هم چټک کوټې ته ورننوت او وې ليده چې نجلۍ په ناسته خود کشي کړې ده او په منډه دې سړي ملک ته حال ورکړ. ټول کور وال پرې خبر شو، ټول کوټې ته لاړو تر اوسه نجلۍ ناسته ده، مګر مړۀ ده. ټول سره پريشانه شو چې دا څه وشو اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه خلـګ څـه وايـي او مـوږ بـه څـۀ جـواب ورکـوو. قسماقسـم تدبيرونه يې جوړ کړو، مګر په يوه کښي يې هم پرده نۀ ليده.

اخـر نـور جهـاني ورتـه وويـل چـي مـوږ د خـداى لـه وليـانو سـره مينـه او دوسـتي لـرو او لـه هغـو سـره تـل مشـورې کـړو بايـد اوس هـم لـه اخونـذاده صـاحب سـره مشـوره وکـړو او د هغـه پـه مشوره کښي به زموږ پرده ضرور وي.

د نـور جهـاني دا تجـويز د ملـک خـوښ شـو او پخپلـه سـم دسـتي اخونـذاده تـه ورغلـو او حـال يـې ورکـړ هغـه يـو سـاعت خاموشـه شـو بيـا يـې ورتـه وويـل چـي مـا سـره يـو چـل شـته اوس پـه شـپه شـپه ښـځه ښـخه کـړه او چاتـه ږغ مـۀ لـره او مـلا صـاحب هـم پـوه کـړه چـي ږغ نـۀ وکـړي. سـهار زمـا تـر راتـګ پـوري تاسـو خوشـحالي جـوړوئ، څـوک د ځـان پـه پريشـاني مـۀ پوهـوئ، ملـک هـم زر خپـل رازداران پـه مـوټر کښـي د بـازار هـديرې تـه ولېږلـو چـي قبـر وکينـدي او پـه بـل مـوټر کښـي يـې نجلـۍ بغيـر د کفـن او غسـل واخسـته چـي دا مـوټر ورسـېدو قبـر تيـار ؤ او نجلـۍ يـې بغيـر د جنـازې د نمانځـه ښخه کړه او سهارګاه ته موټران خپل کور ته راغلو.

اخونـدزاده تـل نمـونځ کـور کښـي کـوو نـن سـهار يـې هـم خپـل کـور کښـي نمـونځ وکـړ، وروسـته يـې وظيفـه وکـړه بيـا يـې د څاښـت نفـل وکـړو د څاښـت لـه نمانځـه وروسـته اخونـدزاده صـاحب بـه کورتـه لاړو او ارام بـه يـې وکـړو، مګـر نـن د دربـار پـه کوټـه کښـي پـه مراقبـه کښـي شـو پـه دې دوران کښـي درې کسـان د دۀ زيـارت تـه راغلـو مګـر خليفـه ورتـه وويـل چـي دلتـه ارام کښـېني

(c) ketabton.com: The Digital Library

او څه وخت چي له عبادته صاحب فارغه شو بيا ږغ په وکړي او خپل فرياد ورته وکړي.

دې سړو سره د خليفه ږغ چي اخونزاده صاحب واورېدو لږ ساعت پس يې په مراقبه کښي ناره کړه چي فضل خدايه! فضل خدايه! يا ربه! تۀ يې پرده خوندي کړې او نور مسلمانان له داسي بلاؤ وساتې. اخونزاده صاحب زر سر راپورته کړو او چټک بغير د دعا پورته شو بيت يې واخست او کپۍ يې په پښو کړې. خليفه او ملاقاتيان پرې حيران شو چي څه چل وشو او پوه شول چي څه کيسه ده او ټولو وويل چي خير دي غواړو يا ربه! ته خير وکړې.

اخوندزاده ملاقتيانو او خليفه ته وويل چي راځئ سره ملګري شو، ما څه وليد هر څه کونکی خدای تعالی دی.

دا سړي هم ورسر روان شو سيخ د ملک کورته ورغلو د ملک کره ډېر خلګ د مبارکۍ لپاره راغلي وو چي اخوندزاده صاحب يې وليد ټول ورته ولاړ شو او لاسونه يې په نامه ونيول.

دې خلګو دا خيال وکړ چي اخوندزاده به هم مبارکي ته راغلی وي او څه وخت چي اخوندزاده صاحب کښېناستو ملک ته يې وويل چي ملکه په کور کښي څه نوې کيسه خو نشته.

نۀ نشته الحمد الله، له ربه راضي يو، خدای دي نۀ شي ناراضه. هيڅ داسي نوې نشته ملک ورته وويل:

اخوند زاده په ډېره حيرانګي ورته وويل چي څنګه نشته زۀ اوس په مراقبه کښي وم او کشف راته وشو چي د تور

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډبانو پاچا ستا په ناوې نژور (اینږور) باندي مئین ؤ او هغه د ډبانو ته حکم ورکړی چي دا نجلۍ به ماته راوړئ او که مو نۀ راوړه زۀ به تاسو ټول مړۀ کړم. د ډبان هم مجبوره شول اوس لږ ساعت مخکښي د ډبانو هغه بېهوشه کړه او یو یې وړه او دا نجلۍ د د ډبانو باچا ځانته په نکاح کړه او بس بیا به یې په سترګو نۀ ووینئ او تۀ ورشه وې ګوره چي نجلۍ شته که نۀ.

ملک هم کورته نتوت او یو ساعت لپاره ورک ؤ چي واپس راغلو وې ویل چي بېشکه نجلۍ نشته. د برېښنا په شان په ټوله علاقه کښي دا خبره ویره شوه چي ملک په نږور د ډبانو پاچا مئین ؤ او هغو له شپې نجلۍ یووړه.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library